

Vol. I
No. 4

20th March, 1978
(Monday)
29 Phalgun 1899 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Announcement re :	
Business Advisory Committee	.. 147
Matter under Rule 329 :	
re : Utilisation of Krishna Waters for Irrigation and Rayalaseema area	.. 147
Business of the House	.. 153
Paper presented to the House	
Business of the Business Advisory Committee	.. 158
Motion on Address by the Governor	.. 159
Announcement :	
re : Election of the Deputy Speaker	.. 209
Oath or Affirmation	.. 209
Motion on Address by the Governor (Contd.)	.. 209
Oath or Affirmation	.. 217

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fourth Day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 20th March 1978.

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ANNOUNCEMENT

re : Business Advisory Committee.

Mr. Speaker :—I have to announce that I nominated Sri G. Nageswararao in the place of Sri Vadde Nageswararao to be a Member of the Business Advisory Committee. I am also to announce to the House that Sri Sultan Salahuddin Owaisi, of Majlis Ittehadul Muslimeen, will be invited as a special invitee to the Business Advisory Committee.

Matter under Rule 329.

re : Utilisation of Krishna Waters for Irrigation in Rayalaseema area.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి (వెంకటగిరి) :— అధ్యక్షా, కర్నాటక మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు కృష్ణావాటరు ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయించిన నీటి వాటలో మద్రాసుకు మంచి నీరు యివ్వడానికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాయి. త్యాగము చేశాయి. కేంద్రప్రభుత్వము చెప్పిన మేరకు యివ్వడానికి సిద్ధపడి నాయి. దురదృష్టము ఏమంటే మద్రాసుకు మంచి నీరు పంపించే కాలువ గుండా రాయలసీమకు, నెల్లూరు జిల్లాకు వ్యవసాయానికి నీరు యివ్వడానికి అవకాశము లేనట్లుగా కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రి బర్నాలాగారు పార్లమెంటులో ఒక ప్రకటన చేసిఉన్నారు. కాలువ ద్వారా మద్రాసుకు నీరు సరఫరా చేయడానికి నిర్దేశించారు. కాని రాయలసీమకు, నెల్లూరుకు వ్యవసాయానికి మనకు కేటాయించిన కృష్ణా జలాలనుంచి యివ్వాలని అంటున్నాము. మద్రాసుకు యిచ్చే నీటి నుంచి కోరడములేదు. రాయలసీమ ప్రాంతాలకు వెనుకబడిన నెల్లూరుజిల్లాలోని వెంకటగిరి గూడూరు, ఆత్మకూరు మొదలైన ప్రాంతాలకు వ్యవసాయానికి యివ్వాలని

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(147)

అంటున్నాము. 3,4, నెలలక్రితము జరిగిన ఢిల్లీ లో సమావేశములో ఇరిగేషన్ సెక్రటరీగారు పాల్గొనడముజరిగింది. ఓపెన్ ఛానల్స్ ద్వారా పోవాలా, పైప్ లైన్స్ ద్వారా పోవాలా అన్నప్పుడు ఓపెన్ ఛానల్ ద్వారా పోవడానికి అంగీకరించడం జరిగింది. ఓపెన్ ఛానల్ ద్వారా తీసుకుపోవడమే ఖర్చు తగ్గుతుంది. అని ఆ సమావేశములో నిర్ణయించడం జరిగింది. ఇక్కడ గత ప్రభుత్వ కమిట్ మెంట్ వుంది. రాయలసీమకు అయితేనేమి, నెల్లూరు జిల్లాలోని వెనుకబడిన తాలూకాలకు అయితేనేమి కృష్ణానదీ నీరు యిస్తామని వాగ్దానము చేయడమే కాకుండా రాయలసీమకు సంబంధించి రెగ్యులేటర్ కు మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు శంకుస్థాపన కూడా చేశారు. ఈ నాడు గట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నారు మనకు. గట్టి మేజరు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వున్నారు. ఓపెన్ ఛానల్ ద్వారా తీసుకు వెళ్ళే కృష్ణా జలాలనీరు రాయలసీమ, నెల్లూరు జిల్లాలోని వెనుకబడిన పాళెం తాలూకా నీరు సరఫరా అయ్యే ఏర్పాటు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కేవలము మద్రాసు నీరు సరఫరా చేస్తుంటే ఆ కాలవను రాయలసీమ వాస్తవ్యులు చూస్తూ ఊరుకొనడము ఎంతవరకు న్యాయముగా వుంటుంది, కేంద్రమంత్రి బర్మాలాగారు పొరపాటు పడిఉండవచ్చును. ఇక్కడున్న రాయలసీమ మంతులు ఆ మంత్రిగారి వద్దకుగాని, ప్రధాన మంత్రి వద్దకుగాని రాయబారము వెళ్ళి మద్రాసుకు మంచి నీరు సరఫరాతోపాటు రాయలసీమ, నెల్లూరు జిల్లాలోని వెనుకబడిన పాళెం తాలూకా వ్యవసాయానికి నీరు యిప్పించేదానికి ఒప్పించాలని కోరుతూ మంత్రిగారిని స్టేటు మెంటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri Poola Subbaiah (Markapuram) . —I just want to supplement what the hon. Member has said.

Mr. Speaker : —There is no question of supplementing.

Sri Poola Subbaiah : —It is a subject matter for the whole House.

Mr. Speaker : —The hon Member (who has already spoken) represents the whole House. He was called to speak; there is no question of another member taking part.

Sri Poola Subbaiah : —The whole State is interested in this.

Sri P. Janardan Reddy (Kamalapur) : —All signatories must be given a chance.

Mr. Speaker : —Under this rule there is no question of giving an opportunity to everybody. Your name does not find a place here.

Sri Poola Subbaiah : —It is a very important matter. With the consent of the Speaker, I want to speak. Since this is a very important matter concerning the State, we want to convey our feelings to the Centre.

Mr. Speaker :- It is because this is an important matter, permission was given under Rule 329. Nobody denied the importance of the matter.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (పరవాడ) :- ఆధికారా, నేను కూడా ఆ నోటీసులో పేరు ఎక్కడా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నా సభ్యుల రాలేదు. చూస్తాను.

Sri G.V. Sudhakar Rao :- The actual text of the reply of the Union Minister for Irrigation and Agriculture to the Lok Sabha question is not available. However, from the text of his reply as reported in the 'Indian Express' dated 7-3-1978.....

శ్రీ పి. మందరయ్య (గన్నవరం) :- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. ఇక్కడ చాలమంది గౌరవ సభ్యులకు ఇంగ్లీషురాదు. ముఖ్యమంత్రి ప్లేట్-మెంట్స్ చేసేటప్పుడయినా తెలుగులో చెబితే సభ్యులకు అర్థము అవుతుంది. ఇది ఒక సభ్యునికి సంబంధించిన విషయం కాదు. మన అధికార భాష తెలుగు అని ప్రకటించి ఉన్నాము. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి ప్రకటనలు అయినా తెలుగులో చెబితే బాగుంటుంది.

Sri G. V. Sudhakar Rao :- From the text. of the reply of the Union Minister as reported in the Indian Express, dated 17-3-78, it is seen that the Union Minister is reported to have stated the channel by which 15 T. M. Cft. of Krishna water is to be conveyed to the Madras city is prohibited for utilisation for irrigation.

శ్రీ పి. మందరయ్య :- మరల మంత్రిగారు ఇంగ్లీషులో చదువుతున్నారు. నేను రెండు చేసిన పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు పైన తమ రూలింగు ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇప్పుడు దీనికి తర్జుమా మంత్రిగారి దగ్గర లేదు. ఇక మీదట తెలుగులో యివ్వడానికి ప్రయత్నము చేస్తారు.

శ్రీ యం. చెన్నారెడ్డి :- కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసులు యిచ్చే ప్లేట్-మెంట్స్ రూల్ 329 క్రింద యిచ్చే ప్లేట్-మెంట్స్ ఇతర ప్లేట్-మెంట్స్ తెలుగులో ఇక మీదట పెట్టినాము.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (పరవాడ) :- మంత్రిగారిచ్చే ప్లేట్-మెంట్స్ కు తెలుగు కాపీ టేబుల్ పైన పెట్టించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. చెన్నారెడ్డి :- పెట్టినాము.

Sri G. V. Sudhakar Rao :- The Union Minister is reported to have stated that the channel by which 15 T. M. Cft. of Krishna water is to be conveyed to the Madras city is Prohibited for utilisation for irrigation. He is further reported to have clarified that this water or channel is not to be utilised for irrigation.

As reported it is seen that we are prohibited from using Krishna waters for Rayalaseema irrigation. We are only prohibited from using the channel or the 15 T.M Cft. carried by the channel meant for water supply to Madras, for our irrigation. The Agreement of Krishna Water supply to Madras does not prevent us from having a separate channel for our irrigation. A copy of the Interstate Agreement was placed on the Table of the House on 28-12-77. The State Government have ratified this agreement subject specifically to the condition that the terms of agreement are confined only to the schemes of conveying 15 T.M. Cft. of water to Madras city with restrictions as to the user applicable only between the agreed off-take point of the lined channel up to Somasila and that they do not in any way affect the right of the State of Andhra Pradesh to utilise the waters of the Krishna river for purpose of irrigation and other consumptive uses in any area and in any manner, in conformity with the decisions of the Krishna Water Disputes Tribunal.

It may therefore be seen that while agreeing to the stipulation that Andhra Pradesh shall not use the water and supply channel to the Madras City from the point of off-take between Srisaillam and Somasila to be agreed upon, it has not in any given up its rights to use the Krishna waters in any area and in any manner in conformity with the decision of the Krishna Water Disputes Tribunal. That is to say, we are at liberty to formulate our own scheme for utilisation of Krishna waters to Rayalaseema and other areas without depending on the water or the channel meant for Madras Water Supply.

The Government of Andhra Pradesh has ordered investigations to utilise Krishna waters from Srisaillam for irrigation in Rayalaseema area. Investigations are in advanced stage and scheme report will be got ready before the end of July, 1978. At present, a scheme report to benefit the area on the right Branch Canal is being formulated. However, the designs for the head regulator and Mittakondala deep cut are being made so as to have scope for tagging on the left Branch Canal also at an appropriate time.

As regards the supply of Krishna waters to the non-delta taluks of Nellore district for purpose of irrigation, it may be stated that the Government is examining the possibility of utilising the flood waters of Pennar River itself in good years by storing the same in reservoir proposed across Kandaleru and diverting for irrigation in the southern taluks of Nellore district. Kandaleru reservoir and Flood Flow Canal from Somasila will be able to store and utilise any supplementation that may become available from Krishna.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):—మంత్రిగారు ఇంగ్లీషులో చెప్పేదానిని సభానాయకులు తెలుగులో మాకు ఎక్స్ప్లైన్ చేస్తే చాలామందికి అర్థము అవుతుంది. ఇది చాలా ముఖ్యమైనది కనుక సభానాయకులు తెలుగులో చెబితే బాగుంటుంది. 8-40 a.m.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:—పదేనా స్టేటుమెంటు పెద్దదిగా వుంటే టేబుల్ మీద పెట్టడం ఇదివరకు సాంప్రదాయంగా వుండేది. మేము ఫాలో కావడానికి వీలుంటుంది కనుక పెద్ద స్టేటుమెంటు ఆయితే కాపీ టేబుల్ మీద పెట్టిస్తే బాగుంటుంది. మరో విషయం, ఈ విషయము గురించి చాలామంది గౌరవభూలు చర్చించాలనే అప్రేక్షాయలో వున్నారు కనుక ఇప్పుడు కాక పోయినా తమరు ఆలోచించి దీనిపై చర్చ జరగటానికి అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇప్పుడే శ్రీ సుందరయ్యగారు నోటీసు ఇచ్చారు. దానిపై ఆలోచించి చర్చిద్దాము. ముందు మంత్రిగారిని స్టేటుమెంటు ఇవ్వనివ్వండి తొందరగానే తెలుగులో తర్జుమా చేయించి కూడా టేబుల్ మీద పెడతారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—మాలో కొంతమందికి ఇంగ్లీషులో చెప్పినా అర్థం అవుతుంది కాని వారు చెప్పేది క్లియర్ గా వివరణలు లేదు.

Sri Ch. Parasuram Naidu (Parvathipuram):— I think I have to draw the attention of the Chief Minister that the mike system is not sound. There is something radically wrong and the Chief Minister must come to our rescue by setting it right very urgently.

శ్రీ డా॥ యం. చెన్నారెడ్డి:—గౌరవనీయులైన ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పినట్లు దీని కాపీ టేబుల్ మీద పెట్టే పద్ధతి చాలా మంచిది. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేనందువల్ల నాకు విచారింగా ఉన్నది. ఇంకా ముందు టేబుల్ ముందు కాపీ పెట్టి అందరకూ అందేట్లుచూస్తాము. మైక్ విషయంలో వరకురానాయుడు గారు చెప్పింది మిమ్మల్ని ఎండ్రెస్ చేయవలసిన విషయం. దాని గురించి తమరే చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—స్టేటుమెంటు ఇంగ్లీషులో ఫాలో కాలేక పోతున్నాం కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు తెలుగులో ఎక్స్ప్లైన్ చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ డా॥ యం. చెన్నారెడ్డి:—మేము హవుసును, సభ్యులను కాన్ఫిడెన్స్ లోకి తీసుకోవటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. దీనిపై అరగంట చర్చ జరిగితే బాగుంటుంది. తెలుగులో కూడా కాపీలు అందజేస్తాము.

Sri Bhattacham Sriramamurthy:—We welcome it, Sir.

Sri Poola Subbaiah:—The Minister has referred to the terms of agreement. We do not know what the terms of the agreement are. ఆ ఎగ్రిమెంటులో ఆండ్రప్రదేశ్ పాత్ర ఏమిటో మాకు తెలియాలి కదా.

మిష్టర్ స్పీకర్:— దీనిపై అరగంట చర్చకు మం దయ్యగారు నోటీసు ఇచ్చారు. దానికి శీడర్ ఒక్కో ది హవుసు ఉప్పుకున్నారు. దానిపై మనము చర్చించవచ్చు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ముందు అరగంట చర్చ చాలనుకున్నాము. కాని చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడదలచుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నది కనుక దీనిపై రెండు గంటల చర్చ జరిగితే బాగుంటుంది. అందరూ పాల్గొనటానికి అవకాశము వుంటుంది.

Sri G.V. Sudhakar Rao :—Government have recently sanctioned one special division for investigation of Kandaleru Reservoir including Srisailem South feeder channel.

As per the Award of the Krishna Water Disputes Tribunal the following are the allocations of the Krishna Waters to the various States.

Andhra Pradesh	.. 800.00 T.M.Cft.
Karnataka	.. 700.00 T.M.Cft.
Maharashtra	.. 560.00 T.M.Cft.
Total	.. 2060.00 T.M.Cft.

The Share of Andhra Pradesh is entirely for schemes in operation or under construction except for an allocation of 17.84 T.M.Cft, specially made by the Tribunal for Jurala Irrigation Scheme in Mahabubnagar District. In view of the above position, there is no scope to formulate any new Scheme proposing to utilise further Krishna Water. However, as per the Award this State is permitted to make re-adjustment in the utilisations from one scheme to the other without exceeding the ceiling of 800 T.M.Cft., and in conformity with the final order of the Tribunal. Further, Andhra Pradesh is also permitted to utilise surplus waters of the Krishna till 2000 A.D. without acquiring any right. The present Srisailem Irrigation Scheme is being formulated taking into account the above factors. The full scope of Srisailem Irrigation Scheme including supplementing Krishna Waters for Irrigation in Southern Taluks of Nellore can only be known after the Godavari Dispute is settled finally. Pending settlement of Godavari Dispute, the scope of Srisailem Irrigation Scheme is being limited to fall within the frame work of the award of the Krishna Water Disputes Tribunal. This procedure, while it enables us to make a beginning on the Srisailem Irrigation Scheme without waiting for the final outcome of the Krishna and Godavari Water Disputes keeps our options open for any future

re : Utilisation of Krishna waters for
Irrigation in Rayalaseema area.

extensions to the scheme based on the final outcome of the dispute. The Government is fully aware of the needs of the people of Rayalaseema and Nellore Districts and every effort will be made to provide water within the frame work of the final decision of Krishna Godavari Water dispute and appeal to the Hon'ble Members to exercise restraint in view of delicate issue involved in the matter and in public interest.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, దాని అర్థం రాయలసీమకు నీరు లేదన్న మాట. కళ్ళ తుడుపు గిప్ప ఏమీ లేదు. 8.50 a.m.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—అధ్యక్షా, అగ్రిమెంటులో మదరాసుకు పంచి నీరు తప్ప ఆ కాలవ గుండా వ్యవసాయానికి నీరు పంపడానికి లేదనేది స్పష్టంగా వుందా? ఒకవేళ పుంటే వేరే కాలవ ద్వారా ఏర్పాటు చేయడానికి చేస్తారా? గోదావరి జలాల ఎవారు వచ్చేంతవరకు నెల్లూరు దక్షిణ తాలూకాలకు నీరు యిస్తామా లేదా అనేది తేల్చేది కష్టము అంటున్నారు. గత ప్రభుత్వము ఎస్కూరెన్సు యిచ్చింది. రాయలసీమలో రెగ్యులేటరుకు శంఖుస్థాపన చేయడము జరిగింది. రాయలసీమకు నెల్లూరుకు కృష్ణ జలాలు యిస్తామని ఎస్కూరెన్సు వుంది. దాని మీద క్లారిఫికేషను యివ్వాలి.

శ్రీ జి. వి. సుధాకర రావు:—అధ్యక్షా, శ్రీకైలం నుంచి కొంత దూరము పోయిన తరువాత మూడు కెనాల్స్ యివ్వవచ్చు. ఒకటి రైటు, ఒకటి లెఫ్ట్, ఒకటి మిడిల్. మధ్య కాలము మదరాసువారు తమ స్వంత ఖర్చుతో మద్రాసుకు 15 టి.యం సి. వాటరుతో తీసుకోడానికి వుంది. ఆ కాలవ నీటి పైన మనకు అధికారము వుండదు. ఎందుకంటే ఆ కాలవను వారి స్వంత ఖర్చుతో తీసుకు పోతున్నారు. ఎవార్డు ప్రకారము తీసుకుపోతున్నారు కాబట్టి వారికి పోయింది. రైటు కెనాల్ ద్వారా రాయలసీమలో కర్నూలు కడవలకు నీరు పోతుంది. దాని గురించి రెగ్యులేటరు ఏర్పాటు అయింది. విత్ యన్ ది స్కోప్ ఆఫ్ ది ఎవార్డు మన యింజినీర్స్ ప్రయత్నం ఏమంటే రైటు కెనాల్ ద్వారా కర్నూలు కడవలకు నీరు యివ్వాలని లెఫ్ట్ కెనాల్ నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధం వుంది. దాని గురించి తాత్కాలికంగా ఏ చర్య తీసుకోడానికి వీలుపడదు. కొన్ని విషయాలు వున్నవి. ౮వ బహుళ: అసెంబ్లీలో చెప్పడానికి సాధ్యము కాకపోవచ్చు. ఎందుకంటే ఎవార్డు విషయం.....

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు సర్. అసెంబ్లీలో చెప్పకూడదనేటటువంటిది మంత్రిగారు చెప్పడం రూల్సుకు సభా సాంప్రదాయానికి ఏ విధంగా సరి అయింది? మంత్రిగారు యీ కానసనసభలో బహువత్ కమిటీ సంగతులు చెప్పడానికి వీలు లేదు అన్నారు అది ఏ రకంగా సభను గౌరవించినట్లు? మీ రూలింగు కావాలని కోరుతున్నాను.

మిష్టరు స్పీకరు:—ఎవార్డు విషయములో అన్ని సభ ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. చేయవలసిందే. అది తప్పదు. హామీ ముందు పెట్టకుండా వుండే రహస్యాల లేవు. అవి అన్ని పెట్టాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఎవార్డు వున్నవి పత్రికల్లో ప్రకటించారు. ఎవార్డులో లేని విషయాలు మంత్రిగారికి తెలిసినట్లు, అవి సభలో చెప్పడానికి వీలు లేదన్నట్లుగా వుంది వారి మాట.

మిస్టరు స్పీకరు:—ఎవార్డు కొన్ని విషయాలు చెప్పడానికి వీలు లేదంటున్నారు. ఎవార్డు విషయాలు పూర్తిగా చెప్పాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అదా వారి అభిప్రాయము. ఆ సమస్య ఏమి వుంది? పత్రికలలో వచ్చింది.

శ్రీ జి. వి. సుధాకర రావు:—కృష్ణా వాటర్స్ ఎవార్డు టేబుల్ మీద పెట్టబడింది. దాని గురించి రహస్యం ఏమీలేదు. నేను మనవి చేసేది, యిక ముందు రాబోయే నెగోషియేషన్సు గురించి కొన్ని విషయాలు—యింటర్ స్టేటు విషయాలున్నవి. నెట్వర్క్ గవర్నమెంటుకు సంబంధించి వుంది. అవి యిక్కడ చెబితే మీరు చెప్పిన ప్రకారము చేయాలంటారు. దానిగురించి చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—నా పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అలాగే వుంది. బచావతు ఎవార్డు విషయములో చెప్పడంలేదనే సమస్యగాదు. కొన్ని విషయాలు మాకు తెలుసు, యీ సభలో చెప్పడానికి లేదనేది వారి పాయింటు.

మిస్టరు స్పీకరు:—గోదావరి వాటర్సు విషయములో నెగోషియేషన్సు విషయం బయట పెట్టడానికి లేదని

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఎవార్డు విషయం చెప్పకూడదనే సమస్య లేనేలేదు. మంత్రిగారు స్పష్టం చేశారు. నెగోషియేషన్సు ఏ వైఖరిలో, ఏ పంథాలో ఏ లైను ఆఫ్ యాక్షన్ పైన చేయాలనే మాట, ఏ స్ట్రాటజీ ఎడాప్టు చేయవలసి వుంటుందనేది మనకు ఎక్కువ లాభకరంగావుండే స్ట్రాటజీ ఏమిటి ఎడాప్టు చేయవలసిందనేది యిప్పుడు హౌస్ లో డిస్కషన్ నిజంగా ఆ అందర్నం. ఆ స్ట్రాటజీ సందర్భంరాలేదు. అది తేలిక తర్వాత చెబుతాను. ఇంకొక అడుగు ముందుకు వెళ్ళి మనవి చేస్తున్నాను. స్ట్రాటజీ అంటే గౌరవనీయ సుందరయ్య గారికి తెలుసు. తప్పనిసరి అయితే లీడరు ఆఫ్ ది అపోజిషన్ ను కాన్ఫిడెన్సులోకి తీసుకొని విషయాన్ని చర్చించడానికి తయారు. దానికి రిజర్వేషన్ ఏమీ లేదు. అంతే మరే వుద్దేశము లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు:—గౌరవ సభ్యులకు మరొక విషయం మనవి చేయదలుకున్నాను. గోదావరిలో ప్రవహించే నీరు తరుగు లేనటువంటిది. వర్షా కాలములో ఫ్లడ్స్ వస్తాయి. సముద్రములోకి నీరుపోతుంది. ఇంజనీర్లు టెక్నికల్ ఎప్రోచ్ 2800 టి. యం. సి. వాటరు అంటున్నారు. వర్షాకాలములో ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు ఎంత ఆవగలము, ఎంత వుపయోగించుకోగలము. Dynamics of river waters versus statistics ప్రకారము యింత అని అంటున్నారు. వర్షాకాలములో గోదావరి నీరు అపారంగా పారుతుంది. కనీసం ఒక పంటక

పిల్లలది రిజర్వేషన్లు ఏర్పాటు చేసుకోని ఆ నీరు ఆపకూలితే ప్రాంతానికి కష్టం వుండదని నా అభిప్రాయము. దాని గురించి సెగోషియేషన్సు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ భాట్ల శ్రీరామమూర్తి :— గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చర్చకు ఒప్పుకున్నారు. మెంబర్సు కొత్తవారు. దానికి కావలసిన మెటీరియల్ అగ్రిమెంటు, రిపోర్టు. యివి అన్ని అందరికీ సప్లయ చేస్తే డి-గ్రేషన్ చేయడానికి వీలుంటుంది. రెండు గంటల చర్చకు అంగీకరించాలి.

మిస్టరు స్పీకరు :—అవసరమైతే రెండు గంటలు చర్చిద్దాము. మెటీరియల్ సప్లయ చేస్తారు.

డాక్టరు యం, చెన్నారెడ్డి :— రెండు గంటలు చర్చిద్దాము. ఒప్పుకుంటాను. నేను కూడా చదువుతాను. మెటీరియల్ తప్పకుండా యిస్తాను. I will make it useful.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ సి. హెచ్. వరకురామనాయుడు :—అధ్యక్షా, నేను ప్రివిలేజి మోషన్ ఒకటి యిచ్చి ఉన్నాను.

మిస్టరు స్పీకరు :—వారు ప్రివిలేజి మోషన్ 5 నిమిషాల ముందు ఇచ్చాగారు. అందుచేత అది చూడటానికి వీలులేకపోయింది. కనీసం అర్థగంట ముందు అయినా అవ్వవలసి ఉంది.

శ్రీ సి. హెచ్. వరకురామనాయుడు :— అర్థగంట ముందు నుంచి సెక్రటరీగారి గదిలో కూర్చోబి ఉన్నాను. వారు రావడం అలస్యం అయింది. వారు తిన్నగా మీరూంలోకి వచ్చేవారు. అది నా డిలేకాదు. మీరు ఆ మాట అనవద్దు. అది తప్పు. ఆ కారణంపెట్టి చెప్పవద్దు.

మిస్టరు స్పీకరు :— ఆ ప్రివిలేజి మోషన్ నాకు ఇక్కడికి వచ్చేముందు ఇచ్చారు నేను ఈ విషయం చూస్తాను. అందుచేత మీరు రండి. తరువాత డిస్కస్ చేద్దాము అవి చెప్పాను. మీరు నా చాంబరుకు రండి దానిని డిస్కస్ చేద్దామని ఇండాక చెప్పాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మీరు తరువాత ఛాంబర్సులో మాట్లాడటం సాంప్రదాయం కాదు అనికాదు. దాని అర్జెన్సీ ఆ లస్యం అవుతుంది. అది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

మిస్టరు స్పీకరు :— అలాగే అనుకోండి ఆసలు నిన్నే యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అర్థ గంట ముందు ఇచ్చాతి అంటే దానిని రిసీవ్ చేసుకోవడానికి చెయిర్ లో ఎవరో ఒకరు ఉండాలి. అర్థ గంట ముందు ఎవరూ లేరు. మీ చేతికి రావడమే క్రయిటేరియన్ గా తీసుకుంటే సభ్యులకు అన్యాయం జరిగినట్లే.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, అర్థ గంట ముందు కాదు, ఒక రోజు రెండు రోజులు ముందు ఇచ్చునవి కూడా ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి(నక్కికల్) :— అధ్యక్షా, రెండు రోజులు ముందు ఇచ్చినవి కూడా ఉన్నాయి. చాలామంది గౌరవస్థులు లేచిరి.

మిస్టరు స్పీకరు :— అందరూ ఒకేసారి లేచి మాట్లాడకుండా ఒక్కొక్కరూ లేచి మాట్లాడండి. అందరూ ఒకేసారి మాట్లాడితే పాండిమోనియం అవుతుంది. మిమ్ములను నేను పిలువలేదు. మీరు కూర్చోండి. ఒకపార్టీ లీడరు మాట్లాడుతున్నాడుకదా.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—రెండు రోజుల ముందు ఇచ్చినవి ఉన్నాయి. దానిని తమరు తిరిగి ఆలోచన చేస్తాము అన్నారు కాబట్టి, చాంబరులో డిన్ కన్ చేద్దాము అన్నారు కాబట్టి ఒక రోజు ఆలస్యం అయినా కొంప మునిగిపోయింది ఏమీ లేదు. మేము వెయిట్ చేస్తాము. తమరిని చాంబరులో కలుసుకొను తరువాత మీరు నిర్ణయం చేయండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు వచ్చిన వాళ్ళందరికీ క్రొత్త లెక్కికాబిటేస్ మీద మాత్రం ఆఫీసరపడి వాటిని సెటాపైట్ క్రింద చేయకుండా కటాక్షించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. పరుకురామనాయుడు :—ఇప్పుడు చాంబర్ లోకి వస్తాము, డిన్ కన్ చేయండి, కరుణించండి అని శ్రీ శ్రీరామమూర్తిగారు అన్నారు. అది వద్దనికి సరిపోయే విషయం కాదు. రూలు 188 చూస్తే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకరు :—మీరు కూర్చోండి, అంతమాత్రం పేషెంట్స్ లేకపోతే ఎట్లాగ? ఏమీ జరిగింది నేను చెబుతాను. శ్రీ శ్రీరామమూర్తిగారు ప్రెసిడెంట్ మోషను ఇచ్చారు. లెక్కికాబిటేసుమీద కొట్టివేయవద్దని వారు అంటున్నావ్లా. నేను చూశాను. లెక్కికల్ గ్రాండ్స్ మీద కొట్టివేయడానికి అవకాశము ఉంది. వారికి అక్కడ ఎక్స్ పెయిస్ చేస్తే వారు ఒప్పుకున్నారు. ఆ ఉద్దేశం ఉంటే అక్కడదానిని అఫైల్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని కొట్టివేసేవాడిని. అది కాదు ప్రశ్న. వారితో దానిని గురించి చర్చించి ఇంకా సరైన రూపములో తీసుకొని రావాలనే ఉద్దేశముతో అలాగ చేశాను. నేను లెక్కికల్ గ్రాండ్స్ మీద కొట్టివేస్తే మీరు భాధపడిపోతారు. అందుకని మీకు అవకాశం ఇవ్వడానికే చర్చిస్తాను అని చెబుతున్నాను. పిలువనిదే ప్రతి సభ్యుడు లేచి—అందరూ ఒకేసారి లేచి మాట్లాడవద్దు. నా పేషెంట్స్ తగిలించవద్దు, నేను పిలిచినప్పుడు చెప్పండి. లెక్కికల్ గ్రాండ్స్ మీద కొట్టివేయడానికి మాకు ఇష్టం లేదు. చర్చించుకొని ప్రోఫర్ ఫారముతో ఉంటే పెట్టుకొందామని వారితో చెప్పాను. దానిని కాదని అంటే ఎట్లాగ? నేను రూలు 188, 189, లీటరేచరు అంథా చదివాను.

శ్రీ జి. బచ్చయ్య :—ఇప్పుడు సభ్యులందరూ క్రొత్తవారు వచ్చారు. ఏదైనా వెంటనే చెప్పకపోతే ఛాన్సు ఇవ్వరనే భయం ఉంటుంది. మీరు అంథా ఒకేసారి లేచి నా పేషెంట్స్ తగిలించవద్దని మీరు ఇష్టమాట కొంత కఠినమైన మాట అని నేను భావిస్తున్నాను. అటువంటి బెదిరింపులు మాత్రం వద్దు.

మిస్టర్ స్పీకరు:—అందరూ ఒకేసారి లేచి చెప్పడము సాంప్రదాయము అవుతుందా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—సాంప్రదాయం కాదు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో జరిగింది కూడా సాంప్రదాయం కాదు. ఎవరూ హాజరవుతారు. 'భుజులు క్రొత్తగా వచ్చాయి' కనుక అభ్యుత ఉంటుంది. మీరు నెమ్మదిగా చెప్పాలి. ఛెయిర్ జెడరి నే సభ్యులు ఎక్కడికి వెళతారు? ఛెయిర్ జెడరింపులు చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకరు:—ఉత్తర ప్రదేశ్ ను రిపిట్ చేయాలని నా ఉద్దేశం కాదు. అందరూ లేచి ఒకేసారి మాట్లాడుతూ ఉంటే ఎట్లాగ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—సర్దుబాటు చేయవలసిన శాధ్యత ఛెయిర్ ది. చాలా 9-10 a. m. గౌరవంగా చెప్పాలి కాని నా పేషన్సును మీరు పరీక్షించవద్దు అన్నమాట అనడం చాలా తొందరపాటు అవుతుందని నా హృదయపూర్వకమైన విజ్ఞప్తి.

మిస్టర్ స్పీకరు:—తొందరపాటు కాదండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—తప్పకుండా తొందరపాటే.

మిస్టర్ స్పీకరు:—ఎట్లాగ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఆ తొందరపాటు వద్దు. అటువంటి జెడరింపులు వద్దు.

మిస్టరు స్పీకరు:—తొందరపాటు కాదండి.

శ్రీ కాటం శ్రీరామమూర్తి:—అధ్యక్షా, మీరు ఏదో మాట వరుసకు అన్నారు. మేము కూడా అంత పట్టించుకోలేదు. మాకు మీమీద సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉంది. సభ్యులు తాలూకు ఆందోళనను వ్యక్తం చేసాము. దీనివల్ల ప్రయోజనం ఉంటుంది, పలికము ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకరు:—అందరూ ఒకేసారి లేచి మాట్లాడవద్దని అనడంతో తప్పు ఏమి ఉంది?

శ్రీ పి. మందరయ్య:—అధ్యక్షా, ఇయా పార్టీ నాయకులకు వారి సభ్యుల సలహా, పరిప్రదాయాలను చూస్తే శాధ్యత ఎక్కువ ఉంది. 10 నిమిషాలు మీరు ఓపికపడితే ఆ పార్టీ నాయకులే చూసుకుంటారు. నేను మాట్లాడుతూ ఉంటే మా సభ్యులు లేస్తే నేను చూసుకుంటాను. ఆ శాధ్యత మాకు వదలివేయండి. మీరు కాస్త సైము చీయినా కొంత సేపు మాట్లాడనిస్తే సభ సర్దుకొంటుంది. సక్రమంగా నడపాలని మీరు జోకర్లం చేసుకుంటే కొంత ఆలజడి ఎక్కువ అవుతుంది. ఆదేశకంగా ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు లేస్తే వారి నాయకుడు చూసుకుంటారు. మా అందరికీ మించిపోతే మీరు ఏమి చేయాలి అనే శాధ్యత తీసుకోవాలి. ఆ శాధ్యత మాకు అప్పగించండి.

మిస్టర్ స్పీకరు:—మీరు చెప్పినదానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తాను. మీకు ఎంత పేషన్లు ఉంటుందో నాకు అంతే పేషన్లు ఉంటుంది. కానీ న్యాయం లందరూ ఒకేసారి లేచి మాట్లాడుతూ ఉంటే సాంప్రదాయానికి కొంచెం విరుద్ధంగా ఉంటుంది కానీ నాకు పేషన్లు ఉండదని కాదు. పేషన్లు లేకపోతే ఇక్కడ ఎలాగూ కూర్చోగలను. నేనూ క్రొత్తవాడినే, ఒక్కొక్క సభ్యుడు లేచి మాట్లాడుతూ ఉంటే సాంప్రదాయంగా, దీనివల్లెయిస్తున్నా ఉంటుందని నా ఉద్దేశం. నాకు పేషన్లు పోతుందని కానీ మెంబర్లను మాట్లాడకుండా చేయాలని కానీ కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, రూలు 329 క్రింద మెంబర్ నోటీసు ఇచ్చాము. మిరియాలగూడ మొదలైన తాలూకాలలో జప్తులు చేసి శిస్తులు వసూలు చేస్తున్నారు. 15 రోజులలో పంటలు వస్తున్నాయి. పంటలు వచ్చే వరకు అగకుండా ఇంటిలోని వస్తువులను జప్తులు చేస్తున్నారని 3 రోజుల క్రితం నోటీసు ఇచ్చారు.

మిస్టరు స్పీకరు:—అది పార్టునోటీసు క్రింద కన్వర్టు చేసి వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి:—మేము జీరో హవర్ క్రింద ఇచ్చాము. తరువాత పార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ అంటే ఎలాగ. అక్కడ లంచాడీల ఆశ్చర్యమిద పడి వాళ్ళ బిందెలు, గిన్నెలు జప్తులు చేస్తున్నారు.

మిస్టరు స్పీకరు:—అది పార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ క్రింద అడ్మిట్ చేసాము. అది వస్తుంది. వచ్చినప్పుడు మాట్లాడుదురుగాని.

PAPER PLACED ON THE TABLE

Report of the Decisions of the Business Advisory Committee

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ యొక్క నిర్ణయాల నివేదికను టేబిల్ పై పెట్టడానికి అనుమతించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Paper placed on the table.

REPORT OF THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 17 TH MARCH, 1978.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 17th March, 1978 in regard to Business to be transacted in the Assembly.

20-3-1978
(Monday)

Discussion on the motion of thanks to the Governor's address.

21-3-1978
(Tuesday)

1. Reply by the Chief Minister on the motion of thanks to the Governor's address.
2. Discussion on the Budget for 1978-79
(Vote on Account)

22-3-1978 (Wednesday)	Discussion on the Budget for 1978-79 (Vote on Account).
23-3-1978 (Thursday)	1. Discussion on the Budget for 1978-79 (Vote on Account). 11-00 a.m. 2. Presentation of final batch of supplementary estimates for 1977-78
24-3-1978 (Friday)	HOLIDAY
25-3-1978 (Saturday)	HOLIDAY
26-3-1978 (Sunday)	HOLIDAY
27-3-1978 (Monday)	Discussion and Voting on the Budget for 1978-79 (Vote on Account) and reply by the Finance Minister.
28-3-1978 (Tuesday)	1. The Andhra Pradesh Appropriation (Vote on Account) Bill, 1978. 2. Discussion and Voting on final batch of supplementary estimates for 1977-78.
29-3-1978 (Wednesday)	1. The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1978. 2. Bills replacing Ordinances. (a) The Public Wakfs (Extension of Limitation) Andhra Pradesh (Amendment) Bill 1978. (b) The Andhra Pradesh General Sales Tax (Amendment) Bill, 1978.
30-3-1978 (Thursday)	Ratification of Constitution (Forty-fourth Amendment) Bill, 1977.
31-3-1978 (Friday)	Private Members Business.

M. CHANNA REDDY,
Leader of the House.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR
(DISCUSSION CONTINUED)

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (ఆముదాలవలస):—అధ్యక్ష మహాశయ, గౌరవ ప్రధానమంత్రి చెప్పినట్లుగా ఎకరాలన్న రైతుకు భూమిశిస్తు మినహాయింపు గొలిచి ప్రస్తావన చేశారు. దానిని తీసివేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఒక్క భూమి

శివశివేనంత మాత్రాన సన్నకారు రైతుకు వచ్చే లాభం ఏమీ ఉండదు. దాని మీద నీటి తీరువ, డ్రయనేజీ సెస్సు ఉంటుంది. వాటిని కూడా తీవ్రవేయాల్సి. రెండున్నర ఎకరాల లోపు ఉన్న రైతుకు ఎటువంటి పన్ను కూడా ఉండకూడదని మనవిచేస్తూన్నాను. వాటికి కూడా మినహాయింపు ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వల్లపు భూములపై 1975వ సంవత్సరంలో రెట్టింపు భూమి శిస్తు వేయడం జరిగింది. 40 రు.లు ఉన్నచోట శిస్తును 80 రు.లకు పెంచడము జరిగింది. దీనికి కారణం కేంద్రప్రభుత్వంలో ఇందిరాగాంధీ నాయకత్వము ఉన్నప్పుడు కొంతమంది మేధావులు వల్లెలలో నూటికి 80 శాతము జీతము ఉన్నారని, పట్టణాలలో 20 శాతం జనం ఉన్నారని వల్ల ప్రాంతాలలో ఎంతో సంపద ఉందని, ఆ వల్ల ప్రాంతాలలోని ధనాన్ని తెచ్చి దేశానికి సద్వినియోగ పడేట్లు చేయాలని చెప్పడంతో ఆమె రాష్ట్రాలకు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. దానితో రైతాంగం మీద విపరీతమైన పన్నుల భారం వేయడం జరిగింది. వాణిజ్య పన్నులు కూడా వేయడం జరిగింది. కేంద్రంలో జనతా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కొన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా కాంగ్రెసుపార్టీ పరాజయం పొందిన తరువాత వాటిలో కూడా జనతాపార్టీ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడిన తరువాత వెంగళరావు ప్రభుత్వం మెట్ట ప్రాంతం మీద ఉన్న శిస్తును రైటాఫ్ చేశారు. వల్లపు భూములలో రెట్టింపు శిస్తు మాత్రము మేజరు ప్రాజెక్టుల క్రింద ఉన్నవాటికి ఉంచుతాము. మైనరు ప్రాజెక్టుల క్రింద ఉన్నవాటికి తీసివేస్తామని చెప్పారు. కాని దాని విషయమై ఇంతవరకూ కలెక్టర్లకు ఎలాంటి ఆదేశాలు రాలేదు. దానిని పరిశీలనచేసి అదనపు శిస్తును తీసివేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఎమర్జెన్సీ కాలంలో 20 సూత్రాల పోగొక్కింద హరిజనులకు, ఇతర కులాలవారికి, పేదవారికి ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఈ రోజువరకు ఆ స్థలాలకు వట్టాలు ఇవ్వడము జరగలేదు. మీరు ఇచ్చిన స్లోగన్ ప్రకారం ఏ ఏ తాలూకాలో ఎంతమంది ఏ కులానికి చెందిన పేదవారికి ఇళ్ళస్థలాలు ఇచ్చారు అనేది సర్వేచేసి ఒక తారీఖు నిర్ణయించేసి ఆ తారీఖులోగా వారందరికి ఆ స్థలాలకు వట్టాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ప్రాథమిక విద్యకు ఇవ్వవలసిన ప్రాముఖ్యంగురించి గవర్నరు ప్రసంగంలో తెలిపారు. ఇదివరలో 80 మంది పిల్లలకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండేవాడు. 50 మంది పిల్లలవరకూ ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉండాలని తరువాత ఒక ఆదేశం వచ్చింది, 40 మంది పిల్లలకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఎలా చదువు చెప్పగలుగుతాడు. ఏదో ఒక గ్రామానికి ఒక బడిని ఇచ్చాము కదా, ఒక టీచరు వేళాము కదా అని సంతృప్తిపడితే ఎలా? 20 మంది పిల్లలకు ఒక టీచరు ఉండాలి కాని 80 మందికి 50 మందికి ఒక టీచరును పెడితే వారు పిల్లలకు చదువు ఏమీ చెప్పలేరు. పిల్లలకు కూడా విద్య ఏమీరాదు. కనుక 20 మంది పిల్లలకు ఒక టీచరు చొప్పున వేయాలని కోరుతున్నాను. పాఠశాలలకు కొత్త భవనాలు కట్టడానికి రిజిస్ట్రేషన్లు ఇచ్చారు. ఏదో సంవత్సరాలనుంచి కూలి పోతున్న భవనాలలో ఉంటున్న పాఠశాలలు ఉన్నాయి. శ్రీమంధలి వెంకట కృష్ణారావుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కొన్ని కోట్ల రూపాయల గ్రాంటు ల్యాండ్లు అఖిందని చెప్పారు. లేనిచోట్ల భవనాలు కట్టడానికి ప్రాధాన్యత

ఇవ్వాలి. ఆ బాధ్యత మనకు ఉంది. పూర్తికాని భవనాలన్నీ సత్వరం పూర్తి చేయాలి. పాఠశాలలన్నిటికీ పక్కా భవనాలు నిర్మించాలి. గవర్నరు ప్రసంగంలో పంచాయతీ ఎన్నికలు సత్వరం జరిపిస్తామని చెప్పారు. ఎమర్జెన్సీలో పంచాయతీలకు ఎన్నికలు పెద్దదానికి వీలులేదని వెంగళరావు ప్రభుత్వము వాయిదా వేసింది. అయితే ఇప్పుడు ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ఏర్పడ్డ తరువాత పంచాయతీలకు ఎన్నికలు సత్వరం జరిపిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటనచేసారు. కానీ ఏ ఏళ్లు అమలులో ఉంది, ఏ ఏళ్లు క్రింద ఎన్నికలు జరిపించ లోకున్నారు అన్నది వారి ప్రకటనలో లేదు. డైరెక్టు ఎన్నికలు జరిపిస్తారా? ఇన్ డైరెక్టు ఎన్నికలు జరిపిస్తారా? లేక థ్రిచైర్ సిస్టం ఎన్నికలు జరిపిస్తారా? బోయిన పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారు విప్లవాత్మకమయిన మార్పులతో ఒక చట్టాన్ని తీసుకువచ్చారు. ఏ రకంగా ఎన్నికలు జరుపుతారు అన్నది తెలియడం లేదు. కనుక దాని విషయం ఈ ఎసెంబ్లీ లోనే నిర్ణయం చేసి ప్రజలకు ఎన్నికల విధానం ఇలా ఉంటుందని తెలియజేసి ఎన్నికలు నిర్వహించ వలసిందిగా కొరు తున్నాను. ఇక గ్రామీణ విద్యుదీకరణ గురించి చూస్తే 18 వందల గ్రామాలకు విద్యుత్ ఇస్తామని పేర్కొనడము జరిగింది. తోగడ చవర్ మంత్రిగా ఉన్నవారే ఇప్పుడూ చవర్ మంత్రిగా ఉన్నారు. ప్రతి నియోజకవర్గంలో 8 గ్రామాలకు కనీసం ఒక సంవత్సరంలో విద్యుత్ ఇచ్చే బాధ్యత తీసుకోవాలి. రెమ్మూనరేటివ్ గా ఉండే గ్రామాలను సర్వేచేసి విద్యుదీకరణ చేయించాలి. ఒక గ్రామములో ఏవో 80 పెంకుటిళ్ళ వాళ్ళు మాత్రమే కరంటు తీసుకుంటామన్నారు రెమ్మూనరేటివ్ కాదు అవి చెప్పటం తగదు. కేవలం ఈ ఫెస్టెన్ బుక్ మీద ఆధారపడకుండా ఏ కామిషన్ ఇచ్చినా వాగావి తెలివిన గ్రామం విషయంలో ఆ గ్రామంగా విద్యుచ్ఛక్తి ఎంతవరకు ఉపయోగకరముగా ఉంటుంది అన్నవిషయం తెలుసుకొని ఆ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ప్రజలు కలలుకంటున్న వంశధారా ప్రాజెక్టు ఉంది. దానిని రెండు ఫేజ్ లోగా విభజించారు. ఎడమ కాల్యకు వెంగళరావుగారు నీళ్ళు వదిలిపెట్టారు. కుడి కాల్యకు కోటి రూపాయలు నిధులు కేటాయించారు. దీనిక్రింద ఎన్నో వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మేదరికం విరూలన చేయాలంటే వంశధార ప్రాజెక్టు సత్వరము పూర్తిచేయవలసిన అవశ్యము ఉంది. కనుక ఈ ప్రాజెక్టును వెంటనే పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను.

9-20 a. m.

ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత అధిక ప్రజలు ఇందిరాగాంధీ మీద ఉన్న విశ్వాసముతో చెన్నారెడ్డిగారి వ్యాయక్త్యానికి ఓటు చేసి వారికి మెజారిటీ కల్పించారు. అయితే ప్రతిపక్ష నాయకులైన సర్దార్ గౌతులచ్చన్నగారు, ప్రతిపక్ష సభ్యులయిన వెంకయ్యనాయుడుగారు తమ ప్రసంగాలలో వేర్పాటు తత్వమునుగురించి మాట్లాడడం జరిగింది. నేను తమ ద్వారా సభ్యులకు మనవిచేసేది ఏమంటే మన తెలుగు ప్రజలంతా గత 4, 5 సంవత్సరాలమంచి కలసి కృషి చేస్తామని చెబుతూ ఉన్నాము. అటువంటి విశేషాలను మనము శాసనసభలో ప్రసంగించేటప్పుడు కొంతమంది స్వార్థపరులు రాష్ట్రములో శాంతిభద్రతలను కల్లోలము చేసే పరిస్థితి ఉంది. నేను ప్రజలందరికీ మనవి చేసేదేమంటే ఇటువంటి

వేర్పాటు తత్వానికి తావివ్వకుండా రాష్ట్రసమగ్రాభివృద్ధికి వనిచేయాలని చెబుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శిలవు శీష్ కుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరము):—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు ప్రభుత్వం తరపున తాము అవలంబిస్తున్న విధానాలను గురించి వివరించారు. ఆ వివరాలు, విధానాలు మాకు అట్టే సంతృప్తికరంగా లేవు. ఏమయినా కాంగ్రెసు (ఐ) వారు భారతదేశములో తాము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఎమర్జెన్సీ కాలములో సాగించిన పరిపాలన, పార్లమెంటరీ ప్రజాతంత్రమును, పౌర హక్కులను సర్వ నాశనము చేశారు. అందుచేతనే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము 80 ఏళ్ళ పరిపాలన చేసిన తరువాత ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముపోయి జనతాపార్టీ అధికారంలోకి రావడము జరిగింది. కాని మన రాష్ట్రములో ఇదివరకు జరిగిన పార్లమెంటు ఎన్నికలలోగాని, ఈ మధ్య జరిగిన శాసనసభల ఎన్నికలలోగాని కాంగ్రెసు (ఐ)ని మన ప్రజలు, ముఖ్యంగా హరిజనులు, గిరిజనులు. బలహీనవర్గాలు కాంగ్రెసు (ఐ)కి ఓటు చేసి తిరిగి వారిని అధికారానికి తేవడం జరిగింది. ప్రజలు మిమ్ములను తాత్కాలికంగా గెలిపించారు. నేను ప్రభుత్వానికి చెప్పేదేమంటే మీరు ఈరోజు ప్రజలకు, ముఖ్యముగా పేద ప్రజలకు, హరిజన గిరిజనులకు ఏవయితే సౌకర్యాలు కల్పిస్తామని చెప్పి ఆశలు కల్పించి అధికారంలోని వచ్చారో అటువంటి ప్రజల ఆశలు అడియానలు చేయవద్దని. కాంగ్రెసు ఇదివరలో ప్రజలకు అనేక వాగ్దానాలు చేస్తూ అధికారంలోకి వచ్చింది. ఒకసారి కాకుండా అయిదు సార్లు అధికారంలోకి రావడము జరిగింది. ఈ రోజు మీరు కల్పించిన ఆశల వల్లనే ఆంధ్ర కర్ణాటక రాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు (ఐ) పెద్ద ఎత్తున అధికారంలోకి వచ్చింది. దేశం మొత్తము మీద ఎట్లా ఉన్నా ఇక్కడ అధికారంలోకి రావడము జరిగింది. పార్లమెంటరీ అడంబులు ఏమీ రాకుండా ఉంటే మీరు సుమారు 10 ఏళ్ళ పాటైనా అధికారములో ఉండడము జరుగుతుంది. అలా ఉంటారని మేము ఆశ. ఎమర్జెన్సీలో రాజ్యాంగ చట్టమును మార్చడము వల్ల ఆరేళ్ళు అధికారంలో ఉండడం వల్ల మీరు 1984 వరకు ఉన్నా ఉండవచ్చు. అది ఎట్లా మారినా మీరు చేసినా వాగ్దానాలను ఖచ్చితముగా అమలుపరచాలని, ఎమర్జెన్సీ కాలంలో సాగిన పోలీసుపరిపాలన మరల రాకుండా ఉండాలని నేను కోరుతున్నాను. నేను ఈ సందర్భములో వారిని కోరింది ఏమంటే, మనదేశములో 1975-77 మధ్యలో వచ్చిన రీతిగా ఒక పోలీసు నిరంకుశ రాజ్యము రాకుండా తగు జాగ్రత్తలు, ఢిల్లీలో జనతాపార్టీ చేసినా చేయకపోయినా, రాష్ట్రంలో అటువంటి పరిస్థితులు రాకుండా చేయడానికి ఇక్కడ ఉన్న మంత్రివర్గం కృషి చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా చేయడానికి పూనుకుంటుందని మాకు నమ్మకము కలిగించే దానికోసం గత రి ఏళ్ళలో కాంగ్రెసు సాగించిన పరిపాలన, ముఖ్యంగా 1975-77 మధ్యచేసిన అనేక అవకతవకలు సరించి పౌరహక్కులు కల్గించేదానికి తగు చర్యలు ఈ మంత్రివర్గము తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. వేటికి కూడా దురదృష్టవశాత్తు. ఢిల్లీలో జనతాపార్టీ అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత కూడా ఇంకా “మీసా” లేకుండా, రాజ్యాంగ చట్టము మార్చడము

జరగలేదు. ఎన్నికలకు ముందు చేసిన వాగ్దానాన్ని ఇంకా అమలుపరచడం జరగలేదు. దానిని తీసివేయాలా ఉంచాలా అని ప్రమినల్ ప్రాసీడరు కోర్ట్ లో సరళాలు తేవాలో అని ఇంక తర్జన వివాదాలు జరుగుతూనే వున్నాయి. ఎన్నికలకు ముందు జనతా నాయకులు చేసిన వాగ్దానాలు తు. చ తప్పకుండా అమలుజరిపి "మీసా" ను రద్దు చేసి రాజ్యాంగ చట్టవల్ల రిరిగిన మార్పులను పరించి ఇంక ఏ ప్రభుత్వం అధికారం లోకి వచ్చినా ఇటువంటి యుద్ధం దా చేస్తామని వాగ్దానాలు నిలుపుకోవాలని తద్వారా పరివేషిత రైట్స్ కల్పించాలని రాజ్యాంగ సంఘం జరితా ఈ ప్రభుత్వము వారు చేసినా, చేయకపోయినా చేయించే వానికీ ఈ ప్రభుత్వం గట్టిగా వుపి చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ మీసా విషయంలో కొంతమంది జనతా పార్టీ నాయకులు, మన మది పార్లమెంటు సభ్యులు కూడా మనము చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం దీని రద్దుచేయాలని పెద్ద ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఆ ఆందోళనకు అన్ని పార్టీలు, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కలిసి ఈ మీసా చట్టాన్ని రద్దు చేయడానికి పూనుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ మీసా చట్టాన్ని ఏ రూపములోనూ ఉండడానికి వీలకీకుండా ఉండేలా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికే ఇలా నక్సలైట్లని చెప్పి 800 మందిని తైళ్ళలో ఉంచారు. వారు నక్సలైట్లు కావచ్చు లేక వారి విధానాలను అనుసరిస్తున్న వారు కావచ్చు. కాని అది కాదు సమస్య దేశములోనే కొత్త పరిణామాలు వస్తూ ఉన్నప్పుడు ఇకముందు ఇటువంటివి జరక్కుండా చేయాలి. ఎటువంటి దౌర్జన్యాలకు తావు లేకుండా చేస్తామని చెప్పుతున్న ఈ క్రొత్త పరిస్థితులలో ఇంకా నక్సలైట్లని చెప్పి వీరిని తైళ్ళలో ఉంచడం న్యాయం కాదు. వారిని వెంటనే విడుదల చేయాలని నేను ఈ మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను. విడుదల చేయడమే కాదు ఈ నక్సలైట్ల పేరుతో ఎవరయినా పుచ్చ చేసి ఉంటే ఉండవచ్చు. ఆ పేరుతో అరెస్టు చేసిన వరువాత విచారించి కోర్టులలో శిక్ష చేయాలే కాని వారిని చిత్రహింసలకు గురి చేయడం కాని, చెట్లకు కట్టి కాల్చివేయడం కాని చేయరాదు, ఆ రకంగా 800 మందికి పైగా కాల్చివేయడం కూడా జరిగింది. పోలీసులు వారిపైను వచ్చినట్లు దొరికిన వారిని పట్టుకొని అనేక బాధలు, చిత్రహింసలు పెట్టడం జరిగింది. అనేక మందిని కాల్చివేసిన సంగతి అందరికీ తెలిసిన విషయమే. భార్యల కమీషను ముందు 1,2, రెండు ఇటువంటి సంఘటనలు కూడా రికార్డు చేయటం జరిగింది. ఇటువంటివి ఇక ముందు జరకుండా కట్టుదిట్టం చేయాలని నేను ఈ మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను. వీరిని విడుదల చేయడమే కాదు. వీరిని చిత్రహింసలు పెట్టిన పోలీసు ఉద్యోగులను. తగిన విధంగా శిక్షించాలని నేను కోరుతున్నాను. లలిత లాంటి చదువుకున్న స్త్రీని రహస్యాలు చెప్పమని అనేక చిత్రహింసలకు గురిచేసి బూటు కాలితో తన్నిన ఇప్పటి ఆర్.టి.సి జనరల్ మేనేజరు ప్రభాకర రావుగారికి ప్రమోషను కూడా ఇచ్చారు. వారిని తగిన విధంగా శిక్షించి ఈ మాదిరిగా చర్యలు పోలీసులచే ఎక్కడ జరక్కుండా చూడడానికి అందుకు నిదర్శనముగా ఇప్పటి వరకు జరిగిన అన్యాయాలను సరిచేయాలని కూడా నేను కోరుతున్నాను.

ఈ సందర్భంలో మరొకవిషయం కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తాను 9
74 ఉప ఎన్నికలలో, పుయ్యూరులో జరిగిన దానిలో, ఆ విజయోత్సవ సందర్భంలో కొన్ని ఘర్షణలు జరిగినవని, అక్కడి గ్రామాలపైబడి ప్రజల్ని చిత్ర

హింసలు పెట్టారు. అందులోనూ, కేసులు పెట్టారు. ఎంత అన్యాయంగా కేసులు పెట్టారో చెప్పలేము. మా కార్యకర్త శ్రీమన్నారయణపై 302 సెక్షన్ కింద కేసు పెట్టారు మీరు యాడ్వోకేట్, మీకు తెలుసు. ఎవరూ చావకుండా 302 సెక్షన్ పెడితే ఆ పెట్టిన ప్రభుత్వం గురించే పోలీసు ఉద్యోగుల గురించే ఏమనుకోవాలి. నాలుగేళ్ళగురించే కేసు సాగుతున్నది కోర్టులో. దీనిని బట్టి ఎంత అన్యాయంగా పరిపాలన సాగుతున్నదో ఊహించవచ్చు. ఇలాంటి పరిపాలన ఎకముందు మన దేశంలో లేకుండా చేయడానికి, యిలాంటి తప్పుడు కేసులు పెట్టకుండా, చట్ట విరుద్ధమైన కేసులు పెట్టకుండా చేయడానికి, యిప్పుడు కోర్టులో వున్న యిలాంటి తప్పుడు, చట్ట విరుద్ధమైన కేసులను కొట్టివేయడానికి ప్రయత్నించాలి. నాలుగేళ్ళ బట్టి ఒక తప్పు కేసులను పరిష్కరించని న్యాయ ఓశులు వున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎకముందు దేశంలో గాకాండా చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, ప్రజాతంత్ర రాజ్యం రావాలంటే - దేశమే తా ఎలానడుస్తున్నదని చూస్తూ పూరుకోవడంగాక, మన రాష్ట్రంనయినా ప్రజాతంత్ర పద్ధతులలో నడవడానికి కృషిచేయాలి ప్రజాతంత్ర పద్ధతిలోన పంచాయితీలు, మునిసిపాలిటీలు జిల్లా పరిషత్తులు పని చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను తద్వారా ఇతరులకు మనం మార్గం చూపుదాం. గతకదిపానువీళ్ళుగా పంచాయితీరాజ్యం ఏవిధంగా సాగింది? గ్రామానికి సమితికి, సమితికి, జిల్లాపరిషత్తుకు ముడివేళాలు దాని ఫలితంగా, యివి అధికారాన్ని కైవసం చేసుకోడానికి సోపానాలు అయినవి తప్ప ప్రజలకు సేవచేసే సంస్థలు మాత్రం కాలేదు. బలం గలిగినపార్టీ పార్టీ అధికారం డబ్బుగలిగిన పార్టీ వోటర్లను కొనేసి పంచాయితీలను స్వాధీనం చేసుకోవడం, తద్వారా సమితులను స్వాధీనం చేసుకోవడం, తద్వారా జిల్లాపరిషత్తులను స్వాధీనం చేసుకోవడం, జిల్లాపరిషత్తులకు తుంచి కాసనసభలో అధికారం సంపాదించాలనే పద్ధతిలో యీ అధికార కేంద్రాలుగా తయారయినవి తప్ప ప్రజలకు చేసినమేలు ఏమీలేదు. వీటిలో ఎన్నికలు ఏ విధంగా వుండాలి, ఏ విధంగా యేమేమి మార్పులు చేయాలి? అనేవిషయాల గురించి 22వ తేదీన ప్రతిపక్షనాయకుంతో మాట్లాడటానికి ముఖ్యమంత్రిగారు పూనుకున్నారు. దానికి మేము సంతోషం చెల్లడినూ, ఈ గ్రామానికి సమితికి, సమితికి, జిల్లాపరిషత్తుకు వేసిన ముడిని తెగగొట్టకుండా వుంటే మాత్రం యీ సమితులు వున్నా ఒకటే, లేకపోయినా ఒకటేనని, అధికారానికి లంచానికి యిదిచారి తీస్తుందని చెబుతున్నాను. వరొక్క ఎన్నికలు కాకుండా, వోటర్లు సరాసరి పంచాయితీ సమితి, జిల్లా పరిషత్తు సభ్యులను ఎన్నుకునేట్లుగా, ఎన్నుకున్న తరువాత పౌరు అధ్యక్షుని? ఎన్నుకునేట్లుగా వుండాలి తప్ప దానికి వ్యతిరేకంగా జరిపితే మాత్రం ఘర్షణలకు తావు ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి ఆ పద్ధతి మార్చాలి. అదే విధంగా వార్డు పద్ధతి మార్చాలి. వార్డులో అయిదువందలమంది వెయ్యి మంది వోటర్లనుబట్టి కొనుక్కునే అవకాశం ఏర్పాటు చేసుకోకుండా గ్రామాన్ని సమితిని ఒక నియోజకవర్గం చేసి దామాషా వోటింగు ప్రకారంగా ఎన్నికలు జరిపినప్పుడే ప్రజల ఓర్కెలు తోగినివేయకుండా అక్కడ వారు పరిపాలన జరపడానికి అవకాశం వుంటుంది అందువలన ఆ పద్ధతిని తీసుకురావాలి.

ఆ తరువాత మనరాష్ట్రాన్ని ఎదుర్కొంటున్న అతిముఖ్యమైన సమస్య—
తుఫాను ఉపైన బాధితుల గురించి గత ప్రభుత్వం సహాయం కూడా పడపాతంతో
చేసింది. చేసిన సహాయము కూడా పక్ష పాతముతో చేసింది. అఖిలపక్ష
కమిటీని ఏర్పాటు చేసి దాని సలహా ప్రకారం ఆములు జరుపు తామని
చెప్పి పేరుకు అఖిలపక్ష కమిటీని ఏర్పాటు చేశారితప్ప అది మొదటిదఫా
ఒక గంటసేపు రెండవ కార్యాయం అంతకంటే తక్కువసేపు సమావేశమైంది.
అఖిలపక్ష కమిటీ కారితంపై వున్నది. తప్ప అచరణలో మాత్రం లేకుండా
చేశారు. ఎందుకంటే సహాయముతా ప్రభుత్వమే చేసింది అచేపించుకోవాలని
అఖిలపక్ష కమిటీని ప్రభుత్వం దాదాపుగా రద్దు చేసింది. నిర్వీర్యం చేసింది.
అందుకని దానిలో నేను సభ్యుడిగా ఉన్నా యీ అఖిలపక్ష కమిటీ ఎత్తుగడ
ఎందుకు ఏమైనా చేయగలిగిన మంత్రిదగ్గరకో స్పెషల్ ఆఫీసర్ దగ్గరకో కలెక్టర్
దగ్గరకో వెడితే అందులో బుద్ధిమంతులెవరన్నా వుంటే వారు ప్రజలకు సహాయం
చేయగలరని పోవడం జరిగిందేగాని ప్రజాతంత్ర వద్దతిలో యీ కమిటీని మాత్రం
ప్రభుత్వం నడవలేదు. ఇక కేంద్రం 50 కోట్లు 90 వేల టన్నుల ధాన్యం
యిచ్చింది. ఇచ్చిన మేరకు కూడా దానిని ప్రభుత్వం సక్రమంగా పువయోగించ
లేకపోయింది. దానిలో అనేక అవకతవకలు జరిగినవి, ఏదో భిక్షం వేసినట్లుగా
దయాధర్మాలపై ఆధారపడిన వారివలె ప్రవర్తించింది. 50 కోట్లు రూ.లు
ప్రభాళంలో భాగంగా యిస్తామని తెలివి తక్కువ పని కేంద్ర ప్రభుత్వం
చేసింది. 200 కోట్లు కావాలి. 800 కోట్లు కావాలని అడగడం విచయం
అట్లావుండగా యిచ్చింది కూడా సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టలేదు. సక్రమంగా పంచ
లేదు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. 90 వేల టన్నులు తుఫాను ఉపైన బాధి
తులకు పుచితంగా పంచిపెట్టమని ధాన్యం యిస్తే, పంచిపెట్టింది 20 వేల టన్నులు
మాత్రమే. ముందు రెండు రోజులు తరువాత వారం రోజులు యి కొక నెల
రోజులు యిట్లా చేస్తామని చెప్పారు తప్ప ఆఖరికి ఎన్నికలు వారం రోజుల్లో
జరగతోతుండగా తలా పది కిలోలు అన్నారు, అవిధంగా యి వ్వమని తుఫాను
బాధిత ప్రాంతాలకు ఆర్డరుస్ వస్తే—మా వద్ద యంత్రాంగము లేదని, సాధ్యము
కాదని ప్రధ్యోగులు పూరుకున్నారు, డిసెంబరులో పంచవలసిన ధాన్యం—జనవరి
అయిపోయింది. ఫిబ్రవరి. మార్చి కూడా అయిపోయింది. ఇది సరిఅయిన
వద్దతేనా? ఇదేనా ప్రజలకు సహాయం చేయడం? ఇదేనా ప్రజలను అదుకోవడం?
అంతేగాక, యీ సహాయం చేయడంలో కూడా మరొకటి పెట్టారు. అ నాడు
ఇళ్ళు పడపోయిన వారికి 150 రూ.లు డబ్బు ఇచ్చాము, అందులో పేదలు,
భూమిలేని వారు, కొన్ని జిల్లాలలో ఎ కార్డు హోల్దర్లు—వీరికి మాత్రము
యీ 70 వేల టన్నులధాన్యం, బియ్యంగాని గోధుమ లుగాని పంచిపెట్టమన్నారు
ఇది గ్రామాలలోచిచ్చుపెట్టేవద్దతి తప్ప సహాయంచేసే వద్దతి మాత్రంకాదు. రెండు
మూడు వేల గ్రామాలు యీ తుఫానువలన, పుచ్చెనవలన చెబ్బళినడం జరిగింది.
అందులో వ్యవసాయకార్మికులు చేతివృత్తులవారు, ఎకరం రెండెకరాలువున్నవారు
వున్నారు. అందరికీ తలా రెండుకిలోలుయి సే గ్రామాలలో ప్రకాంతత ఉంటుంది.
అలాగాక, 150 రూ.లు పుచ్చుకున్నవారిలో పేదలను లెక్క వేసేయివ్వమంటే అది
గ్రామాలలో భిక్షత్వం గందరగోళాలకు దారితీస్తుందితప్ప మరొకటికాదు. గ్రామా
లలో పరిస్థితి ఏవిధంగా వుంది? వారికి యిచ్చారు మాకు యివ్వలేదు. అచే పరిస్థితి

వుంది. ఈరకంగా విచక్షణతో చేయడం తుఫాను జాధితులను ఆదుకోవడం క్రిందకు రాదు చేనేతమగ్గాలవారువున్నారు. పూర్తిగా దెబ్బతిన్న మగ్గానికి యిస్తామన్నారు. ఆ యిచ్చేది కూడా భిక్షంలాగా యిస్తున్నారు. రూ. 250లు పెడితేనే గాని కొత్త మగ్గం రాదు. అందులో 150 రూ.లు అంటారు. తలా 250 రూ.లు ఇస్తే కొంపేమి న్మునిగిపోతుంది? ఎలాగూ మనం 300 కోట్లు కావాలని అడుగుతున్నప్పుడు యీ ఖజానా చేసే పద్ధతేమిటి? ఈ తారతమ్యాలు చూపించడమేమిటి? ఇది గ్రామాలలో పెడతెగనిచిచ్చు పెట్టడంతప్ప మరొకటి కాదని చెబుతున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. ఇంక, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఎంత కఠినంగా పనిచేస్తున్నదంటే చనిపోయిన వారందరికీ కూడా వెయ్యి రూ.లు యిస్తామని చెప్పి, దానిలో ఒక మినహాయింపు చెబుతున్నాడు, తేలుకు కొండివంటిది—5 సం.లోపు చనిపోయిన బిడ్డలను యివ్వము అని. ఇది మానవత్వంవున్న ప్రభుత్వంచేసే పనేనా? ఒక కుటుంబంలో నాలుగేళ్ళ పడకొండు నెలల గల బిడ్డ చనిపోతే యివ్వరా. ముడుమూసాల బిడ్డ పోతే ఇవ్వరా. ఇదేనా అయ్యి దేళ్ళు దాటితేనే ఇస్తామనడం మానవత్వమేనా? ఇది ఆలోచన వున్న మనిషి చేసే పని కాదు. చనిపోయిన లెక్క 10 వేలు. ఇవ్వవలసినవారు 3,500లోపల మాత్రమే ఉన్నారు. 3,500 మందికి 1000 రూపాయలు యిస్తే రూ. 30 లక్షలు అవుతుంది. రూ. 30 లక్షల కొసం ఈ పెంటంతా ఏమిటి? చనిపోయిన చిన్న బిడ్డకు యివ్వము, పెద్ద బిడ్డకు యిస్తాము అనే నీతిమాలిన పని ఏమిటి? అంటే ఆర్డర్ అంటున్నారు? చనిపోయినవారికి గౌరవం చూపించేది కాని నష్టం యిచ్చేది కాదు. కాస్త మనస్సంతాపానికి సానుభూతి తెలియజేసేందుకు యిచ్చే వెయ్యిరూపాయలలో 5 పండ్లకు లోపు ఉన్న బిడ్డ చనిపోతే యివ్వము. పెద్దవాడు చనిపోతే ఇస్తాము అనేది మానవత్వం కలిగిన ఏ వ్యక్తి, ఏ ప్రభుత్వం కూడ చేయాల్సిన పనికాదు. అది చూడాలి. శిస్తు రెమిషన్. తుఫాను దెబ్బతిన్నారు కాబట్టి లాండ్ రెవెన్యూ రద్దు చేస్తామన్నారు. బ్రిటిష్ పద్ధతి. తుఫాను దెబ్బతిన్న పొలాల్లో భూమికి సంబంధించిన అన్ని శిస్తులు పోయినాయి అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. కాదు. లాండ్ రెవెన్యూ మాత్రం రద్దు చేశారు. దాని మీద పెన్షన్లు అన్నీ కడుతూ ఉండాలి. ఇంతకంటే దారుణమైన పని ఉండదు.

శ్రీ జి. రాజారామ్ :— వాటర్ సెన్ కూడా తీసివేశారు.

9-40 a.m. శ్రీ పి. సుందరయ్య :— రాజారామ్ గారు లేచి నీటి శిస్తు కూడ రద్దు చేశామని చెబుతున్నారు. ఆ ఉదారతతో, వంచాయితీ సెన్, హెల్పర్ సెన్, ఎడ్యుకేషన్ మొదలైనవి కూడా మాఫీ చేస్తే న్యాయంగా ఉంటుంది. పాతుబద్ధంగా ఉంటుంది. సక్రమంగా వుంటుంది. ఇచ్చామని చెబుతూ ముఖం మీద దెబ్బకొట్టవద్దని కోరుతున్నారు. ఒక పక్కన 300 కోట్ల రూపాయలు కావాలి అంటారు. న్యాయమే. ఇచ్చేటప్పుడు బిచ్చం ఏమిటి? ముఖం మీద చెప్పదెబ్బలు కొట్టే పద్ధతి ఏమిటి? ఇది తుఫాను జాధితులకు సహాయం కాదు. వారిని అపమానం చేసే పద్ధతి అని చెప్పాల్సి ఉంటుంది. వంచాయితీ సెన్ రద్దు చేస్తే వంచాయితీలు ఎట్లా నడుస్తాయని చెప్పకారు. ప్రభుత్వం అంత దివాలాకోరు ప్రభుత్వమా? రాష్ట్రంలో ఉన్న బడ్జెట్ తో చూడుకుంటే ఈ పెన్షన్ల ద్వారా వంచాయితీలు నడుస్తున్నవని చెప్పితే

అర్థంలేని మాట. పంచాయితీ పరిపాలన ఏవిధంగా నడుస్తున్నదో నాకు తెలుసు. అన్నిటికన్న శుభ్రతకరమైన విషయం ఏమంటే తుగాన్ మాజీ ఒక తయారు చేశారు. అమాల్ లో ఖమ్మం జిల్లా నష్టం పడింది అన్నాయి. ఆ ప్రక్కన ఉన్నటువంటి తాలూకాలు నెల గొండ జిల్లా, గుంటూరు జిల్లా గాని తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో గాని తుగాన్ దెబ్బతిన్నది. అది గాలివాన దెబ్బ. ఖమ్మం జిల్లాలో సర్దువల్లికి వచ్చింది. చుట్టూ ప్రక్కలా ఎక్కడా పోలే. ఏ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పాలో నాకు అర్థంకాలేదు. గిన్నపం తాలూకాకు, ఒక వర్షాయం వెంగళరావుగారి అక్కర్లిని ఓడి చారనే దృష్టితో కట్టించి వాసినా యివ్వలేదు. జెజవాడకు యిచ్చారు. ఇడుమటకు, నూగొడు తాలూకాకు యిచ్చారు. దానికి తూర్పుగా ఉన్న తాలూకాకు యిచ్చారు. కానిగిన్నపం తాలూకాకు శిస్తు రెవిన్యూ లేదు అన్నారు. చుట్టూ గాలివాన దెబ్బతిన్నది. మధ్యన ఉన్న తాలూకాకు నూత్రం గాలివానకు దెబ్బ తేదనేది సాహసం అనాలా, పక్షపాతం అనాలా? దుబ్బుద్ధి అన్నారు ఇప్పటికైనా దానిని దిద్దుకొని అన్ని తాలూకాల పాటు వూరిగా శిస్తు రెవెన్యూ ఆ తాలూకాకు కూడా యివ్వాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే ఆ అన్యాయాన్ని శాశ్వతంగా పెట్టేదానికి పూనుకొన్నవారు అవుతారనే విషయం కూడా వారిదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. గీతాని వారికి చెట్టుకు యంత అని ఎక్స్ ప్రెస్ రద్దులేదు. మునిపాలిటలలో, పంచాయితీలలో యిళ్ళ పన్నులు వసూలు చేస్తూనే ఉంటాయి. అవన్నీ మేము మెమోరాండం యిచ్చాము. కౌలుదారులు, దేవాలయాల క్రింద ఉన్న భూములు చేసే రైతులు కౌలు ప్రభుత్వానికి కట్టరు చేస్తుండి కడుతూ ఉంటారు. కాబట్టి వారికి రెవిన్యూ లేదు. ఆ కౌలులో తగ్గింపు లేదు ఇవన్నీ యిలా ఉన్నాయి. తుగాన్ బాధితులకు ఏదో ఘనకార్యం చేశాము అంటే కాదు. చాల అవకాశంగా చేశారు. ఇప్పటికైనా దిద్దుకోమంటున్నాను. సిమెంటు యిళ్ళ కట్టినాం అన్నారు. మంచిదే. 79 మార్చినాటికి 20 వేలు కట్టిస్తాము అన్నారు. ప్రతికలలో చెప్పారు. గవర్నరు ఉపన్యాసములో చెప్పలేదు. ఎప్పుడో కట్టిస్తామన్నారు తప్ప రేపు జూన్ నెల నుంచి వర్షాకాలం వస్తుంది. ఇట్లా పోగొట్టుకొన్న పేదప్రజలు నూటికి 50 మంది తలదాచుకొనేదానికి తాటాకులు కూడా లేకుండా ఉన్నారు. వారికి కనీసం తాటిపాళలు అయినా యిచ్చేదానికి చర్య తీసుకోండి. 1979-80 లో సిమెంటు యిళ్ళు కట్టిన తరువాత వాటి సంగతి చూసుకుందాము. మూడు మాసాలు ముందు ఏదైనా చేయకపోతే వర్షాకాలములో యిబ్బంది పడతారు. అది చేయాలని కోరుతున్నాము. గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో, బడ్జెట్ లో, ఎన్నో పాక్షికాలు కట్టాము. ఎన్నో విద్యుత్ కి ప్రాజెక్టులు కట్టాము చూడిండి అని జాబితా యిచ్చారు. కట్టవది కాదని మేము ఎట్లా అంటాము? కాని దానివల్ల ప్రజల జీవితానికి సామాన్య ప్రజలకు అంత లాభించింది? ఉక్కు ఫాక్టరీ చూపించి, పెద్ద భవనాలు చూపించి, హైదరాబాద్ కు వస్తే 5 అంతస్తులు, 7 అంతస్తుల భవనాలు చాల కనబడుతున్నాయి. యివన్నీ చేసినాము అంటే మీరు చేసిన చేయకపోయినా మీ పరిపాలనలో జరిగినాయి. వాటిని చూసి ప్రజలు సంతృప్తిపడమంటే పడదు. ప్రభుత్వం ఎమి చేసినా ప్రజలకు అందినదే గీటురాయిగా పెట్టుకొని మనం చూడాలి. రాయలసీమలో

ప్రాజెక్టులు ఎన్నో కట్టామని చెబుతున్నారు. అసలు రాయలసీమ ప్రజలకు, మన ఆంధ్రప్రజలకు ఉన్న చ్యుతనిద్యమైన హక్కుకు వెంగళరావుగారి ప్రభుత్వం ఆ పథకం ద్వారా దోహదం చేయడం జరుగుతోంది. హక్కును వదులుకొన్నారని చెబుతున్నాను. గోదావరిలో అధికంగా వచ్చిన నీటిని కృష్ణానదిలోకి మరలించు కొన్న తరువాత అప్పుడు ఈ కాలవలలో నుంచి రాయలసీమకు నీరు యిస్తాము. కృష్ణలో మన వాటాకు వచ్చిన దానిని బట్టి వారికి యిస్తామని కాదు అని చెప్పితే దాని మీద రెండుగంటలు చర్చించింది. రెండు గంటలు కాదు, రెండేళ్లు చర్చించినా యిదే పాచర్లిక. అక్కడ ఉన్న మెట్ట ప్రదేశానికి, వంటలు వండని ప్రదేశానికి నీరు యివ్వకుండా ఖాగర్బంలో చైపులు పెట్టుకొని నీరు బైటకు తీసుకుపోతాము. మద్రాసులో వున్నవానికి నీరు యిచ్చేదానికి ఆ దరికన్నముందు మేము చెబ్బి లాడుతాము. ఇక్కడ ప్రజలనోట మట్టి కొట్టేదానికి లేదు, రు. 150 కొట్టో వారిని కట్టుకొని సొమ్ము తున్నారు. ఎవరి యింటమీద కట్టుకొని పొమ్మంటారు? ఆంధ్రప్రజలు చుట్టుపట్ల నీరు లేకుండా మలమల మాడుతుంటే నీరు యివ్వకుండా త్రాగేదానికి, నీరు తీసుకోవడా అంటున్నారు. ఆ కాలవ యిక్కడ కూడ ప్రవహించేదానికోసం ఒడంబడిక చేసుకోవాలి. లేకపోతే ఆ కాలవపై తగ్గివ్వడం అసంభవం. రాయలసీమ ప్రజలుగాని, ఆంధ్రప్రజలుగాని ఆ కాలవను తగ్గివ్వించి యిక్కడ ఉన్న భూములు మెట్ట భూములుగానే పెట్టుకొని నీరు యింకో చోటికి తీసుకుపోతూ ఉంటే చూచి ఊరుకొనేటటువంటి దద్దమ్ములుకాదని వేసు గుర్తు చేయాల్సి వున్నది. ఆ ఒడంబడిక ఏ పద్ధతిలో ఎవరు చేసుకొన్నా బుట్ట దాఖలు చేయవలసిందే. పానకు యిచ్చిన వాటాలో రాయలసీమకు ముందువుండాలి. ఇప్పుడు రు. 150 కొట్టో వారు కాలవ తగ్గివ్వకుంటారట. మన భూముల నుంచి, మనం యింకో కాలవ తగ్గివ్వకొని నీరు యిస్తామనేది ఎవరినో మోసం చేసే మూల తప్ప మరేమీకాదు. మీరు ముఖమాటంటేకుండా నీళ్లు రావు యింకో 50 ఏళ్ళదాకా అని చెప్పండి. గోదావరి మీద యిచ్చుంపల్లి దగ్గర కట్టుకుంటే నీళ్లు తీస్తే ఆ కాలవ అప్పుడు వస్తుందని వాస్తవం చెప్పితే స్థాయిం ఉంటుంది గాని ఈ పనికిమాలిన మాటలు అక్కడున్న రాయలసీమ ప్రజలకు నీళ్లు లేకుండా చేసేదానికి మన ప్రజలు ఒప్పుకొను. ఏ పార్టీవారు ఒప్పుకొను. ఆ ఒడంబడికను చించి మన ప్రభుత్వం కొత్త ఒడంబడిక చేసుకోడానికి పట్టుబట్టాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు వ్యవసాయ కార్మికులకు చాల చేస్తామని చెబుతున్నారు. చెప్పటంకాదు ఆచరణలో చూపించమంటున్నాము. భూస్వాముల దగ్గర ఉన్న అడవుల భూమి తీసుకొని ఖచ్చితంగా పంచివేడతామని అన్నారు. ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పంచినది ఒక లక్ష ఎకరాలు కూడా ఉన్నాయో అంటే లేవు. అందుచేత ఎన్ని భూములు ఉన్నాయి. ఎప్పటిలోగా చేస్తారో ఖచ్చితంగా చెప్పాలి. భూములు యిస్తామని బెప్పేది ప్రహసం అయింది. వాటకం అయి పోయింది. ఆచరణలో ఏ భూస్వామి దగ్గర ఉన్న భూములు తీసుకొని యిచ్చినది ఈ ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వ లో చెయ్యలేమని చెబుతారా ఒకటే మాట. చేస్తామని 1952 మంచి యింతవరకు చెప్పే మాటలు మరల చెప్పితే ప్రజలు యింకా కొంతకాలం మోసపోవచ్చు. ఇప్పుడు వారిజనులు మోసపోయి మీకు వోటు వేస్తున్నారు. ఏ పార్టీలో ఏ గ్రామంలో ఏ భూస్వామి దగ్గర ఎంత భూమి తీసి

పంచపెట్టాలో డెక్కలు చెప్పి పంచపెట్టాము అనేగానిలో అర్థం వున్నది. భూస్వాముల గర్వది కాదు. బంజరులు పంచపెట్టారా? పంచపెట్టినవారి పట్టాలు యిచ్చారా అనేక గ్రామాలలో పంచిన భూములకు, స్వాధీనం చేసుకొన్న భూములకు పట్టాలు యివ్వకుండా ఏదీపిస్తున్నారు. వాటికి వెనుకటనే పట్టాలు యిచ్చేయాలి. వాటిని వెన్వోటనే చేయండి. ఇక ఇండ్ల స్థలాల విషయం. ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చాము అంటున్నారు. నేను ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఆ ప్రశ్న వస్తూనే ఉంది. వాటిని కూడా తొందరగా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. భూములు ఇవ్వడం, ఇండ్ల స్థలాలు మెల్లి మెల్లిగా ఇస్తూ అంటున్నారు. ఇచ్చింది కొద్ది, ఇవ్వవలసింది ఎక్కువ ఉంది. ఇప్పుడున్న పట్టాలని మార్చి ప్రభుత్వం కావలసిన పట్టాలకు స్థలమైనా స్వాధీనం చేసుకుని ఇండ్ల స్థలాలు అందరికీ ఇవ్వడానికి రెండే సంవత్సరాలలో పల గ్రామాలలోని పేద ప్రజలందరికీ ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తామని పథకం వేస్తే అన్ని పార్టీల వారు సహకారం చేస్తారు. అరకంగా కాదుండా కొద్దికొద్దిగా ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తూపోయే ఈ నాటకం మాన్పించండి. హరిజనులకు గిరిజనులకు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి చేస్తాము అంటున్నారు. వారికి భూములు ఇవ్వకపోతే పస్తనా చూపించండి గారంటిగా. పని చూపించిన రోజుకు రూ. 5 లైనా కూలి చూపించే గారంటి ఇవ్వండి. 15 సంవత్సరాలుగా కొనసాగిస్తున్న విధానాలనే ఇంకా కొనసాగిస్తామని మాటలు చెబుతూ గవర్నరు ఉపన్యాసము చేస్తే మేము చెప్పవలసింది లేదా? చెప్పేది ఒకటి, చేసేది ఒకటి. మీరు చెప్పే మాటలు చేయండి అని మరల ఒక పర్యాయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాము. స్త్రీకి పురుషునికి రోజుకి రూ. 5 లైనా కూలి గారంటి ఇస్తే వారికి నెలకు రూ. 300 లు దొరుకుతుంది. రెండు పూటలు పస్తు లేకుండా నడుస్తుంది ఆ విధంగా పని చూపించలేకపోతే కూలి దొరికేట్లు చేయలేకపోతే, ఒక కూలి నిరుద్యోగ పృతి క్రింద ఇవ్వండి. లేదా రోజుకు ఒక కిలో బియ్యం లేదా జొన్నలు, పై ఖర్చుకు అర్థ రూపాయి ఇవా ఇవ్వండి. ఆ విధంగా చేస్తే దేశానికి అదర్శప్రాయం అవుతుంది. ఎదో బెంగాలు ప్రభుత్వము కొద్దిగా చేస్తే నాకు సంతృప్తి లేదు. ఐదు సంవత్సరాలు నిరుద్యోగులుగా ఉంటే ఆ తర్వాత రూ. 50 లు ఇస్తాం అంటున్నారు. పని లేని వారికి పని చూపించి, పని చూపించకపోతే పస్తులు లేకుండా ఉండడానికి ఒక సేరు బియ్యం కాని జొన్నలు కాని అర్థరూపాయి పై ఖర్చుకు ఇస్తే ఉద్యోగాలు దొరికేవారు ఎట్లాగు దీనికిరారు రూ. 40-50 లకు అశవధి ఇంటివద్ద కూర్చోరు, పని చూపించమనే అడుగుతారు. గవర్నరు ఉపన్యాసము దురదృష్టకరమైన రీతిలో ఉందని నేను అంటున్నాను. పని చూపించడం లేదు కాని ప్రత్యేకంగా వెనుకబడిన కులాలకు హరిజనులకు గిరిజనులకు చేస్తాము అంటున్నారు. వారికి చేయండి, ఎవరికి అభ్యుదయం లేదు. ఈ దేశములో గిరిజనులు, హరిజనులే ఉన్నట్లు మిగిలిన వారెవ్వరూ లేనట్లు వారికి ముందు ఉద్యోగాలు ఇస్తాము, నిరుద్యోగ పృతి ఇస్తాం అని చెప్పడం దేశములో చిచ్చు పెట్టే వద్దతి తప్ప వెనుకబడిన ప్రజలను మిగిలిన ప్రజలను వ్యతిరేకంగా చేస్తే వద్దతి తప్ప దేశాన్ని చిన్నాభిన్నం చేస్తే వద్దతి తప్ప మరేమీ కాదు. హరిజనులు, గిరిజనులు వేలకొని సంవత్సరాలు — అణచివేయబడి మానవులుగా ఇప్పుడే ముందుకు రావడం మనమందరం బలవరచనా సిగ్గుచే. కాని వారిని వెంట

చేసుకుని వారికి అన్యాయం తొలగించాలనే పేరుతో మిగిలిన ప్రజలను తృణీకరిస్తే ప్రతి గ్రామంలోనూ చిచ్చు పెట్టినట్లు వుతుంది తప్ప మరేమీ కాదు. హరిజనుల హరిజనుల దీనావస్థలను ఆధారం చేసుకుని దేశంలోని గ్రామాలను ద్వంసం చేయవద్దు. ఏడు వేలో, ఎనిమిది వేలో, పది వేలో సంవత్సరానికి ఆదాయము నిర్ణయించండి. ఆ ఆదాయం లోపల వచ్చే వారందరికీ పనులు చూపిస్తామని లేదా నిరుద్యోగ సృతి ఇస్తామని చెప్పండి. నెలకు వెయ్యి రూపాయలు వచ్చేవారైనప్పుడు ఖటుంబం లోనే సరిపెచ్చుకుంటారు. గిరిజనులకు చేస్తాము, హరిజనులకు చేస్తాము, మిగిలిన వారెవ్వరూ మా దృష్టిలో లేరనే ధోరణిలో గవర్నరు గారి ప్రయత్నం సాగింది. చదివి వినిపిస్తాను కాని టైం లేదంటున్నారు అధ్యక్షుల వారు. కాని ఒక పాచ్చరికి చేయవలసి ఉంటుంది. కార్మికుల సంగతి పట్టనే లేదు. వారి మాటే గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో లేదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సంగతి లేదు. వారికి కనీ జీవిత అవసరాల కోసం టైం ప్రార్థయిడ్ మావేశాల సంగతి ఎత్తుకోనే లేదు. రూ. 600 లు నిజానికి కావలసి ఉండగా రూ. 300 లై నా కనీస వేతనం నిర్ణయించడం లేదు. లోనను అందరికీ ఇస్తామని గారంటి చేయడం లేదు. టెంపరరీ, పర్క ఛార్జెడ్ సిబ్బంది ఉన్నారు. 10-20 సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నప్పటికీ టెంపరరీయే. ఈ వద్దతి మార్చవలసిఉంటుంది. విద్యా విధానంలో మార్పులు తెస్తాం అంటున్నారు ప్రాథమిక విద్య పది సంవత్సరాలలో చేస్తాం అన్నారు. 30 సంవత్సరాలైనది, ఎన్ని సంవత్సరాలలో చేస్తారనేది కూడా చెప్పడంలేదు. ఐదుసంవత్సరాలనుంచి 12 సంవత్సరాల వరకు వయస్సు ఉన్న వారికి 7 సంవత్సరాల పాటు అందరికీ చదువు చెప్పడము అనే విధానంచేపట్టి వెయ్యికిపైబడిఉన్న ప్రతి గ్రామంలోనూ 7 మందిఉపాధ్యాయులతో 7 తరగతులుండే వద్దతి చేస్తేనే ఇది సాధ్యపడుతుంది, ఆ విధంగాచేస్తే కొత్తవద్దతి అవుతుంది. తరువాత మూడు సంవత్సరాలు సెకండరీ విద్య తరువాత కాలేజీ అంటున్నారు. మనం విద్యా పథకమైనా ఎప్పుడు సవ్యంగా ఉంటుందంటే ప్రతి 5 కలోనూ చదువుతున్న వారికి జీత భత్యాలు, ఉద్యోగం గారంటి ఇస్తేతప్ప విద్యాభివృద్ధిచేయడం సాధ్యంకాదు. జనాతాపార్టీ ప్రభుత్వమైనా కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వమైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రభుత్వమయినా ఉద్యోగాలకు గారంటి లేకుండా చదువులుచెప్పడం సాధ్యంకాదు. కాలేజీలలో పని చేయగలిగిన వారికి ఇస్తాం అంటున్నారు. క్రింది వారికి పని ఇస్తేకదా. ఆ విధానం ఆలోచించకుండా ఎదో జరుగుతుంది అంటున్నారు. మూడు భాషలంటూ పెట్టి విద్యార్థులను ద్వంసంచేసేవద్దతి స్పష్టించేవ్వండి. మాతృభాషలోనే అన్నీచెప్పాలి, అంతవిజ్ఞానం వారికి ఇవ్వాలి. హిందీ నేర్చుకునే వారు హిందీ నేర్చుకుంటారు, ఇంగ్లీషు నేర్చుకోనేవారు ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటారు. ఏ భాషను నిర్బంధం చేయకూడదు. తెలుగులోనే చదువు చెప్పవలసిఉంటుంది అన్ని సబ్జెక్టులూ, మాతృభాష కన్నడమో ఉరుదూనో అయి తెలుగుకానప్పుడు వారి విషయము కొంత ఆలోచించవచ్చును. ఉద్యోగాల అవసరము మాత్రము తీర్చవలసిందే అందరికీ. చిన్నప్పటినుంచి మూడు భాషలు పెట్టి పెద్ద కట్టల వున్నకాలు రోజూ పిల్లలు మోసుకునిపోయే వద్దతిలో మూడు భాషలు నేర్చుకోవాలంటే సాధ్యమయే విషయము కాదు. విద్యా వద్దు వచ్చినప్పుడు ఇంకా అనేక విషయాలు చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఇక

వైద్యం, ఆరోగ్యము విషయము ఇప్పుడు ఒక సంవత్సరాలలో ఎక్కువగా తయారు చేస్తున్నారు. వారిని గ్రామాలకు పోవాలని చెబుతున్నారు. అది సంవత్సరాలుగా పట్టణ వాణిజ్యం అలవాటు పడిన వారు ప్రభుత్వం ఇచ్చే తక్కువ జీతాలకు గ్రామానికి పోతారు అనుకోవడము కల్గింది. అది సంవత్సరాల వైద్య విద్య అవసరము. మూడు సంవత్సరాల తరఫిదు చేయ వచ్చును. నిపునులు కావాలి అనుకున్న వారికి మరొక రెండు సంవత్సరాలు పెట్టవచ్చును. గురువాత పి.జి. కోర్సులు. ప్రజలలోకి వెళ్ళింటనే వైద్యము అందుబాటులో ఉండడం కోసం మేము సంవత్సరాలలో వైద్యులను తయారు చేసి, ఇంకా ఆ లోపల ఆరు మాసాలు కాని ఏడాది కాని తరఫిదు ఇస్తే గ్రామ గ్రామానికి వైద్య సౌకర్యం అందుతుంది. ఐ. ఎస్. ఎస్. వారిని క్యాన్సర్ అంటూంటారు. అదేమీ కాదు. ప్రజా సేవకు వారు ప్రజలకు వైద్య సహాయం చేస్తున్న వారు. వైద్య సౌకర్యాలు గురించి అసలు గవర్నరు ఉపన్యాసంలో లేనే లేదు. చేనేత మగ్గాలు, చేతి వృత్తులు, చిన్న పరిశ్రమలు, పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. ఈ రోజున పెద్ద ప్రాజెక్టుల అవసరము కూడా మనకు ఉంది. పెద్ద పరిశ్రమల అవసరం కూడా ఉంది. ఐతే చేనేత పరిశ్రమ, చేతి వృత్తులు, చిన్న పరిశ్రమలు కూడా ఉండవలసిన అవసరము వాటిని అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. తాత్కాలికంగా ఎదో అప్పులు ఇస్తాము అన్నంతమాత్రంచేత కాదు. వారు తయారు చేసే వస్తువులన్నింటినీ అమ్మే బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. అప్పుడే చేతి వృత్తులు మున్నూరాయి పెద్ద పరిశ్రమల కాంపిటీషన్లు, నిలుస్తాయి. అంతేకాదు ఎదో అప్పులు ఇస్తామంటే కాదు.

రైతాంగము విషయము వచ్చేటప్పటికి 2 1/2 ఎకరాల లోపల మాగాణి 10-00 a. m. పైన వన్నె రద్దుచేస్తామని అన్నారు. ఇంగ్లీషులో లాండ్ రెవెన్యూ అని తెలుగులో భూమిశిస్తు అని అన్నారు. సెన్ లగురించి మాట్లాడలేదు. భూమి శిస్తు కంటే సెన్ లు ఎక్కువగా వున్నాయని రాజారాంగారికి తెలుసు అనుకుంటాను. కనీసం 5 ఎకరాలమాగాణి, 10 ఎకరాల మెట్టవున్న వారిమీద అన్నిరకాల శిస్తులను రద్దు చేయాలి. వారికి సెంతు 200 రూ.ల ఆదాయం కూడా రాదు. ప్రతి ధర తీసుకోండి, పొగాకు, చక్కెర, ధాన్యము ధర తీసుకోండి. రైతు అమ్ముకొనే లైంకు ధరలు తగ్గిపోతాయి. ఆ ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వం కొనే బాధ్యతను తీసుకోవాలి. గిట్టుబాటుధర యివ్వవలసి వస్తుంది. 20 సం.లు పాలనచేసిన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని ఓడించిన జనతాప్రభుత్వం కూడా ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇకముందుఅయినా వారు కూడా తీసుకుంటారని అశ్చిస్తున్నాను, అ రకమైన చర్యలు తీసుకుని గౌరవాన్ని ఈ ప్రభుత్వం అయినా పోందితే సంతోషిస్తాం. ఇక విద్యుచ్ఛక్తి. రాజారాంగారు విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు కూడ, ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చులు అన్నీ వేసినా రైతుకు యూనిట్ కి 10 పైలకంటే ఎక్కువ కాకూడదు. బిల్లాకు, తాళాలకు 5 పైలకలు యిచ్చి రైతులకు 20 పైలకలు అమ్మడం అర్థము లేనిమాట. కేంద్రప్రభుత్వం ఎలక్ట్రిసిటీ పై సర్చార్జీ వేసి రాష్ట్రాలకు వచ్చే ఆదాయాన్ని తగ్గిస్తున్నారని ముఖ్యమంత్రి చెన్నా రెడ్డిగారు పోట్లాడుతున్నారు. చాలా

సంఘం. 12 కోట్లు యిస్తాం అంటే రాజీవ్‌దే ధోరణివద్దు. దానిని కేంద్రానికి వదిలి వేయకండి. తగినన్ని అప్పలు చిన్నరైతులను రావడంలేదు. ఇక రాష్ట్రాలకు ఉన్న అధికారాలు పరిమితం. ఆ వున్న అధికారాలు కూడా కేంద్రప్రభుత్వం ఆక్రమించు కుని వుంది. ఈరోజున రాష్ట్రప్రభుత్వాలు మునిసిపాలిటీలు, అధికారాలు లేని జిల్లాపరిషత్తులుగా తయారై నాయి. ఒక బ్రిడ్జి కట్టాలన్నా, ఇళ్ళు కట్టాలన్నా ఢిల్లీ ప్రయాణము చేసి వస్తే తప్ప కావడము లేదు. ఉన్న రాజ్యాంగం లో సర్దుబాటు చేసుకోవచ్చు రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలు యివ్వడానికి రాజ్యాంగ చట్టాన్ని మార్చడానికి అవకాశము లేదనడము చాలా తప్పు. ఉన్న హక్కులను, ముందు తీసుకోవాలి. తరువాత ఏదైనా సర్దుబాటు చేసుకొనవచ్చు. రాష్ట్రాలకు అధికారాలు లేకుండా రాష్ట్రాధిభుత్వాలు పరిపాలన చేయలేవు. ఢిల్లీ ప్రభుత్వం డబ్బు యివ్వకపోతే మేము ఏమి చేయాలని తప్పించుకునే మాగ్గము అవుతుంది. విద్యుచ్ఛక్తి మీద పన్ను తీసివేయడము, రాష్ట్రాధిభుత్వాలను అధికారాలు - ఎక్కువ చేయడానికి సూత్రపాయముగా అయినా అంగీకరించారు. సంఘము. రాజ్యాంగ చట్టాన్ని పరిరక్షించే ధంగా మా పార్టీ ప్రభుత్వాలకు ఈ ప్రభుత్వము కూడా దోహదము చేసిన యెడల ఉపయోగముగా ఉంటుంది. దేశం చిన్నానన్నం కాకుండా దేశ ఐక్యతను కాపాడడానికి కేంద్రానికి కావలసిన అన్ని శక్తులు యిస్తూ రాష్ట్రాలకు, అధికారాలు యివ్వడానికి పూనుకోకపోతే, ఏ పార్టీ ఢిల్లీలో అధికారములో వున్నా నిరంకుశ పరిపాలనకు దాది తీస్తుంది. రాజ్యాంగ చట్టాన్ని పరిరక్షేసి రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలు వచ్చే విధంగా రాష్ట్రాధిభుత్వాలు కృషి చేయాలని కోరుతూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) యగ. వి. కృష్ణారావు (అవనిగడ్డ):—అధ్యక్షా, నూతన ప్రభుత్వము రాష్ట్రములో ఏర్పడింది. చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వము క్రింద ఏర్పడిన నూతన ప్రభుత్వానికి నా అభినందనలు. పదవీ స్వీకారము చేసిన తోడనే ప్రజా సమన్వయ సంస్థకు సహకారముగానే ఆత్మత వారిలో వ్యక్తము కావడము చాల సంఘటితమైన విషయము. 1977 సంవత్సరంలో మన రాష్ట్రములో చాల దురదృష్టకర సంఘటన జరిగిన విషయము మనందరకు తెలుసు. జలప్రళయము వచ్చి గ్రామాలకు గ్రామాలు తుడిచిపెట్టుకుపోవడము, తుఫాను వల్ల కొన్ని జిల్లాలు పూర్తిగా నష్టపోవడము జరిగింది. శవాలను కూడ తీసివేయలేని పరిస్థితి ఆ ప్రాంతములో ఏర్పడింది. ప్రజలు చాల దయపడిపోయినందువల్ల వెంటనే ఆ కార్యక్రమాన్ని సాగించలేకపోయినా ప్రభుత్వం, సైనికులు పోలీసు, ఇతర స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు సహకారముతో పూర్తి చేసిన సంగతి అందరకు తెలుసు. ప్రభుత్వం వెంటనే ఆదుకొని కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కావలసిన సహాయ కార్యక్రమాలు చేసినప్పటికీ ప్రజలలో యింకా భయం పోలేదు. కాస్త మబ్బు పట్టించుకుంటే వల్లెలనుంచిన ప్రజలు గట్టుపక్క కూర్చోనే పరిస్థితి ఈనాటికి ఏర్పడివుంది. ముఖ్యమంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు అక్కడిపరిస్థితులను వచ్చిచూశారు. నిన్న రెవెన్యూ మంత్రిగారు కూడా వచ్చారు. గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు ఇళ్ళ సుస్థితి చాల తీవ్రంగా వుంది. ప్రభుత్వము గడలు యిచ్చినా, తాటాకు యిచ్చినా గుడిసెలు నేనుకొనే అవకాశము వున్నప్పటి వర్షము వస్తే దానిలో

వుండడానికి వీలులేనిపరిస్థితి వుంటున్నది కేరళ సంస్థలకు కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు కొన్ని గాగ్రిమాలో తెంపరరి పెడ్స్ వేళారు. శాశ్వతమైన పాకాన్ని చేట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో స్వచ్ఛందసంస్థలు ముందుకువచ్చి యిక్కడ కట్టడం పాగ్రించారు. ఇది ఏదో కొద్ది నెలల్లో అయ్యే పని కాదు శాశ్వతమైన ఇళ్ళు కట్టాలంటే 2 ఏ సంవత్సరము. అయినావడుతుంది. గత 4 నెలలుగాప్రయత్నము చేస్తూ. టే ఇప్పటికి 2 గాగ్రిమాలలో ఈ కార్యక్రమాన్ని పాగ్రింఖించగలిగాము. కావలసిన వస్తు సామాగ్రిని సేకరించుకోవాలి. చిన్న ఇల్లు చేసుకోవాలంటేనే వారం, పది రోజులు వడుతుంది. శాశ్వతమైన ఇళ్ళు కట్టాలంటే చాలకాలము పట్టవచ్చు. 2 ఏ సం.ల తరువాత కూడా అందరికీ పెర్మనెంట్ హౌసెస్ రావు కొన్ని గాగ్రిమాలో కట్ట వచ్చు. జూన్ నాటికి 2 గాగ్రిమాలలో కడితేవచ్చే సం. 10 గాగ్రిమాలో కట్టవచ్చును. ఎంతకాలము పట్టినా అధికారులు అన్ని సంస్థల సమన్వయంచేసే పరిస్థితి కావాలి. ఆ సమన్వయం చేసే కార్యక్రమము తక్కువగా వున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. ప్రభుత్వ అధికారులు స్వచ్ఛంద సంస్థలు కలిసికట్టుగా పని చేయాలి. టైడల్ ఎఫ్ టెక్స్ పరియాస్ డెవలప్ మెంట్ కమిటీలను వేయాలని వెంగళరావుగారికి అప్పడు చెప్పడంజరిగింది. వారు దానికి అంగీకరించారు. ఆ కమిటీలను ఏర్పాటు చేసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తే బాగుంటుంది. బియ్యము పంపిణీ కూడా చాలా నెమ్మదిగా జరుగుతున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. అక్కడి ప్రజలు వ్యవసాయపుపనులుకొన్ని చేసుకొంటున్నా వారిలో పూర్తిగా ధైర్యము లేకపోవుటవల్ల పనులను పూర్తిగా చేసుకొనలేకపోతున్నారు. కనీసము మరొక రెండు నెలలయినా బియ్యము యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. అందరికీ బియ్యము అందే ఏర్పాటు కూడా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. బియ్యం ఇచ్చే దానిలో కూడా

కొందరికే ఇస్తున్నారు. కొందరకు ఇవ్వడంలేదనే అరోపణ కూడా వుంది. పేదవారికి మనం బియ్యం ఇవ్వటానికి ఏర్పాటు చేశాము. అటువంటప్పుడు కార్డులు లేనివారికూడా బియ్యం ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. కమిటీలు వేళారు కాని సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. అన్ని పార్టీలవారితో కలిసి కమిటీలు ఏర్పాటు చేసి వారు గ్రామస్థలతో కలిసి కూర్చుని చర్చించి పంపిణీ చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ దృక్పథంతోనే కమిటీలు వేసినా అవి సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. కొన్ని చోట్ల ముందుగానే పంపిణీ చేసి తరువాత సంతకాలు పెట్టించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అఫీసర్లు వగ్గరవుండి పంపిణీ చేయిస్తే కొంతవరకూ న్యాయం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఖాది బోర్డు, ఇతర సంస్థలు సహాయం చేశాయి. కాని ఏ సహాయమూ పొందని గీత కార్మికులు వున్నారు. తుఫానువల్ల చాలా తాడిచెట్లు దెబ్బతిన్నాయి. గియటానికి తాడిచెట్లు లేవు. కాని నాలుగు నెలల నుండి కట్టవలసిన డబ్బు కట్టవలసిందని వత్తిడి చేస్తున్నారు. ఫిబ్రవరి నెలాఖరువరకూ వాయిదా వేయవలసిందని ముఖ్య మంత్రిగారికి చెప్పాము. వారు సహాయం చేస్తామని చెప్పారు. గీత కార్మికులు కట్టవలసినదానిని రద్దుచేయాలి. అక్కడక్కడా మిగిలినచెట్లను వారు గీసుకోటానికి ప్రేగా పదిలిపెడితే వారికి కొంత సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది. ఉప్పెనలో వారు వాడుకొనే వస్తువులు—నిచ్చెనలు, మోకులు, కత్తులు వంటివి పోయాయి. అలాగే ట్రైలర్స్ కు మిషనులు పోయాయి, వారికి సహాయం చేయటానికి వేసు

10-10 a.m.

మట్రిగా వున్నప్పుడు కొంత పరిశీలించాను. వారు మిషనులు కొనుక్కోటానికి బ్యాంకులు అంత ఉత్సాహం చూపలేదు. బ్యాంకులు కొంతమందికి ఇచ్చి, కొంతమందికి ఇవ్వలేదు. బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారికి అయితే బ్యాంక్ వద్ద కార్పొరేషన్ ద్వారా, హరిజనులు అయితే హరిజన కార్పొరేషన్ ద్వారా వారికి సహాయం చేస్తే వారు తిరిగి తమ వృత్తులలో జీవించటానికి అవకాశం వుంటుంది. అలాగే చిన్న చిన్న వ్యాపారస్తులు, చిన్న చిన్న బడ్డీకోట్లు నడుపుకొనేవారు వున్నారు. తుఫానులో వారి దుకాణాలు కొట్టుకుపోయి చాలా దెబ్బతిని వున్నారు. వారికి పునరావాస సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి అత మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల నుండి కూడా సరిగా పంటలు లేక రైతాంగం చాలా నష్టపడి వున్నారు. ఎకరానికి 4, 5 బస్తాల కంటే ఎక్కువరాని పరిస్థితులు వున్నాయి. వచ్చిన కష్ట ధాన్యం కూడా దుమ్ములో వుండి అమ్ముడుకాని పరిస్థితి వుంది. అవి ఉడకపెడితే కాని పనికిరావు. వాటిని కొనే ఏర్పాట్లు కలుగజేయాలి. మామూలుగా మర పట్టించి తింటే విరోధ నాలు. వా.తులు అవుతున్నాయి. అటువంటి ధాన్యాన్ని కొనిపించే ఏర్పాట్లు చేయాలి. బాగా దెబ్బతిన్న రైతాంగం నాలుగైదు సంవత్సరాలు అయినా కోలు కోలేదు. వారికి బిడ్డి ఇవ్వాలంటే కేంద్రం ఒప్పకోలేదు. మనం 300 కోట్లు అడిగాము. ఆ డబ్బు రాబట్టటానికి మనమ దరం కలసి కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకు వచ్చి సాధిస్తే రైతాంగాన్ని మనం ఆదుకోగలము. ఇప్పటికి 50 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. బియ్యం గోధుమలు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు ఇచ్చింది గ్రాంటుగా మార్చి మొత్తం 300 కోట్లు కేంద్రం నుండి మనం అందరం కలసి సాధిస్తే రైతాం గాన్ని అదుకోటానికి, వారికి తిరిగి వృత్తులు కల్పించడానికి వీలవుతుంది ఇప్ప టికి పనులు ఎంతా జరుగుతున్నాయి. మార్కెట్లోపు పూర్తికావు. జూన్ వరకూ సమయం ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మంచినీటి పథకాలు, రోడ్డు పనులు పునరావాస సౌకర్యాల కార్యక్రమం పూర్తి చేయాలి. వాటికి ఆద నంగా గ్రాంటు ఇవ్వాలి. కనీసం 100 కోట్లు అయినా ఇస్తే ఆ కార్యక్రమం జరగటానికి అవకాశం వుంది. ముఖ్యంగా జనతా పార్టీ వారు తమ శక్తి యంత్రులు ఉపయోగించి మనకు రావలసిన డబ్బు కేంద్రం నుండి సాధించటానికి కృషి చేయాలి కోప రేటివ్ లోస్స్ ను వాయిదా వేశారు. వడ్డీ సూత్రం కట్టమంటున్నారు. అప్పుడే టాం టాం వేశారు. పార్లమెంటు నుండి మీడియం టరమ్ కు మార్చాలంటే వడ్డీ కట్టితీరాలని వత్తిడి చేస్తున్నారు. వడ్డీని మాసి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికే రైతాంగం మీద చాలా ఋణ భారం వుంది. మూడు సంవత్సరాలుగా వాయిదా వేస్తుంటే వారు ఎప్పటికీ 2 యట పడగలరు? ఒక ప్రక్క తినటానికి తిండి లేక బాధలు పడుతూ అసలు కట్టటానికి అవస్థ పడుతుంటే వడ్డీ కట్టమంటే ఎలా కట్టగలరో ఆలోచించాలి. ఇప్పటి కోపరేటివ్ మంత్రిగారు స్టేటు కోపరేటివ్ బ్యాంకు అధ్యక్షులుగా వున్నప్పుడు సెట్రల్ టీమ్ వచ్చినప్పుడు అది రైటాఫ్ చేస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పారు కాని దానికి రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఒప్పుకున్నట్లు లేదు. దానిని రైటాఫ్ చేసే తప్పు రైతాంగానికి ముమ్మక్తిలేదు కనుక దాని గురించి ఆలోచించాలి. వడ్డీపనులు కేటమిండా పార్లమెంటు నుండి మీడియం టరంకు మార్చే వద్దని ఆలోచించాలి. భూమి కిస్తు రెండున్నర ఎకరాల లోపు వాటికి రద్దు

చేసే ప్రోగ్రెస్స్ కార్యక్రమం తీసుకొన్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ, మహానుజులలో దెబ్బతిన్నవారి మర్యలను త్వరగా పరిష్కరించాల్సి కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ కె. గోవిందరావు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

శ్రీ సిహెచ్. కృష్ణమలరావు (చీపురుపల్లి).-అధ్యక్షా, 14వ తేదీ వరకు గారు చేసిన చరిత్రాత్మకమైన ప్రసంగమును అభినందిస్తూ, బలపరుస్తూ బలపర్చుటానికి కారణాలు నివేదిస్తాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని అన్ని కులాలకు, అన్ని మతాలకు, అన్ని వర్గాలకు, అన్ని ప్రాంతాల ప్రజల ఆశయాలకు, ఆకాంక్షలకు, అభివృద్ధికి, సర్వతోముఖ వికాసానికి సమగ్ర స్వరూపం అని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదని నేను భావిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ సన్నకారు రైతుల చిరకాల వాంచిరిమైన భూమిశిస్తు మాఫి అనేది విస్తృత వాత్మకమైన, మౌలికమైన మార్పు అని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. అన్నపూర్ణ అని పేరు గాంచిన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సుఖ్యవృత్తి వ్యవసాయం. మానవజాతి మనుషులకు ఫలసాయం వారు, వానికి కారకుడు కర్షకుడు, కర్షకుడు ఇచ్చే సౌజన్యం దేశం అనుభవిస్తున్న చైతన్య, ఆయన చుట్టూ విందువుల జాతికి పవనాదారం. ఆయన నడుం కట్టి నా తిట్టి, పొలం పెట్టి పండిస్తుంటే తీరుతున్నది జాతి ఆకలిమీట, మనజాతి మనుషులకు అతను కర్ష, ఆ కర్షను కాపాడాలనే కర్షవ్యవస్థ మొట్టమొట్టి సెషన్ లోనే చరిత్రాత్మకమైన, ఆర్థిక ప్రాయమైన ఈ నిర్ణయం, సన్నకారు రైతులకు శిస్తు మాఫి అనే అదర్శాన్ని ఆచరణలో పెట్టే ఘనత ఇందిరా గాంధీ నాయకత్వం క్రింది పని చేస్తున్న చెన్నారెడ్డి గారి ప్రభుత్వానికి దక్కడం హర్షదాయకం, గర్వకారణం. పోతే అధ్యక్షా, ముఖ్యముగా వృత్తి శిక్షణ పొందినటువంటి విద్యార్థులకు తదితర మెట్రీకుల్స్ లేట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులకు సబ్సిడీ కులం, సబ్సిడీలు తెగలు, వెనుకబడిన యితర బలహీనవర్గాలవారందరికీ కూడా స్వయంభండు ఎల చెన్ను రూపములో జీవనభృతిని కలిగించడమనే చర్య సాహసోపేతమైనటువంటిది పునయోగమైనటువంటిదని చెప్పడములో సందేహంలేదు. ఈ విషయములో యీ వాగ్దానము యిచ్చినటువంటి జనతా ప్రభుత్వం అమలు చేయనటువంటి సాహసోపేతమైనటువంటి చర్య చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఇందిరా కాంగ్రెస్ నాయకత్వములో పున్న ప్రభుత్వము తీసుకొని అమలు జరిపి నిరుద్యోగముతో బాధ పడుతున్న, చదువు పూర్తి చేసుకోని సర్టిఫికేటు చేత పట్టుకోని విశ్వ విద్యాలయాలు విడిచి యీ విశాల ప్రపంచంలో అడుగు పెట్టనటువంటి నిరుద్యోగులకు పుద్యోగాలు లేక జీవనభృతి లేక అనేక బాధలు పడుతూ బ్రతికే భారముగా దుర్భరముగా భవిష్యత్తు అంధకారబంధురముగా తయారై సతమతమౌతున్న నిరుద్యోగులకు, వారి భారము వహించలేక బాధపడుతున్న తల్లిదండ్రులకు యీ సర్వయము యీ జీవనభృతి ఎడారిలో చలివేండ్రములాంటిది అని చెప్పడములో అతిశయోక్తి లేదని భావిస్తున్నాను. ఇంత కాలంగా ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రజా ప్రాతినిధ్యానికి ప్రాణప్రదము అయినటువంటి సహకార, వంచాయకీ, మున్సిపల్ ఎన్నికలు, గడువు చెల్లిపోయిన తరువాత కూడా పొడిగిస్తూ వచ్చి అధికారుల

10-20 a.m.

అధిపత్యములో ముఖ్యంగా నామినేటెడ్ నాయకుల దోడిలో సన్నగిల్లిపోయి కేవలం దివాళా తీసేటటువంటి స్థానిక సంస్థలకు యీ ప్రభుత్వము వచ్చినటువంటి మూడు నెలల్లో తప్పనిసరిగా ఎన్నికలు జరిపడానికి తీసుకున్న నిర్ణయము, యింత కాలముగా మృగ్యమై మూగబోయిన ప్రజా వాడికి పూతనిచ్చి పూడి పోసిందని చెప్పడములో అతిశయోక్తి లేదని చెబుతున్నాను. సంక్షిప్తంగా చెప్పవలసి వస్తే, వ్యవసాయ విప్లవానికి అయితేనేమి పరిశ్రమలనిర్మాణానికి విద్య : జ్ఞానం రహదార్లు నిర్మాణం, రవాణా అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా హరిజన గిరిజన మొదలైన తదితర బలహీనవర్గాల అభ్యుదయానికి ప్రాతిపదికగా రూపొందించినటువంటిది గవర్నరుగారి ప్రసంగం విప్లవాత్మకమైనటువంటిది, విస్తృతమైనటువంటిది అని చెప్పడములో సందేహం లేదు. అయితే కేవలం యంతటా మా బాధ్యత తీరిపోయిందని భావించడం లేదు. ఇది ఎన్నికలలో శ్రీమతిగాంధీ నాయకత్వాన్ని కాంగ్రెసువారు యిచ్చినటువంటి పిలుపుకు ఒక తొలి మలుపు. చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వములో ప్రగతిపథములో వేస్తున్నటువంటి ముందడుగులో తొలి అడుగు మాత్రమే. చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వములో నిర్మాణం అయిన సామ్యవాద సాధనములో తొలిమెట్టు, యిది తెలుగుజాతి ప్రజలలో యిప్పటిప్పడే ప్రసరిస్తున్న వెలుగు రేఖ. మహాత్మాగాంధీ జంధిరాగార్ల ఆశయ సాధనకు నాంది మాత్రమే. ఇంకా భవిష్యత్తులో చేయవలసింది ఎంతో వున్నది. దానికి అవసర కృషి చేయ వలసిన బాధ్యత మా మీద వుండనేది ఎన్నడు మరిచి పోవడం లేదు. అయితే దురదృష్టవశాత్తు చారిత్రాత్మకమైనటువంటి విప్లవాత్మక మైనటువంటి విస్తృతమయినటువంటి ఆదర్శప్రాయమయినటువంటి అభ్యుదయ కరమైనటువంటి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో పులేని కొత్తదనం లేదని, రంగు రుచి, వాసన లేదని ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఆరోపణలు చేయడం చిత్రకుద్దితో కూడిన విమర్శ కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు చర్చను పార్లమెంటు ఒక మాట చెప్పారు. విమర్శ కొరకు విమర్శ కాదు మంచిని అభినందిస్తాము, చెడును విమర్శిస్తాం అని చెప్పి చివరకు వారి సుదీర్ఘమైనటువంటి ఉపన్యాసమంతా నిశితమైనటువంటి విమర్శతో నింపివేశారు. మంచిని అభినందిస్తామన్నది మచ్చుకైనా వారి పువన్యాసములో కన్పించకపోవడం వారు చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి వుండకపోవడం దురదృష్టకరమైనటువంటి విషయము అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే గవర్నరుగారి ప్రసంగములో పులేదని 30 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలన ప్రగతి నిరోధకమైనటువంటి ప్రమాదనలలా పీడకలలా వర్ణించారు. వారికి తెలియదా? ముఖ్యంగా యీ 30 సంవత్సరాలలో అందులోను యీ 11 ఏండ్లలోను ఇందిరా గాంధీగారి పాలనలో ఆరిక, సాంఘిక పారిశ్రామిక వైద్య విద్య సాంస్కృతిక సారస్వత, కళా క్రీడారంగాలలో సాధించిన గణనీయమైనటువంటి అభివృద్ధి వారికి కన్పించడం లేదా? కనీసము విచేషణలు ప్రసంగించిన విషయాలు వారికి విన్నించడం లేదా అని అడుగు తున్నాను. ఈ రోజు యిన్ని బడుగు వర్గాలకు వేల కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికలు రూపొందించి, భూములు యిచ్చి యిండ్ల స్థలాలు యిచ్చి పురోగమాలు యిచ్చి ఉపాధి కల్పన చేసే రుణాలు యిచ్చి వారికి తోడ్పడి చేసిన అభివృద్ధి అంతా

కేవలం గుల్ల గుల్ల సున్నకు సున్న అని ప్రతిపక్షనాయకులు ఒక్క మాటలో తేల్చి తీసివేయడం అంటే యింత అభివృద్ధి చూడ లేదా? వినలేదా? పెద్దలను గమనించాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా సి. పి. ఐ. కు భర్తీల సర్దుబాటు పూర్తిరంగిల్లా ఒక విషయం చెప్పారు. ప్రభుత్వంలో మౌళిక మైనటువంటి మార్పులు లేవన్నారు. మౌళికమైన మార్పులు అన్నప్పుడు వారి అప్రాయం ఏమిటి? మౌళికమార్పుల గురించి చెప్పవలసి వస్తే పరిణతి చెబుతున్న ప్రజాస్వామ్య సామ్యవాద వ్యవస్థలో మౌళికమైన మార్పు అనివార్యమనే అంశానికి తెలిసిందే. ఈ సందర్భాలలో ఇందిరా గాంధీగారి నాగకత్వమే యీ దేశానికి కర్తవ్యమని ఆమె ఒక్కరే దేశంలో సామ్యవాదులు జరిపే నాయకురాలు అని వారిని స్తుతించి వచ్చిన మౌళికమైన మార్పులను బలపరుస్తూ వచ్చిన సి.పి.ఐ. కుర్చీలు ఈనాడు యీ విధంగా మౌళికమైనటువంటి మార్పులు ఇందిరా గాంధీగారి నాయకత్వం వున్నటువంటి ప్రభుత్వములో గెవని చెప్పడంలో అర్థం ఏమిటో తెలియడం లేదు.

శ్రీ సి.పాచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—పాయింట్ ఆఫ్ క్లారిఫికేషన్ సర్. గౌరవ సభ్యులు చాలా బాధ్యతతో మాట్లాడుతున్నట్లు ప్రారంభించారు కాని సి.పి.ఐ. సభ్యులు చెప్పిన విషయము వారు సరిగా విన్నట్లయితే యీ విషయం చెప్పేవారు కాదు. మౌళికమైన మార్పులు ఏమిటో వివరించడము కూడా జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడే సందర్భములో తోటి సభ్యుల యొక్క బాధ్యత గురించి బాధ్యతతో మాట్లాడాలని మనవి చేస్తున్నాను. మౌళికమైనటువంటి మార్పులు ఏమిటో వివరాలతో మైన మార్పులు ఏమిటో వివరించి చెబితే అలాగే మౌళికమైన మార్పుల సహజంగా వస్తాయని చెప్పి ఇందిరా గాంధీగారిని బలపరిచినవారు అలా విధంగా చెప్పడం అనే పద్ధతిలో మాట్లాడితే ఇందిరా గాంధీగారిని గాని మొరార్జీ దేశాయిగారిని గాని ఎవరినైనా పరిస్థితి వస్తే రాజకీయపక్షాలు సందర్భకృద్ధిగా బలపరుస్తాయి, అవసరమైతే వ్యతిరేకిస్తాయి. బయటకు నెట్టుతాయి. ఆ సమస్యను ప్రస్తావనకు తీసుకురావడం అప్రస్తుతం, ముప్పై అభిమానం వేయడం అన్యాయం అని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

చాలా మంది సభ్యులు నిలబడిరి

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—అప్రస్తుతం అనే పదం విక్రీడా చేసుకొవాలి. అందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమి వుంది?

చైర్మన్:—వారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అగుగలేదు. పాయింట్ ఆఫ్ క్లారిఫికేషన్ అడిగారు. వారి ఎక్స్ప్లెనేషన్ చేస్తున్నారు.

ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతున్నప్పుడు పాయింట్ ఆఫ్ ఎక్స్ప్లెనేషన్ చేయవచ్చు 10-30 a.m.
ఇంటర్వ్యూకు కాని ఎలా చేసిన సంఘటనలు ఇంతకుముందు చాలా ఉన్నాయి. దాని ప్రకారం శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారిని ఎలా చేశాను. అందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు లేదు.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు:—అధ్యక్షా, నేను బాధ్యతతోనే మాట్లాడుతున్నానని భావిస్తున్నాను ఈ గవర్నరుగారి ప్రంగం చూస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సన్నకారు రైతాంగానికి శిస్తు మాఫీ చేయడం అనేది మోడువారిసటువంటి సన్నకారు రైతాంగపు జీవితాలను చిగురింప జేసే మౌలికమైనటువంటి మార్పు అని నా అభిప్రాయము. కేవలం బ్యాంకల్ ద్వారా మనం సామ్యవాదాన్ని తీసుకొని రావాలని అనుకుంటున్నాము కనుక, బులెట్ ద్వారా కాదు కనుక మౌళికమైన మార్పులు ఒక సెషనులోనో, ఒక సంవత్సరంలోనో వచ్చేవి కావు. పైగా ఈ రోజున ఇంకా తినకుండానే రుచి అడిగినట్లు సెషను ప్రారంభమైనా ఇంకా 1 రోజులు కాకుండానే మొత్తం భూతల వ్యర్గాన్ని నిర్మించలేదు అని చెప్పి విమర్శించడం సహేతుకమైనది కాదు. తప్పకుండా మా బాధ్యతలను మేము నిర్వహిస్తాము. ప్రజలు మాకు 5 సంవత్సరాలు అవకాశం ఇచ్చారు. ప్రతివత్సరములూ మాతో సహకరించి వచ్చినప్పుడు మేము ఎంతవరకు చేయగలము ఎంత వరకు చేస్తాము అని చూసిన తరువాత విమర్శ చేస్తే సహేతుకంగా ఉంటుంది కాని మొదటి సెషనులోనే ఏమీ చేయలేదని చెప్పడం సహేతుకం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ ప్రతివత్సరములను ఇందిరాగాంధీగారి అరాధితులుగా వర్ణించారు. అందుకు మేము ఏమీ సిగ్గు పడడం లేదు. ఆరాధన అన్నటువంటి వదం వారి అభిప్రాయంలో ఎటువంటిదో కాని అది చాలా పవిత్రమయిన మాట. ఒక వ్యక్తిని అశేష ప్రజానీకం ఆరాధిస్తున్నారని అంటే ఆ వ్యక్తిలో ఎంతో మహత్తరమైన శక్తి వుండాలి. ఈ రోజున కోట్లాది ప్రజలు ఆమెను నాయకురాలుగా గుర్తించి ఆరాధిస్తున్నటువంటి లేక గౌరవిస్తున్నటువంటి విషయాన్ని వారు విమర్శించడం అంటే, ప్రజల తాలూకు అభిమానాన్ని చూరగొన్నటువంటి మనిషిని విమర్శించడం అంటే ప్రజావాడిని కించపరచడమేనని నేను మనవి చేస్తున్నాను. చరిత్రలో ఏ కాలంలో కాని ఏ దేశంలో కాని సమాజంయొక్క సమగ్ర స్వరూపాన్ని ఒక మలుపు త్రిప్పిన మహా వ్యక్తులు కొందరు ఉంటారు. మన దేశానికి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం మహాత్మాగాంధీగారు తీసుకొని వస్తే ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని ఆచరణలో చేసి సూపించిన మనతి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారికి దక్కింది. ఈ రోజున మన భారత దేశంలో మహాత్మాగాంధీ కాని ఇందిరాగాంధీకాని పూజింపబడ తున్నారంటే అది ప్రజలను పూజింపవద్దని చెప్పినంత మాత్రాన పోయేది కాదు. ఈ ఆరాధన అనేది డబ్బు ఇచ్చి కొనేది కాదు, బలవంతాన రుద్దేది కాదు. ప్రపంచ చరిత్ర చూసి నప్పుడు కొందరు ముహూను, కొందరు లెలిస్ ఆరాధిస్తారు. అదేవిధంగా ఈ రోజున మానవజాతి చరిత్ర యావత్తు మలుపు తిప్పి అసంఖ్యాక బడుగువర్గాల అభ్యున్నతికి ఆదిశక్తి అవతారమై తి అభయ స్థం ఇచ్చిన ఇందిరాగాంధీ గారిని కోటానుకోట్ల ప్రజలతోబాటు మేము కూడా పూజించడం తప్పు కాదు. మేము పూజిస్తున్నది ఆమెను వ్యక్తిగతంగా కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆమె చరిత్రాత్మకమైన విధానాలను, విప్లవాత్మకమైన ఆమె తాలూకు అభ్యుదయకరమైన విధానాలను మేము ఆరాధిస్తున్నాము. ఆమెను ప్రజలు ఆరాధిస్తూ ఉండడానికి ఆమె విధానాలేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజున శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వానికి

సంబంధించి ఏవిధమైన మార్పులు వచ్చాయో మనకంటే రికి తెలుసు. అంతేగాకుండా మా తాలూకు విజయం ప్రతిపక్ష సభ్యులు—అది కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా సభ్యులు విచిత్రమయిన పరిస్థితులలో, అనూహ్యమయిన పరిస్థితులలో గాలి వాటికి ఇందిరా కాంగ్రెసు ఈ రాష్ట్రంలో గెలిచిందని చెప్పి ఒక ఆరోపణ చేసారు. ఇది యధార్థం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మేము విచిత్రమయిన పరిస్థితులలోనో, అనూహ్య పరిస్థితులలోనో గెలిచి రాలేదు. మేము ఒక సంఘర్షణలో గెలిచి వచ్చాము. పేదరికానికి పెత్తందారీతనానికి మధ్య జరిగిన పోరాటంలో వచ్చిన గెలుపు మాది. ధనస్వామ్యానికి జన స్వామ్యానికి మధ్య జరిగిన పోరాటంలో వచ్చిన గెలుపు మాది. అంతే కాదు ఆమె వేసినటువంటి పునాదులను అసంఖ్యాకమయిన ప్రజలు ఆచరణలో తెలుసుకున్నారు కనుక, 11 సంవత్సరాల పరిపాలన వి చూసారు కనుక, 11 మానాల ఎడతాటును కూడా సహించలేక తిరిగి ఇందిరాగాంధీగారు ఈ దేశానికికాపాలి, రావాలి అని ఇచ్చినటువంటి తీర్పు తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

(గౌరవసభ్యులు చాలామంది లేచిరి)

(స్పీకరు గారు చైరుకు వచ్చిరి)

మిస్టర్ స్పీకరు:—మీరు సబ్జెక్టు గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ సి.పాచ్. శ్యామలరావు:—నేను సబ్జెక్టు గురించే మాట్లాడుతున్నాను. మన ప్రతిపక్ష నాయకులైన శ్రీ పి. సుందరయ్యగారు అనేక విషయాలు చెబుతూ

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, నేను ప్రతిపక్ష నాయకుడిని కాను. ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ జి. లచ్చన్నగారు.

శ్రీ సి.పాచ్. శ్యామలరావు:—అధ్యక్షా, వారిపట్ల నాకు ఉన్న గౌరవము కొలది అట్లాగ అన్నారు దానిని అపార్థం చేసుకోవద్దని ప్రార్థిస్తున్నాను. వారి చర్చలో ఏదో కేవలం హరిజనులు, గిరిజనులే మనుష్యులా, మిగిలినవారు లేరా అనే పద్ధతులలో విమర్శిస్తున్నారు. కేవలం మేము హరిజనులు, గిరిజనులు అనలేదు. ఇందులో స్పష్టంగా పేర్కొనడం జరిగింది. హరిజన, గిరిజన, బలహీన వర్గాలు, వెనుకబడ్డ వర్గాలు...

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—నేను అలాగి అనలేదు.

మిస్టర్ స్పీకరు:—ఆవేశాలు అనవసరం. శ్యామలరావుగారు మీరు మీ ప్రసంగాన్ని ముగించి కూర్చోండి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—పాయింట్ ఆఫ్ ఎక్స్ ప్లనేషను సర్, హరిజనులు, గిరిజనులు—వాళే మనుష్యులా అని నేను అన్నట్లు వారు ఆరోపణ చేస్తున్నారు. నేను అది అనలేదు. అందుచేత అది రికార్డులోకి పోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.పాచ్. పరుశురామనాయుడు (పార్వతీపురం):—అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగం చదివిన పిమ్మట ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఏమైనా చేస్తుండనే

అశపోయింది. ఇదంతా కప్పడాటు వ్యవహారంగా ఉందితప్ప ఫలానా కార్యక్రమం చేసామని ఎక్కడన్నా వివరణ ఉందా? వ రికథలు చెప్పడానికి ఎవరికి చేతకాదు. ఇంత తక్కువ ఉపన్యాసం శాసనసభలో ఎప్పుడూలేదు. తుఫాను విషయాలు కాక మిగతాది ఏ పేజీలు కూడాలేదు, అందులో కూడా షేడప్రజల కొరకు ఈ కార్యక్రమం, ఈ విప్లవాత్మకమైన చర్యలు చేయబోతున్నామని అని చెప్పింది ఏమీలేదు. అసలు గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పడానికి మీకు కార్యక్రమం అంటూ ఏమీలేదు. మంత్రివర్గ ఏర్పాటు చూసిన తరువాత ఉన్న ఆశ అంతా పోయింది. పాలక పక్షంలో మంత్రివర్గానికి తగ్గ : క్తి సామర్థ్యంలేదా? 175 మంది ఎన్నిక అయ్యారే, పార్లమెంటు నుంచి ఇద్దరిని ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి? ఢిల్లీ నుంచి దిగుమతి చేసుకోవలసిక అవసరం ఏమీ వచ్చింది? నలుగురిని బయటి నుంచి తీసుకువచ్చారు ఎందుకు? ఎన్నికైనవారిలో ఎడరో బియే బియల్లు, ఎమ్మె బియల్లు, ఉన్నారే. పీళ్ళందరిని వదిలిపెట్టి బయటినుండి తీసుకువచ్చి పెట్టారంటే అర్థం ఏమిటి? ఉన్నవారు పరిపాలనా చాచకర్థం లేనివారా? (ఇంటరప్షన్)

Is it not a confession? మొదటి పేరాలో "It is indeed a matter of gratification that the poll was conducted peacefully in all parts of our State in the highest traditions of democracy which we all cherish." ఇది కూడా చాలా అశ్చర్యంగా ఉంది. ఇందిరా బొమ్మపెట్టుకొని, ఇందిరా పార్టీ పేరు చెప్పుకొని మీరు చెప్పిన కార్యక్రమం కాగిం మీద ఉంది గాని ప్రజలకులేదు.

Now I will talk about Stroom Relief operations. తుఫాను రిలీఫ్ ఆపరేషన్లు పేరుతో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎన్నికల సమయంలో ఒక కిలో గోధుమలు, ఒక కిలో బియ్యం ఎలక్షర్లకు పంపిణీ చేయించారు. ఆ పంపిణీ చేయించిన వారిపై చర్యతీసుకునే ధైర్యం ఉందా మీకు అని అడుగుతున్నాను. నా ప్రభుత్వం అయిన మీడియమ్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారి పెట వ్యానులలో పోలీసులు వెళుతూవుండేవారు. ఇదినాకు ప్రత్యక్షంగా తెలిసినవిషయం, నేను పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు చెబితే నీకు దిక్కున్నచోట చెప్పకో అని అన్నారు. నేను యీ విషయం ఎలక్షన్ కమిషన్ కు ఫిర్యాదు చేశాను. ఈ విషయంలో మీరు ఏమీ చర్య తీసుకుంటారు? ఫెయిర్ ఎలక్షన్స్ జరిపాము అన్నారు. ఇప్పుడు యీ రెండే ఉదాహరణలు చెప్పాను. ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. Do you think that these are all the highest traditions of democracy? ఇలా జరిపిన టువంటి విధానాలు ఉన్నాయి. ఏజన్ తీసుకునే ధైర్యం ఉందా మీకు ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమంటున్నాను. భూసంస్కరణలు అంటూ డబ్బా కొట్టు కుంటున్నారు. రెండు లక్షల ఎకరాలు పంచాము అంటున్నారు. వినోభాగారు ఇంతకంటే ఎక్కువ పంచారు. భూ సంస్కరణల పేరుతో, అర్బన్ సీరింగు పేరుతో మీరు పేద ప్రజలకు చేసిన సహాయం ఏమీలేదు. భూ సంస్కరణల పేరుతో లోగడ నరసింహారావుగారు ఒక హరికథ చెప్పారు. అర్బన్ సీరింగు చేస్తామని చెప్పారు. కేంద్రప్రభుత్వం చేయలేదని, ఇక్కడ మేము చేస్తున్నామని చెప్పారు. అర్బన్ సీరింగు అంటే ఏమిటి? ఇళ్ళ స్థలాలు ఇన్ని గజాలకంటే ఎక్కువ ఉండకూడదు అని. ల్యాండు సీరింగు అంటే ఏమిటి? వ్యవసాయ

దారుణి అదుపు చేశారు. రాబడి ఎక్కువ ఉండకూడదని అదుపుచేశారు. వ, వ సాయదారుడంటే వండించి చేశాన్ని పోషించే మానవుడు. ఆ అర్హత వేవెరికి ఉంది? అలాంటిరాబడి మీదనా అదుపు పెట్టేది? ఇతర రాబడులమీద, జీతాల మీద సీలింగ్ ఎందుకు పెట్టరు? ఎందుకు సాంఘిక, ఆర్థిక సమానత తీసుకురారు? ఒక్క వ్యవసాయదారుని మీదనే ఈ సీలింగు ఎందుకు వేస్తున్నారు? భూసంస్కరణలు చేస్తున్నామని వట్టి కబుర్లు చెప్పడం తప్ప మరేమీ లేదు. ఏ వ్యవసాయ దారునికి ఎంతఅని స్టేండర్డు ఆఫ్ లివింగు ఏమి నిర్ణయము చేశారు? ఇంతకంటే ఏ మానవుడికి ఎక్కువ ఉండకూడదని అన్నిరకాల ఆదాయ లాభి సీలింగులు నిర్ణయించండి. ప్రభుత్వము జీతాలు యిచ్చేవారికి ఆ జీతాల మీద అదుపు వేయండి. బంటోకుకంటే 4 రెట్లు ఎక్కువ జీతం ఎవ్వరికి ఉండకూడదని నిర్ణయం తీసుకోండి.

All Intellect has to be used for the purpose of the Society. An intellect's services should be there for social utilisation, జీతాల మీద అదుపు వేయండి. వెయ్యిరూపాయలకంటే ఎక్కువ జీతం ఎవ్వరికి ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. అంతేగాని అందరికీ తిండిపెట్టే రైతు ఒక్కడిమీదే ఈ సీలింగ్ వేస్తామనడం ఏమాత్రం న్యాయంకాదు. పట్టణాలలో ఉండేవారికి ఇళ్లు 15 ఉండవచ్చు. కార్లు ఉండవచ్చు. ఇంకా ఎన్నో ఎలాంటి సీలింగు లేకండా ఎంతంటే అంత కలిగి ఉండవచ్చు కాని పల్లెలలో తిండిపెట్టే మానవుడికి, వెళ్లడం పిల్లలతో కలిసి 5 గురు ఉండేవాడికి 10 ఎకరాలకంటే ఎక్కువ ఉండకూడదా? దానితో వారి పిల్లలు ఏమిసమంగా చదువుకుంటారా? ఇలా రైతుకు రాజకీయవాదులందరూ అన్యాయం చేస్తున్నారు. ఇక ఇరిగేషన్, రోడ్లు ఎల్లప్పుడూ అన్నాడు. రోడ్లు గురించి మాట్లాడేటప్పుడు కేవలం పట్టణాలలో రోడ్లకు మాత్రమే లక్షలు, కోట్ల కొలదీ ఖర్చుపెడుతున్నారు. పల్లెటూళ్ళకు రోడ్లకు మాత్రమే లక్షలు కోట్ల కొలదీ ఖర్చుపెడుతున్నారు. పల్లెటూళ్ళకు రోడ్లు కావాలంటే కంట్రీబ్యూషను కావాలంటారు? విద్యుత్తు కి కావాలంటే కంట్రీబ్యూషను కావాలంటారు. ఈ సంవత్సరములో 1800 గ్రామాలకు విద్యుత్తు అందజేస్తాము అన్నారు. 1800 గ్రామాలు అంటే 324 జిల్లాలు అంటే సంవత్సరానికి ఒకజిల్లాకులో 5 గ్రామాలకు మాత్రమే కరంటు ఇస్తారు అన్నమాట. ఇంతకంటే అసందర్భము ఏమి ఉన్నదండి. ఇంక రోడ్డు ట్రాన్సుపోర్టు కార్పొరేషను వారు శ్రీ కాకుళం, విశాఖ జిల్లాలలో 1975 సంవత్సరములో బస్ ట్రాన్సుపోర్టు నేషనలైజు చేస్తాము అన్నారు. అప్పుడు ఆక్కుడి ట్రాన్సుపోర్టు ఆపరేటర్స్ చొక్కారావు గారికి 10 లక్షలు ఇచ్చారు. మరి అది ఎవరికి వెళిందో అంటే నేను చెప్పకూడదు. అది ఏ విధంగా ఖర్చు అయిందో తెలియదుకాని ఈవేటి వరకు ఈ జిల్లాలలో బస్ ట్రాన్సుపోర్టు మాత్రము నేషనలైజు కాలేదు. మాది వెనుకబడిన జిల్లా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— హౌస్ లో వారు లేనప్పుడు వారికి 10 లక్షలు ఇచ్చారని చెప్పడం మంచిదికాదు.

శ్రీ చీకటి వరకురాముడు :— ఏలాగ అయిపోయిందో నాకు తెలియదు అన్నాను.

Mr. Speaker :—This is a reflection.

Sri Ch. Parasuramanaidu :— I make no insinuation against the gentleman, particularly when he is not in the House. I am fully aware of it. I know various other sources. మొత్తంపైన ఏమంటే రోడ్డు శేషనలై శేషను కాలేదు. శ్రీ కాకుళం, విశాఖ జిల్లాలు వెనుకబడిన జిల్లాలు. ముఖ్యంగా శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో తాలూకా నుంచి డిస్ట్రిక్టు హెడ్ క్వార్టర్స్ వరకు బస్ సౌకర్యములేదు. ఇంక టూర్ ఫోర్ రూపాన్ని ఈ ఆర్.టి.సి. కి వర్తించవా. వారికి ఏమయినా ఎగ్జెంషన్స్ ఉందా? ఎందుకంటే 50 మంది కెపాసిటీ ఉన్న బస్సులో వీరు 150 మందిని ఎక్కిస్తారు. ఏమిటయ్యా అంటే మా మేనేజిమెంటు ఎక్కించమంది అంటారు. అంటే ఇది వయలేషను ఆఫ్ లా కాదా? దీనిని నోట్ చేసుకోమని నేను మంత్రిగారిని తమ ద్వారా కోరుకున్నాను. ప్రజలకు టూర్స్ ను పోర్టు సౌకర్యములు కల్పించవలసిన ఆర్.టి.సి. వారే అసౌకర్యములు కల్పిస్తున్నారు. లాని వయలేటు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వమే ఇది ఒక ఎగ్జెంషన్ పుల్ గా ఇస్తూ ఉంటే ఇది ప్రభుత్వమే అనిపించుకోడానికి తగదని మనవి చేస్తున్నాను. పేదప్రజలు ఈ బస్ లో నానా యిబ్బంది, బాధా పడుతున్నారు. కాబట్టి దీనిని ఆదువులోకి తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను. ఇక మైన్ థింగేషన్ విషయం గురించి తీసుకున్నప్పుడు ముఖ్యంగా శ్రీ కాకుళం విశాఖ జిల్లాలో ఉన్న టౌంకులు చాలా లావుగా ఉన్నాయనుకుంటాను. అది స్పీకర్ గారికి తెలియాలి. వీటికి రెస్టారేషను పొగ్గెన్స్ ఉంది. ఒక్క మా తాలూకాలోనే 1300 చెరవులు ఉన్నాయి. ఈ 30 సంవత్సరాల కాలములో 3 టౌంకులు మాత్రమే రెస్టోర్ అయ్యాయి. అంటే ఈ రిపేర్ వర్కు చేయడానికి ఈ చెరువులకు 500 వందల సంవత్సరాలు పడుతుంది. అన్నమాట. ఏమివని చేస్తున్నారు. అంటే మాదికాదు ఇదివరకటి వారిది తప్పు అంటున్నారు. అంటే వారు ఎవరు. వారేమయినా ఆకాశము నుంచి దిగవచ్చారా? 184 లో కాంగ్రెసు అభ్యర్థిత్వాలు తేనటువంటి వారు ఎవరు? కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు మీరు కాకపోతే మేమా? అపోజిషన్ లో ఉన్న మేము అనాలికాని, 30 ఏళ్ళ నుంచి పాలన చేస్తున్న మీరు అనడానికి బిడియడాలని మనవి చేస్తూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

* డాక్టరు శ్రీమతి యస్. జీవరత్నం నాయుడు (ఓంగోలు):— అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో చెప్పిపట్టుగా మన ప్రభుత్వము చాలా మంచి ప్రగతిని సాధించిందని చెబుతూ కొన్ని విషయాలు తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. దివిసీములో జరిగినట్టివంటి తుఫాను, ఉచ్చెనవల్ల చాలా నష్టం జరిగిన సరగతి అందరికీ తెలిసినదే. దానికి గవర్నరు మెంటు అయితేనేమి ఇతరసంస్థలు అయితే నేమి ఎంతో సహాయంచేసినవి. ఇక మీదట అక్కడ ఎటువంటి తుఫాను వచ్చినా ఇబ్బంది కలుగకుండా ఉండగి అందులకు వక్కా బిల్డింగుస్ కట్టిస్తున్నారు. నిత్యం చచ్చేవాడికి ఏద్యేదివరన్నట్లు, అధ్యక్షా మా ప్రకాశం జిల్లాలో సంవత్సరానికి ఒక దఫా అయినా తుఫాను వస్తుంది. దానికి కారణం ఏమిటి? మా సముద్ర తీరంలో సుడిగుండాలు ఉన్నాయని ఒక ప్రతీతి. ఇటువంటి తుఫానులు వచ్చే సమయంలో ప్రభుత్వము వారు దండోరా వేయించడం అప్పుడు అక్కడివారు తలదాచుకోడానికి వేరేచోటికి పోయి మరలా కొన్ని చోట్లా తరువాత తిరిగి వచ్చి పడిపోయిన వారి ఇళ్ళను సరిచేసు కోవడం జరుగుతోంది. వారిని ఆదుకొనే నాధుడు లేడు. ఇప్పుడు

నవంబరు 19న వచ్చినటువంటి తుఫాను నిజముగా మొట్ట మొదట ఒంగోలుకే వచ్చింది. కాని ఒక్కడివారి మొరతలకించే నాధుడు ఎవరూలేరని ఆ పరాత్పరుడికి తెలియడం వల్ల అది బందరుకు వెళ్లిపోయింది. ఇప్పుడు నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నది ఏమంటే, ఇటువంటి తుఫానులు సర్వసాధారణముగా మా ప్రకాశం జిల్లాలో వస్తున్నాయి కనుక సముద్రతీరానికి ఒక క్వార్టర్ కిలోమీటర్ దూరంలో ఉన్న వల్లె కారులకు ఏ విధమైన సహాయంలేదు. తుఫాను వచ్చిన వారంరోజులవరకు వారు తిరిగి సముద్రంలోకి వెళ్తు వెళ్ళడానికి వీలులేక చాలా కష్టపడుతున్నారు. వారి జాబులు ఆ పరాత్పరుడికే తెలియాలి. అయితే దివిషీమ పుణ్యమా అని మా వాళ్ళకు కూడా ముడు రోజుల వరకు మనిషికి 5 కిలోల బియ్యము ఇచ్చారు. తర్వాత మేము అధికారులను అడిగితే అది అంతవరకే అమ్మా అన్నారు దీని యొక్క అభిప్రాయము మాకు తెలియదు. కాని 20-2-1978 న మనిషికి 5 కిలోల బియ్యము 5 కిలోల గోధుమలు ఇచ్చారు ఏమిటయ్యా ఇది అంటే తుఫాను జానము మిగిలిపోయినవి అన్నారు. ప్రభుత్వానికే తెలియాలి. ఏది ఎట్లా ఉన్నా ప్రభుత్వము ఇక మీదట ఇటువంటి తుఫానులు రాకుండా ఉండేందుకు దివిషీమలో కట్టిస్తున్న పక్కా బిల్డింగుస్ లాంటి వాటిని ఆఫ్ అండ్ లన్ తుఫానులు వస్తున్న మా కోస్ట్ లో జిల్లాల సముద్ర తీర పొంతాలలో కూడా పక్కా బిల్డింగుస్ కట్టి ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. తమిళనాడు ప్రభుత్వం కూడా వల్లె కారులకు మంచి బిల్డింగుస్ కట్టి ఇచ్చారు. అటువంటి బిల్డింగుస్ ఈ వల్లె కారులకు కూడా కట్టించి ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఇం రోడ్డు విషయం కోస్ట్ ఆఫీస్ లో—ప్రకాశం జిల్లాలో వున్న పన్నో వల్లెలకు ఒంగోలుకు రావడానికి కూడా రోడ్డు లేవు. ఇప్పటికీ ఒంగోలు ముఖం చూడనవారు ఎంతోమంది వున్నారు. ఒంగోలుకు వారి పూరికి పది, వన్నెండు 11-00 a. m. మైళ్ళకంటే ఎక్కువ దూరం వుండదు. అటువంటి వారు కూడా ఒంగోలు పూడలే దంటే యిది చాలా విచారించవలసిన సంగతి. ఈ రోడ్ పొకర్యం, బిల్డింగుస్ సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయడానికిగాను మీరు గవర్నమెంటుకు వారికి రికమెండు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మరొక చిన్న విషయం, ఇళ్ళపట్టాలు యిచ్చిన వారికి యిప్పటికీ సక్రమంగా భూమి వంశకం జరగడంలేదు. వారికి వెంటనే భూమి లభించేట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎక్స్‌ప్రెస్ గురించి హరిజనవాడకు ఎల్‌జిఎస్ యివ్వమని ఆదేశాలు వున్నప్పటికీ, అక్కడ అన్నీ గుడిశలే కాబట్టి యిక్కడ ఎల్‌జిఎస్ బియ్యం వే ఏమీ హరిజనమని హరిజనవాడలను ఎన్నో డిలిట్ చేశారు. అది కూడా గవర్నమెంటు వారికి తెలియచేయ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇకపోతే, స్కూలు బిల్డింగువున్నాయి. చిన్న చిన్న పాకలో పిల్లలను పెట్టుకొని ప్రైవేటు స్కూల్స్ నడుపుతున్నారు. ఆ పిల్లలు నేలపై కూర్చుంటున్నారు. వారు వెళ్ళిపోగానే ఆ పాకలలోకి వండులు, బర్రెలువచ్చి పడుకుంటున్నాయి. ఈ ప్రైవేటు స్కూలుకు రిపేర్స్ కు యితరతాగా దానికి, దీనికి కూడా సహాయం చేస్తున్నారు. పెగ్గారెంట్ కూడా యిస్తున్నారు. కాని, సరిగ్గా నిర్వహించని వాటిగూర్చియూ

యినప్పైత్యర్న గవర్న మెంటుకు ఎందుచేతనో తెలియచేయడంలేదు. ఈ విషయం కూడా సరిచేయమని కోరుతున్నాను ఈ సదపకాశం నాకు యిచ్చినందుకు తమకు వందనాలు.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వర్లు (వినుకొండ):—అధ్యక్షా. గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి కృతజ్ఞతలు తెలిపే తీర్మానాన్ని నేను వ్యతిరేకిస్తున్నానని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. కారణమేమంటే—నేను వెనుకబడిన ప్రాంతానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. వినుకొండ చాలా వెనుకబడిన తాలూకా. గవర్నరుగారి ప్రసంగములో వెనుకబడిన కులాలకు యితరులకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చారుతప్ప వెనుకబడిన ప్రాంతానికి ప్రాముఖ్యత నివ్వలేదు. రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు యంతవరకు తగిన ప్రాముఖ్యత నివ్వలేదు. ఇప్పటికయినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను ప్రత్యేకంగా గుర్తించి, తగిన ప్రాముఖ్యతనిచ్చి అక్కడి ప్రజల పరిస్థితులను మెరుగుపరచవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

రెండవది—వినుకొండ తాలూకా పైక్లొన్ లో చాలా దెబ్బతిన్నది. దాని చుట్టూ వున్న నరసరావుపేట తాలూకా మిగతా తాలూకాలలో భూమి శిస్తు రెమిషన్ యిచ్చారు. వినుకొండ తాలూకాకు మాత్రం రెమిషన్ ఇవ్వలేదు. నరసరావుపేట, సత్తెనపల్లి, మిగతా తాలూకాలలో యిచ్చినట్లుగానే వినుకొండ తాలూకాలో కూడ భూమి శిస్తు రెమిషన్ యివ్వవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో భారీ పరిశ్రమల గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు ముఖ్యంగా, మనంఎన్నాళ్ళబట్టో అలబడిచేస్తున్న ఆందోళనచెందుతున్న విశాఖ ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ, మంగళగిరి ప్రైవేట్ ఫ్యాక్టరీల గురించి చెప్పలేదు, విశాఖ ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ కాగితాలపైనే మిగిలిపోయింది. అది నిజంగా చేస్తారో, లేదో తెలియదు. మంగళగిరి ప్రైవేట్ ఫ్యాక్టరీ గురించి కూడా ఏమీ హామీ యివ్వలేదు. ప్రయత్నం చేస్తామని కూడా హామీ యివ్వలేదు. ఆ విషయంలో కూడ తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని ప్రభుత్వానికే కోరుతున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో 600 మెగావాట్లనుండి యిన్ స్టాల్లు కెపాసిటీ పెంచామని చెబుతున్నారు. ఇన్ స్టాల్లు కెపాసిటీలో అభివృద్ధి కనబడుతున్నదిగాని, వవర్ ప్రొడక్షన్ లో ప్రోఫోర్స్ నేట్ గా అభివృద్ధి కనబడడంలేదు. ఇందులో చాలా లోటుపాట్లు వున్నాయి. అనేకసార్లు చెడిపోయినవని చెబుతున్నారు. అందుచేత, ఇన్ స్టాల్లు కెపాసిటీకి తగిన ప్రోఫోర్స్ నేట్ గా వవర్ ప్రొడక్షన్ కూడా అభివృద్ధిచేసి, గ్రామాలకు, పరిశ్రమలకు లేద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ చేయాలి. అందులో లోటుపాట్లు లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరము 1600 గ్రామాలకు, 40 వేల పంప్ నెట్స్ కు యిస్తామని చెప్పారు. నిజానికి విద్యుచ్ఛక్తి వున్న గ్రామాలలో కూడా సాయంత్రం 7 గం.ల నుంచి 10 గం.ల వరకు కరెంటురాదు. రైతులకు అవసరమయినప్పుడు, భోజనాలు చేస్తున్నప్పుడు సప్లయ్ వుండదు. రాత్రి 11 గం.ల తరువాత అంతా నిద్రపోతున్నప్పుడు వస్తుంది. వది 10.ల వరకూ వుండడం లేదు. యికముందు అయినా, కొత్త గ్రామాలకు యిచ్చేముందు వున్న గ్రామాలలో సప్లయ్ అన్ని వేళలా

సక్రమంగా అందజేసేట్లు మాడాలని చెబుతున్నాను. వైనా 40 పేల పంపుసెట్టుకు యిస్తామన్నారు. ఇప్పుడు వున్న పంపుసెట్టు విషయములో— ఎండాకాలంలో తోటలకు నీళ్ళు పెట్టుకోవాలంటే కరెంటు వుండడంలేదు, నాకు ఒక పంపుసెట్టువుంది. ఎప్పుడు, ఎండాకాలంలో తోటకు నీళ్ళు పెట్టుకుందామనుకున్నా కరెంటు వుండదు. వగలు వుండదు, రాత్రిపూట వస్తుంది. మినిమమ్ చార్జిస్ మాత్రం సంవత్సరానికి రెండు మూడురెట్లు అధికముగా వసూలు చేస్తున్నాను, కాబట్టి, కొత్తగా కనెక్ట్స్ యిచ్చేముందు పాత వాటికి సరిగా కరెంటు సప్లయ్ చేసేట్లు చూడవలసిందిగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, విద్య, నిర్బంధంగా పాఠ్యమిక విద్యను అమలుజరపాలి. మనము చాలా వెనుకబడివున్నాం, కనుక నిర్బంధ పాఠ్యమిక విద్యా విధానాన్ని అమలు జరపాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇంక, భూమి శిస్తు రద్దు విషయంలో ప్రభుత్వం అయిదెకరాల మెట్ట, రెండున్నర ఎకరాలు మాగాణి అన్నారు. ఇది చాలా స్వల్పమయిన విషయము. దీనితోబాటుగా నీటి తీరున, డ్రైనేజీ సెట్టు మిగతావికూడా రద్దుచేస్తే వుపయోగముగా వుంటుందని, దీనిని కూడా పరిశీలించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

నిరుద్యోగ భృతి విషయంలో—ఇది కేవలం వెనుకబడిన జాతులవారికి, బ్యాంక్ వర్కు క్లాసెస్ కు యిస్తామన్నారు. అర్థికంగా వెనుకబడిన వారిందరికీ యీ అవకాశము కల్పించాలి. కేవలము కులాన్నిబట్టిగాక, అర్థికముగా వెనుకబడిన వారిందరికీ నిరుద్యోగభృతి కల్పిస్తే బాగుంటుంది. ఈ విషయము కూడా ఆలోచించాలని కోరుతూ నాకీ అవకాశము యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి) :— అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగానికి ధన్య వాదాలు తెలియజేసే ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. ప్రభుత్వవారు ఎలాంటి అభివృద్ధి పనులు చేయాలో సూచనప్రాయంగా గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో తెలియజేశారు. ప్రతిపక్షసభ్యులు దీనిని ఆసరాగా తీసుకుని గవర్నరుగారు పూర్తి వాదంగా యిది లేదని అన్ని విషయాలు పొందు పరుస్తూ, ప్రసంగించలేదని నిశిత విమర్శ చేశారు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. వారు నిర్ణయమైన సూచనలు చేశారు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, నిష్ప వాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావడానికి శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వం క్రింద ప్రభుత్వం ఎంపవరకు వాటిని అమలుజరిపిందో గమనించడానికి కొంత సమయం యిచ్చి చూడవలసింది. ఆ విధంగా గాకుండా యిప్పుడే పిల్లలు విమర్శించడం సబబుకాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడే ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం బలహీన వర్గాలవారికి, ఖీదప్రజలకు బడుగు ప్రజానీకానికి ఏమి చేయనున్నదో సూచనప్రాయంగా చెప్పడం జరిగింది. కొంత ఓవికతో, ఓర్పుతో వేచిచూడమని నేను ప్రతిపక్ష సభ్యులను కోరుతున్నాను. కాని, వారి ఉపన్యాసాలు వింటుంటే అటువంటి ధోరణి కనబడటం లేదు. వారు

ప్రభుత్వాన్ని నిశితంగా విమర్శించడం, వ్యక్తిగతంగా విమర్శలు చేయడం, చివరకు మా కాంగ్రెస్ పార్టీ యొక్క ఇంటర్ నేషనల్ ఓడార్ ఇంటర్ ఫియర్ నావడం జరుగుతున్నది. ఇది చాలా విచారకరం. కొంత మంది ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వాన్ని, చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వాన్ని అప్పడే విమర్శ చేయడం మొదలుపెట్టారు. ప్రభుత్వం ఏపై యింకా వారం రోజులు కూడా వాలేదు. వారికి సూత్రం ప్రభుత్వాన్ని స్టే లూ సమయంలో ఎంత చేయగలరో ఏమి చేయగలరో కాస్త ఆలోచించుకుని మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా తుఫాను ఉప్పెన కోస్టల్ పార్కింగ్ ను దిగివేసింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రణాళిక కింగ్ కింగ్ డబ్బు యిస్తున్నది. ఈ డబ్బు ప్రణాళికలో ఖర్చు పెట్టమని చూడాలి చేశారు. ఇటువంటి వాటికి ప్రణాళికతో సంబంధం లేకుండా గ్యాంటుగా యిచ్చినట్లు యితే మన అభివృద్ధి పనులు ఏ మాత్రం కుంటుపడకుండా చేయగలమని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పోరాడవలసిన అవసరం వున్నది. ఇటువంటి వాటిని వదలిపెట్టి మన విమర్శలు చేసే కోవడం విచారకరమని భావిస్తున్నాను. హిందూయిజాన్ ఎన్నికలు, కో అపరేటివ్స్ కు ఎన్నికలు జరగడం అనేది—పూర్తి ప్రజాస్వామ్యాన్ని నెంకొనటానికి చెన్నారెడ్డిగారు తీసుకొన్న చర్య చాలా హర్ష దాయకమని భావిస్తున్నాను. యర్రనల్ యిన్ చార్జ్ తో ప్రతి కాంప్లెక్స్, డెమోక్రాటిక్ సెట్ లేకుండా జరగడం అందరికీ తెలుసు. అప్పుడు ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ దానిని మరచిపోయారు. ఇప్పుడు ఒక్కమాటతో మా పార్టీ నాయకులు చెన్నారెడ్డిగారు యిటువంటి విప్లవాత్మకమైన చర్యలు తీసుకువస్తున్నారు. ప్రజాస్వామ్యానికి అనుగుణమైన ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుంటూ ఉన్న సందర్భంలో విమర్శలు చేయడం మొదలు పెట్టారు. కొంతసేపు వేచి చూడండి. మేము ఏమి చేస్తామో, ప్రతి లకు ఏది ఎంతవరకు అవసరం అవుతుందో, ప్రజా ఏమి అనుకుంటారో కొంత వేచి చూడాలి. దానిని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రాయలసీమ పార్టీ తంలో అభివృద్ధికరమైన పనులు కావలసి వున్నాయి. రాయలసీమ వెనుకబడిన పార్టీని, రీటివేషన్ లేదు. పెద్ద పెద్ద పరిశోధన లేవు. వీటన్నిటికీ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అపకారం యిచ్చేందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

11.10 a.m.

శ్రీమతి మల్ల స్వరాజ్యం (తుంగభద్ర):— అధ్యక్షా మహాశయ! గవర్నరు ప్రకటించిన కొన్ని వాగ్దానాలను మాత్రమే చేసినది. వాగ్దానాలను కడ చేయకూడదని కాదు. కాని వాగ్దానాలు చేయడం అనేది చాలా కాలంగా అలాంటిగా వస్తున్నది మన దేశంలో. ఈనాడు ప్రజలు అడిగేది వాగ్దానాలు కాదు. ఎన్నికల ప్రచారానికి వెళ్ళినప్పుడు కూడ ప్రజలు అడిగారు. అందరూ చెప్పేవారే. ఒకరికన్న ఒకరు మించే చెపుతున్నారు. చేసేవారు ఎవరు అని అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం చెప్పవలసిన వారు యిక్కడున్నట్లుంటే ఈనాడు ఏర్పడిన మంత్రివర్గం, మాకు మేముగా సమాధానం చెప్పవలసి వస్తే— అధికారంలో వున్న మంత్రివర్గం బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది. దానికోసం మేము శాయశక్తులా పోరాడుతాము అని చెబుతాము. ఆ పాత్రను యిక్కడ నిర్వహించడానికి ప్రయత్నిస్తాము. వాగ్దానాలను కాదనడం కాదు గాని వాగ్దానాలలో కూడ కనీసం

అడవారికి ఏమి చేయబోతున్నారో చెప్పలేదు. ఈ దేశంలో అనేక మంత్రివర్గాలు క్రొత్తగా ఏర్పడవ్వడం అనేకమందికి వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు. దళితవర్గం, పీడితవర్గం, హరిజనులు మొదలైనవి అంటున్నారు, మరచిపోతే బాగా ఉండదు అని స్త్రీలు అని కూడా పెట్టవచ్చు. వారి కోసం చేసిన పనులను గాని, వారికోసం చేసిన వాగ్దానాలను కాని మొదలు కాలేదు. ఈనాడు ఇందిరా గాంధీ అని ఆమెను చూపించి ఆమె కీర్తిని చూపించుకొని గెలిచారు. ఒక స్త్రీని చూపించి ఆమెను బాధ పెడుతున్నారని స్త్రీలలో సంచలనం కలిగించి, ఓట్లు రాబట్టాము. అటువంటివన్నీ వారి కోసం ఏమైనా చేయాలి అనే కోరిక ఉండాలింది గవర్నరు కూడా స్త్రీయే. నాకు చాల ఆశ ఉండేది. ప్రత్యేకంగా స్త్రీలకోసం ఏమైనా చెపుతుందని, ఎన్నికలలో ఆ నియోజక వర్గంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అభ్యర్థిగా నిలబడినాను. కమ్యూనిస్టుపార్టీ తరపున ప్రత్యేకంగా ఏమైనా చేయదలచు కొన్నాను. అక్కడ ఇందిరా గాంధీ ప్రసక్తేలేదు. ఇందిరా గాంధీ గురించి నా నియోజక వర్గంలో తెలియనే తెలియదు. నేను వెళ్ళినప్పుడు నీవు ఏమి చేయ గలవు అని అడిగారు. మన కోరికలను ఎవరూ గొంతెత్తి చాటలేదు. కనీసం అందరికోసం చేసినదే, స్త్రీల కోసం కూడా వాగ్దానాలు చేయమని అడగగలను. ఆ వాగ్దానాలకోసం సాధనలు చేస్తామని అన్నాము. గ్రామాలలో వ్యవసాయ కూలీ చేస్తే స్త్రీలు నూటికి 50, 60 మంది ఉన్నారు. వారు కూడా పోలానికి వెళ్లి విలువలేని శ్రమ చేస్తున్నారు. ఇంత శ్రమ చేసినా వారికి తినడానికి తిండి లేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వీటన్నికంటే మొదలు అక్కడ మంచినీటి వసతి లేదు, తెల్ల వారు జామున లెచి నీళ్ళకోసం మూడు నాలుగు మైళ్లు దూరం నడిచి వెళ్లి అక్కడ మంచి నీళ్లు మోసుకురావలసి వస్తుంది. మంచినీటి వసతి గనుక ఉంటే 8 గంటలకే పొలం పనికి పోగలరు. ఇంకా ఎక్కువ శ్రమ చేస్తే యింకా ఎక్కువ ఫలితం వస్తుంది. ఇంత శ్రమ చేసినా, మొగవారితో సమానంగా పని చేస్తే వారితో సమానంగా స్త్రీలకు కూలీ యివ్వడం లేదు, దీనిని గురించి ఎంతో కాలం నుంచి డిమాండు పెట్టినా మొన్న మొన్న చట్టం చేయబడిందని తెలుస్తున్నది. దానిని అమలు చేయడం కోసం ఏమి చేయడం లేదు. వరకట్న నిషేధం గురించి చాల వాగ్దానాలు చేశారు గాని అమలు చేయలేదు, ఇటువంటివి పెట్టి అమలు అయ్యే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది ఈ సమాజంలో దీనికి చాల చర్యలు తీసుకోవలసి వస్తుంది. కారణం ఏమంటే - చదువుకొన్నవారు ఆదర్శాల కోసం ప్రస్తావించినప్పుడు మన పిల్లలు భయపెడుతున్నారు. బి. ఎ. లు ఎమ్. ఎ. లు చదివినా నిరుద్యోగ సమస్య మూలంగా ఆడవారిని సాకే పరిస్థితి లేక వారు తెచ్చేదాని మీద ఆధారపడుతున్నారు. ఆడవారిని సాకే పరిస్థితి పెట్టబడి దారి వర్గాలలో, జమీందారీ వర్గాలలో ఉన్నది గాని సామాన్య జనం స్త్రీలను సాకే పరిస్థితిలేక ఎవరి పొట్టుకు వారే పాటుపడే పరిస్థితి వచ్చింది. బాలెంత ఆయినా నెల రోజులు యింటిలో కూర్చోబెట్టి సాకలేకుండా ఉన్నారు. ఆమె కూడా పొలం వెళ్ళి కష్టపడవలసిందే, లేకపోతే ఏ భూస్వామి దగ్గరారు. 200లు అప్పు అయి కూర్చుంటుంది. ఆ అప్పు తీర్చడం కోసం ఆ బిడ్డను పొట్టుకు కట్టుకొని పని చేస్తున్నారు. స్త్రీల యొక్క గోడును వినే ఓపిక లేని స్థితి రాకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకో ప్రత్యేక మైన విషయం తెలియజేస్తున్నాను.

ఇటీవల ఎన్నికలు చాల ప్రజాస్వామ్యయుతంగా, ప్రశాంతంగా జరిగినాయని యందులో వ్రాసినది నా అనుభవానికి విరుద్ధముగా వున్నది. మా ప్రాంతంలో ఎప్పుడు ఎన్నికలు జరిగినా ఘర్షణలు ప్రారంభం అవుతాయి. అధికార వర్గం, భూస్వాములు కలిసి చేస్తారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ అభ్యర్థి నిలబెడితే చాడులు చేయడమే పని. అక్కడ ఉన్న కార్యకర్తల మీద చాడి చేస్తారు. మొన్న ఎన్నికలలో స్త్రీని నిలబెట్టాను కనుక ఈ సారి చాడులు తగ్గించుకుంటారు అనుకున్నాను. కాని నేనే పెడితే నాకు కూడ ప్రత్యక్షం అయినాయి. 800 ఓట్లు ఉన్న లంబాడి తండా వద్దకు వెళ్లాను. శ్రీనివాసులు రెడ్డిని చెన్నారెడ్డిగారు సపోర్టు చేస్తున్నారు. ఎందుకు ఈ తండాలు రావడం లేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఓటు చేస్తే తగలబెడతాము, భూమి నుంచి వెళ్ల గొడతాము. బంజరులు చేసుకుంటున్నా భూమి నుంచి వెళ్ల గొడతామని అంటున్నారు. ఈమాట విని చారు ఎదురు తిరిగితే 200 మంది మార్షలాన్ని తీసుకువచ్చి తుపాకులు తీసుకువచ్చారు. తుపాకి కాల్పులు జరిగి ఓట్లు ఉన్నాయి. చచ్చిపోయే సంఘటనలు వస్తాయి వెళ్ళి పోమ్మని చెప్పాము. మీరు రావడానికి వీలులేదని బలవంతం చేస్తే ప్రజల తిరగబడితే కాల్పులు కాల్చుకుంటూ వెళి పోయారు. కాల్పులు అయిన తరువాత ఆ కాలిక వ్రాతలు తీసుకువచ్చి పోలీసు స్టేషనులో పెడితే ఎన్నికల సంఘర్షణ ఏమి కాదని మమ్ములను మా కార్యకర్తలను అరెస్ట్ చేసామని తీసుకువచ్చి పోలీసు స్టేషనులో పెట్టారు. నేను కనుక కేసు పెడితే జరిగేదేమంటే చాల కాలంగా చూస్తున్నాము. అక్కడున్నటువంటివారు వారి తరపునే పని చేస్తూ ఉంటారు. ఎన్నికలు ప్రశాంతంగా జరగలేదు. ఆ నియోజకవర్గంలో గతంలో కూడ తుపాకి కాల్పులు, కాల్చి యిద్దరిని చంపిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. ప్రజాస్వామ్యం అని ఎన్నికల పోరాట రూపం వస్తుంది. తుపాకుల వారి చేతులలో ఉన్నాయి. వాటిని స్వాధీనం చేసుకోమంటే యితవరకు స్వాధీనం చేసుకోలేదు.

11-20 a.m.

పైగా అక్కడ ఉండే ప్రజల మీద నెం. 324 క్రింద కేసు పెట్టారు. ఇప్పటికీ 30మందిని కోర్టుల చుట్టూ త్రిప్పుతున్నారు. నేను కూడా పెడితే తుపాకులు నాపై కాల్చడానికి ప్రయత్నం చేసారు. ఇదేమి అన్యాయం అంటే కేసు పెడుతున్నాం అన్నారు కాని ఇంతవరకు ఎట్టి చర్య తీసుకోలేదు. తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే— కనీసం పౌరసత్వ హక్కులై నా లేకుండా ఎన్నికలు జరుపుకున్నా మరేమి జరుపుకున్నా ప్రజలకు దుర్మార్గమే జరుగుతుంది తప్ప న్యాయం జరుగదు. అటువంటి పౌరసత్వ హక్కులు ఆ ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. పెద్ద వాగ్దానాలు చేయక పోయినా, వెట్ట ప్రాంతాలలో మంచి నీటి సౌకర్యమైనా ఏర్పాటు చేయకపోతే నీళ్లు లేక ఆ ప్రాంతాలలో మంచి నీటి సౌకర్యమైనా ఏర్పాటు చేయకపోతే నీళ్లు లేక ఆ ప్రాంతంలో స్త్రీలు విల్లలతో సహా అందరూ పలస వెళ్ళవలసి వస్తుంది, అందువల్ల మంచి నీటి సౌకర్యం మెట్ట ప్రాంతాలతో ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షుల వారు ఇంతకంటే అవకాశం ఇవ్వడం లేదు కనుక నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి): అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగాన్ని నేను సమర్థిస్తూ అభినందిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ప్రపథమంగా 180 వేల చైచిలకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఎన్నికలలో పాల్గొనడం గురించి గవర్నరు గారు ప్రస్తావించారు, ఎన్నికలు సక్రమంగానే నిర్వహించబడ్డాయి, నేను కూడా అదే విధంగా భావిస్తున్నాను కాని ఎలక్షన్ లో చాలా తోపకూయిష్టంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరైనా ఇంపర్సనల్ గా చేసి వోటు వేసినట్లయితే వారికి తగిన శిక్ష విధించే బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉందని మనవి చేస్తున్నాను, ఒకే మనిషి 20-25 వోట్లు వేసిన ఉదంతం మీకు తెలియచేస్తున్నాను, తిరుపతి వంటి అర్బన్ నియోజక వర్గంలోనే ఇటువంటివి జరిగాయంటే గ్రామాలలో ఎట్లా జరిగి ఉంటాయో చెప్పనక్కరలేదు. వారు పెట్టిన ఇంకు తలకు దాసుకని అదే వ్యక్తి మరల వోట్లు వేసాడంటే అటువంటివారిని ఏజ్ క్లెయిన్ చేసినాశిక్షిస్తే రానున్న కాలంలో ఇటువంటివి జరుగకుండా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తిరుపతిలో అనేకమంది విద్యార్థులు ఇతరులు కూడా చేసారు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు : ప్రత్యేకంగా విద్యార్థులంటున్నారు. విద్యార్థులుదొంగ వోట్లు వేయరు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి:— వారి పార్టీ వారే చేస్తారు, వారిని బుక్ చేసిన సందర్భాలున్నాయి.

Sri P. Janaradan Reddy:— Let him withdraw,

Mr. Speaker ;—He did not mention any name,

Sri M. Venkaiah Naidu :—He is mentioning students; unnecessary trouble will be there afterwards,

శ్రీ ఎస్. ఎస్. ఎస్. రెడ్డి (విశాఖపట్టణం—2) :— మా పార్టీ వారే చేసారని కూడా అంటున్నారు. వారు దానిని విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. దీనిపై మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలి.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— తుఫాను బాధితుల గురించి కూడా గవర్నరుగారు తెలియచేసారు. నాకు తోచింది ఏమిటంటే — The previous Government has failed to do its duty in helping the victims of the flood-affected areas. చాలా జాప్యం జరిగిన తరువాత సహాయం అందిందని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఎవరిపైన అభాండాలు వేయదలచలేదు కాని తక్షణ సహాయం వారికి అందలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇతర ప్రాంతంలోని కొంతమంది ఉద్యోగులు ఇటువంటి ఉచ్చైన అక్కడ కూడా వస్తే తాము కూడా కోట్లు డంచుకునే వారం అనే పద్ధతిలో అధికారులు, అనధికారులు అనుకున్న సందర్భాలున్నాయి. ఇంతకంటే శోచనీయమైన విషయం మరొకటి ఉండదు. ఇటువంటి వాటిపై చర్య తీసుకుని వర్మనెంటు రిలీఫ్ మెజిస్ట్రేటు చూడవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర సహాయం కూడా తక్కువగా వచ్చింది. మద్రాసు రాష్ట్రానికి కేంద్ర సహాయం బాగా దొరికిందే, మన ముఖ్య మంత్రి గారు ఇంకా ఎక్కువ

కేటాయింపుకు ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పెడ్యూల్లు ప్రైవేట్, పెడ్యూల్లు కులాలు, వెనుకబడిన కులాల వారికి జీవన భృతి కల్పిస్తామని చెన్నారెడ్డి గారి ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయడం హరించదగిన విషయం అది సబ్ సెక్టర్స్ ఎలవ్స్ మాదిరిగా వారికి ఇస్తే రాబోయే రోజులలో నైనా వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించడానికి పూనుకోవలసి ఉంది. తిరుపతిలో ఒక విశ్వవిద్యాలయం ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం వేలకొలది గ్రాడ్యుయేట్లు అక్కడ తయారు అవుతుంటారు. వారికి ఉద్యోగం కల్పించాలంటే భారీ పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది వెనుక బ్రహ్మాండం రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా నైలాన్ ఫిలమెంట్ ఫ్యాక్టరీని తిరుపతిలోని గుంట మధ్య మంగళం వద్ద పెట్టాలని ప్రయత్నం చేశారు. అది చివరకు నేటి శీర కాయ ఐపోయింది. స్థాపన కాలేదు. ఆ ప్రాంతం ఒక పారిశ్రామిక వాడగా ఏర్పడిన చోటు అది. అక్కడ ఒక జులూ మిల్లు నేవనల్ టెక్స్టైల్ కార్పొరేషను వారు నెలకొల్పాలని అనుకున్నారు. మొత్తం 40 కోట్ల పెట్టుబడితో పెట్టాలని ఆలోచించడం జరిగింది. జాతీయం చేయబడిన మూడు మిల్లులతో పెట్టించాలని అనుకోవడం జరిగింది. ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వం వారు అందుకు సాహసించి రేణిగుంట ప్రాంతాన్ని ఎన్నుకున్నారు. అట్లాగే ఉత్తర హిందూ స్థానంలో ఒకటి అస్సాంలో మరొకటి పెట్టాలి అనుకున్నారు. మోహన్ ధారియా గారికి తెలిసి ఇది వచ్చేట్లు ప్రయత్నం చేయవలసిందని వెంగళరావు గారికి చెప్పాం. ప్రస్తుతం భారీ పరిశ్రమలను పెల్వో చేసి కుటీర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహిస్తామంటే నేను ప్రభుత్వంపై ఆశాంధాలు వేయడం కాదు కాని పెద్ద పరిశ్రమలు పెట్ట కుండా నిరుద్యోగం ఎట్లా తీరుస్తారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. పెద్ద ఎత్తున భారీ పరిశ్రమలు రాకపోతే నిరుద్యోగ సమస్య తీరదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ఫ్యాక్టరీకి ఎంప్లాయిమెంటు పాటినియల్ 25 వేల మందికి ఉంది. 25 వేల కుటుంబాలకు జీవనం కల్పించే ఆ పరిశ్రమను పెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

11-30 a. m.

నిరుద్యోగ భృతి అనేది టెంపరరీ మెజర్. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు చేస్తే నే నిరుద్యోగ సమస్య తీర్చడానికి వీలవుతుంది. ఇక యూనివర్సిటీల సంగతి లయన్స్ క్లబ్స్ కి రోటర్స్ క్లబ్స్ కి నామినేట్ చేసినట్లు యూనివర్సిటీ బాడీస్ కి కూడా నామినేట్ చేయడం జరిగింది. వారంతా పాలకవర్గ సభ్యులుగా వుంటూ వ్యవహరముచేశారు. ప్రజాశాసనమండలిలో ఎన్నికలు జరగవలసిన బాడీస్ కి ఉద్యోగాలు పంచుకొనడము నామినేషన్ వద్దతి కొనసాగింది. వారు విశ్వవిద్యాలయ సమావేశాలలో పాల్గొన లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే వాటికి ఎన్నికలు పెట్టి ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో నడిపించాలని మనవిచేస్తున్నాను. సహకార సంస్థలకు కూడా పెర్సన్స్ ఇన్ ఛార్జి అని పెట్టి వారిపై ముప్పు వచ్చినట్లు వేశారు. అక్కడ కూడా ఎన్నికలు లేకుండా చేశారు. ఆనలు ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో నడిచినవా అంటే కాదని చెప్పవచ్చును. మాజీమంత్రి లుకలాపు లక్షణదాసు గారును కొంటారు. వారు శ్రీకాకుళం వెళ్లి తిరిగి వచ్చి త్వరలో పంచాయతీలకు ఎన్నికలు జరుగుతాయి అని ప్రకటన చేశారు. వెంటనే ఆయన పోర్టిఫోలియోను మార్చివేయడం జరిగింది. మంత్రిమండలి కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీగా వున్న విషయమే. కాని ఎన్నికలు వాయిదా వేసుకుంటూ

రావడం జరిగింది. ఎన్నికలను ఎందుకు పెట్టలేదు? ఇన్నిరోజులు మీరు చేసినది సక్రమమేనా అని వానిని అడుగుతున్నాను. పంచాయతీలకు, సహకార సంఘాలకు వెంటనే ఎన్నికలు జరిపించాలి. పవర్ విషయం. సూపర్ థర్మల్ ప్లేషన్ రామగుండంలో వస్తున్నట్లు గవర్నరుగారి ప్రసంగమును బట్టి తెలుస్తున్నది. మంచిదే. రెండు చోట్ల పెడుతే విద్యుచ్ఛక్తి కొరత తగ్గుతుందని మన విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు కేంద్రాన్ని అభ్యర్థించారు. కాని ఎక్కువగా తమిళనాడుకు పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. మనకు ఒక ప్లేషన్ వచ్చింది. శ్రీకైలం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయకపోతే ఈ కొరత కాళ్ళతముగా వుండేపరిస్థితి పరిణమిస్తున్నది. కేంద్రమునుంచి పెంటనె నిధులు తీసుకువచ్చి పూర్తి చేయాని కోరుతున్నాను. రిటైర్డ్ ఎంప్లాయిస్ రీన్ స్టేబులైజేషన్ గురించి చెప్పారు. చాలా సబబుగా వుంది. పునరాలోచన చేసి కొంతమందిని మరల తీసుకునే దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచన చేయడము చాలా సబబుగా వుంది. అన్యాయముగా ఉద్యోగాలు పోగొట్టుకొన్నవారి విషయము పునరాలోచించి వారి పదవీ కాలము పూర్తి అయ్యేటట్లు చారికి తిరిగి ఉద్యోగాలు యిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం):—అధ్యక్షా, తుఫాను గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఉదహరించబడింది. ఈ తుఫాను సందర్భములో జరిగిన అన్యాయాలు ఎప్పుడూ జరిగలేదు. బందరు, దివి తాలూకాలలో రెండు చోట్ల తుఫాను వీభత్సము సమానంగా వున్నా వారికి యిచ్చే సదుపాయాలలో, సహాయములో చాల వ్యత్యాసము చూపెట్టబడింది. అనేకసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఏమీ భాతరు చేయలేదు. ఉప్పెన ప్రాంతమని, తుఫాను ప్రాంతమని రెండు ప్రాంతాలుగా విభజించారు. ఉప్పెన ప్రాంతములో దివి తాలూకాలో ఒక స్టాండర్డు, బందరు తాలూకాలో ఒక స్టాండర్డు. 18 అడుగుల ఉప్పెన వచ్చి 10, 15 మైళ్ళ ప్రాంతమును ముంచివేస్తే ఇంతవరకు ఉప్పెన వచ్చినదనే గుర్తు కూడా లేకుండా చేసిన సందర్భము వుంది. ఇప్పటికైనా మించిపోయింది లేదు. ప్రభుత్వము దగ్గర రికార్డు, ప్లాన్స్ వున్నాయి. దాని ప్రకారము తుఫాను ప్రాంతము ఏది, ఉప్పెని ప్రాంతము ఏది అనేది నిర్వచనము చేసి ఆ గ్రామాలన్నిటి విషయములోను వ్యత్యాసము ఏమీ లేకుండా సహాయము చేయవలసిన పరిస్థితి వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇల్లు పడి పోయినవారికి 200 రూ.ల సహాయము జరుగుతుందని ముందు చెప్పారు. కాని యిచ్చేటపుడు రూ. 150 లే యిచ్చారు. ఎవరు ఎన్యూమరేట్ చేయాలి, ఏవిధంగా చేయాలనే విషయంపైన కృష్ణా జిల్లాలో వున్న అధికారులు చాలరు అని ఇతర ప్రాంతాలనుంచి కూడ అధికారులను తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ వచ్చిన అధికారులు స్థానికముగా వున్న గ్రామోద్యోగులపైనే ఆధారపడి ఎన్యూమరేట్ చేశారు. బాగాపోయినయిల్లు, కొద్దిగాపోయినయిల్లు సరిగా పోయకపోవుటవల్ల చేమెంటు విషయములో గ్రామస్థులలో చాల అలజడి బయలుదేరింది. పడిపోయిన ఇళ్ళకు ఏమీ మంజూరు కాని పరిస్థితి వుంది. ఇప్పటికీ పడిపోయిన ఇళ్ళు అలాగే వున్నాయి. 150 రూ.లు మట్టిగోడ పెట్టడానికి కూడా చాలాదు. పునర్నిర్మాణ

చేసి న్యాయము జరిగేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. సందరయ్యగారు చేప్పినట్లు ఇది ప్రధాన విషయము. అప్పుడు ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో లేరు. దీని విషయములో గ్రామాలలో పెద్ద అలజడి వుంది. ఇళ్లు పడిపోయాయని రూ. 150 లు ఇచ్చినవారికే బియ్యము 5 కిలోలో, 10 కిలోలో యివ్వాలనే ఆహ్వానం వున్నట్లు వుంది. ఈ విధంగా యిస్తూ బోధే సప్తపదనవారు ఇంకా వున్నారు. వారికి ఏమీ రాకపోయేట్లుంటే గ్రామీణులు అయ్యే పరిస్థితి దారి తీస్తుంది. బియ్యము కాని, గోధుమలు కాని ఓడవారందరికీ సమానముగా పంపిణీ చేయడానికి వూనుకోవాలి. జిల్లా కలెక్టరును అడిగితే ప్రభుత్వము యొక్క ఆదేశాల ప్రకారము చేస్తున్నాము. ఏదైనా ఒక్కసారికి చెప్పే మార్పిం చాలని చెబుతున్నాను. లాండ్ రెవెన్యూ గురించి గవర్నరుగారి పరిసంగములో చెప్పారు. అనేకమంది సభ్యులు చెప్పినట్లు రెండున్నర ఎకరాలకు భూమి శిస్తు రూ. 5 లో రూ. 6 లో వుంటుంది. సెన్స్ లు కలుపుకుంటే డెల్టా ప్యాంథాలలో ఎకరానికి, రూ. 70 ల వరకు అవుతుంది. ప్రభుత్వము యిచ్చే సహాయము రూ. 10 లకు మించి వుండదు. ఎంగిలి మెతుకులు దిగదీసి పారవేసినట్లు వుంది. కొన్ని రాష్ట్రాలలో అంతా ప్రభుత్వాలు భూమి శిస్తు రద్దు చేయడమే కాకుండా మూడున్నర ఎకరాల లోపు రైతులకు రూ. 500 ల వరకు ప్రభుత్వానికి యివ్వ వలసి న అప్పులను రద్దు చేయడం జరిగింది. మారి టోరియం యాక్టు వచ్చింది. ఇతరులకు ఇవ్వవలసిన అప్పులు ఇవ్వరద్దు అని 11-40 a. m. చెప్పి ప్రభుత్వానికి రావలసిన అప్పులు మూడ్రం వసూలు చేస్తున్నారు. కనీసం రెండున్నర ఎకరాల లోపు ఉన్నవారి నుండి అయినా అప్పులు వసూలు చేయకుండా వుండటం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఎగిస్ట్రీ ఆయక్టుల విషయంలో ప్రభుత్వం ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. పెద్ద ప్రాజెక్టులకు పది రూపాయలు ఖర్చు చేసే దానికన్న చిన్న చిన్న వాటికి రెండు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. బందరు జాలూకాలో పదివేల ఎకరాల బంజరు వుంది బంజర్లను పేదలకు పంచామని చెబుతున్నారు. ఒక్కొక్క మంత్రి గ్రామాలకు వెళ్ళి హరిజనవాడలకు వెళ్ళి చూస్తే వారు ఎలా వున్నారో, ఎంత మందికి భూమిని ఇచ్చారో, ఎంత మందికి సాగు చేసుకోవడానికి నీటి సౌకర్యం కలుగజేయబడిందో తెలుస్తుంది. హరిజన వాడలో మురుగునీటి పారుదల సౌకర్యాలు లేవు. భూములను సాగు చేయటానికి నీటి సరఫరా లేదు. గ్రామాలకు రహదారి సౌకర్యాలు లేక ద్వీపాలుగా వుంటున్నాయి కనుక వాటి గురించి శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ జి. వేదాంతరావు (దుగ్గిరాల) :- అగ్రికల్చర్, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని అభినందిస్తున్నాను. పెద్దూర్లు తరగతులకు, వెనుకబడిన జాతుల వారికి నిరుద్యోగపు ఎలవెన్స్ ఇస్తామని ప్రకటించడం మెచ్చుకోదగిన విషయం. రాజ్యాంగంలోని ఆదేశిక సూత్రాలు ఇ తకాలం చేప్ట్ పేవర్ జాస్మెట్ లో వుంచబడ్డాయి. ఇందిరాగాంధీ నాయకత్వం క్రింద 20 సూత్రాల వ్యవస్థాపనలు చేసే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అందుకు అనుగుణంగా ఈనాడు నిరుద్యోగ ఎలవెన్స్ ప్రచోదకం అభినందించవలసిన విషయం. కొంతమంది సభ్యులు

వెనుకబడిన జాతులకు, పెద్దూర్లు జాతులకు ఈ అకాశం కలుగజేస్తున్నారనే నిరసనతో మాట్లాడటం జరిగింది. పెద్దూర్లు జాతుల వారు, పెద్దూర్లు కులాల వారు గ్రామంలో, పూరు వెలువపల, రాజాంగ, రాచరిక అధికారాలకు దూరంగా వుంచబడుతున్నారు. కుల, మత రహిత సమాజం అని చెప్పుకొంటూ ప్రభుత్వము. పార్టీలు కుల ప్రాతిమిక మీదా, మత ప్రాతిమిక మీద అవకాశాలు ఇవ్వడం శోచనీయమైన విషయం. ఈ దేశంలో కుల, మతాల భావం సమాజాన్ని విధాల చెప్పినప్పటికీ హరిజనులకు. హరిజన క్రైస్తవులకు. వెనుకబడిన జాతుల వారికి జాతి, దృష్టిలో పెట్టుకొకీ నీట్లు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది అధికారంకు దూరంగా ప్రతి పార్టీవారూ వారిని వుంచుతున్నారు. రాజకీయ అధికారాలు మాకు అవసరం లేదు, మాకు ఇచ్చేది కాదు అనే భావం పోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. గౌరవ సభ్యులు స్పీకింగ్ రిమార్క్స్ చేస్తున్నారు. అన్ని పార్టీలూ కుల మత ప్రకారం నీట్లు నిర్ణయించినట్లు చెప్పారు. అలా అన్ని పార్టీలగురించి చెప్పడం తప్పు. కమ్యూనిష్టు పార్టీకి సంబంధించినంతవరకూ అది కరెక్టు కాదు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—వారి అభిప్రాయం వారు చెప్పారు. మీ అభిప్రాయం మీరు చెప్పవచ్చు. ఇందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేదు.

శ్రీ జి.వేదాంతరావు:—కుల ప్రాతిమికమీద ఉద్యోగములు ఇవ్వడం జరుగు తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అలాంటి అలవాటు ప్రభుత్వం. ప్రజలుకూడా మార్పుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. లెంపరరి ఉద్యోగాలలో పెద్దూర్లు జాతుల వారు, పెద్దూర్లు కులాలవారు అనేకమంది ఉన్నారు. వారిపై ఎలాంటి చెడు రిమార్కులు లేకపోతే ముందుగా వారిని. రెగ్యులరయిజు చేయాలి. వారిని పెర్మినెంటు చేయాలి. కుల మతములపట్ల చూపుతున్న విచక్షణ పోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక, మఫాను భీకరంలో గుంటూరు జిల్లాలో ప్రాణనష్టం జరిగలేదు కానీ అస్తి నష్టం ఎక్కువగా జరిగింది. సన్నకారు రైతులకు శిస్తు రెమిషన్ ఇవ్వడం అభినందించవలసిన విషయం ధాన్యం చెడిపోయింది. దానిని కొనిపించే ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వం చేయాలని, సన్నకారు రైతులు నష్టపడినదానితో ప్రభుత్వం కనీసం సగ మయినా భరించాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు (నాగర్ కర్నూల్):—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి నా అశినందనలు తెలియ జేస్తున్నాను. 20 మూత్రాల పథకంక్రింద బదుగు తరగతులవారికి పనికివచ్చే ఎన్నో స్కీములు ప్రవేశపెట్టినా అవి మంద కోడిగా సాగుతున్నాయి. వాటికి తగు నిధులు యిచ్చి సక్రమంగా అమలు అయ్యే టట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వాటిని అమలు చేస్తామని చెప్పే ఎన్నికల్లో గెలిచాము కనుక వాటిని సత్వరం అమలు చేయాలి. సివిల్ సప్లయ్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా నిత్య జీవిత అవసర వస్తువులు అందజేస్తామని చెప్పాము. ప్రతి గ్రామానికి చౌకగా అందించే ఏర్పాటు జేయాలి. అటువంటి కార్యక్రమం వెంటనే చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. భూ సంస్కరణల సీలింగు చట్టం ఏరకంగా అమలు జరిగింది

మీకు తెలుసు. కొన్ని తీర్పులు జరిగిపోయినవి. ఇన్ఫంట్ టాక్సు, సేల్స్ టాక్సు విషయాలలో తీర్పులు జరిగినా, తప్పుడు లెక్కలు యిచ్చినట్లయితే రీ ఓపెన్ చేస్తే పరిస్థితులు వున్నవి. సీలింగు చట్టానికి సంబంధించి కూడా తప్పుడు లెక్కల ఆధారముగా తీర్పులు జరిగిన కేసులు వున్నవి. రీ ఓపెన్ చేస్తే అపకాళం లేదు. అందుకని సీలింగు చట్టాన్ని కూడా ఆ విధంగా సవరించి చిత్తకుద్దితో అమలుపరచవలసిన అవసరము వుంది. కనీస వేతనాల చట్టాలు ప్రజల హక్కులు సాధించే చట్టాలు ఎన్నో వున్నవి. వాటిని చిత్తకుద్దితో అమలు జరపడం లేదు. దానికి ప్రధాన కారణం ప్రభుత్వోద్యోగులమీద ఆధారపడి వుండడమే ప్రభుత్వోద్యోగులమీదనే ఆధారపడి వుంటే చాలదు. ప్రజా ప్రతినిధులు పార్లొనే కార్యక్రమాలు చేస్తూ ఆ చట్టాలను అమలుపరిచితేనే ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనము ప్రజలకు వాగ్దానము చేశాము. సామ్యవాదం, ప్రజాస్వామ్యం అని. ఏ చర్య చేపట్టినా ఆ సూత్రానికి అనుగుణంగా వుందా లేదా అనేది గమనించి చేయాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11-50 a. m.

(శ్రీ కె. బి. సిద్దయ్య (పుడూరు):—అధ్యక్షా, మన గవర్నరుగారి ప్రసంగం ప్రభుత్వ విధానంగా ప్రకటించబడింది 30 సంవత్సరాలుగా అలక్ష్యం చేయబడిన గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యత చూపించబడ లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మద్యపాన నిషేధాన్ని గురించి లంచగొండితనం నిర్మూలన గురించి ఎలాంటి సూచనలు చేయలేదు. భూ సంస్కరణల విషయంగాని భూమి శిస్తు రెమిషను చేయడే విధానంగాని యివి అన్ని నిరాశాజనకంగా వున్నవని మనవి చేస్తున్నాను. 20 సంవత్సరాలుగా పట్టణాలకు ఎంత ప్రాధాన్యత యివ్వబడింది, గ్రామీణ ప్రాంతాలకు గామీణ ప్రజలపట్ల ఎంత ఉదాసీనత చూపబడింది విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. 30 సంవత్సరాలలో పట్టణాలు ఎంత అభివృద్ధి చెందాయనేది ఆలోచన చేస్తే పట్టణాలు అన్ని అనేక విధాల అభివృద్ధి చెందాయి పరిశ్రమల విషయములోగాని విద్యా విషయములోగాని వైద్య విషయములోగాని అన్ని విధాల పట్టణాల అభివృద్ధి జరిగిందిగా గ్రామీణ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందలేదు. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే హైదరాబాదు, మద్రాసు లాంటి పట్టణాలు ఎంతో అభివృద్ధి చెందినవి కాని గ్రామాలు చిన్నాభిన్నమై విచ్ఛిన్నమై అనేక ఇబ్బందులతో అలమటించిపోతున్న విషయం మరకు తెలుసు. పరిశ్రమల విషయం చూస్తే, చిన్న పరిశ్రమలు మొలకొని భారీ పరిశ్రమవరకు పట్టణాలలో కేంద్రీకరించబడినవి. గ్రామాలలో ఏ ఒక్క పరిశ్రమ స్థాపించబడలేదు. దయచేసి యికమీద అయినా సంచాయితికి ఒక పరిశ్రమ అనే నినాదం అనుసరించాలని యీ ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రయాణ సౌకర్యాలు చూస్తే పట్టణ ప్రజలకు విమానాలు, రైళ్లు, బస్సులు వున్నవి. ఈ బస్సులలోకూడా వాన్ స్టాప్, ఎక్స్ ప్రెస్, డీలక్స్ బస్సులు వున్నవి. కాని గ్రామీణ ప్రజలకు రోడ్డు సౌకర్యము కూడ లేదు. రోడ్డు వేయడానికి పది సంవత్సరాల కాలం కావాలన్నారు. పట్టణ ప్రజలకు ఎన్నో సౌకర్యాలువుంటే గ్రామీణ ప్రజలకు కనీసం వేళకు బస్సులు లేవు. ఉన్న బస్సుల్లో కూడ జనం ఎన్నో ఇబ్బందులతో ప్రయాణం చేస్తున్నారు. నేను కళ్ళూర చూశాను. టాప్ మీద ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ప్రణాళికలలో గ్రామీణ రోడ్లకు అధిక ప్రాధాన్యత యివ్వాలని పల్లె సీమలలో ఆర్.టి.సి. బస్సులు లేకపోతే వేరే స్వంతంగా

అటువంటి సౌకర్యం కల్పించేదానికి తోడ్పడి గ్రామీణ ప్రజలకు సహాయపడాలని కోరుతున్నాను. విద్యకు సంబంధించి చెప్పాలంటే పట్టణాలలో కిండర్ గార్డెన్ స్కూల్స్ ఉన్నవి. యింకా అనేక రకాల స్కూల్స్, కాలేజీలు వుండి మంచి భవనాలున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎవరూ లేకుంటే లేకపోయినవి కనీసం పూరి కొంతలున్నవి. పుత్తూరు పట్టణములో జూనియర్ కాలేజీ వుంటే ఎండా కాలములో చెల్లకొరద వానా కాలంలో యింట్లో ఉంటూ కాలేజీ నడవడం లేదు. అలాగే నీటి వసతులు చూస్తే, పట్టణాలలో ప్రొఫెసర్ల వాటరు స్కీము వుంది. కాని ఏ గ్రామానికికూడ 30 సంవత్సరాలలో ప్రొఫెసర్ల వాటరు స్కీము ఏర్పాటు చేయకపోవడం విచారకరం. పుత్తూరు నియోజక వర్గములో ఒకే ఒక గ్రామం నల్లమ గిరిపల్లెలో ప్రొఫెసర్ల వాటరు స్కీము ఉంది 38 వేల రూపాయల వ్యయం ప్రారంభించారు. ఒక్కొక్క కుటుంబం వేయి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి వేసుకుంటే మంత్రి ఆనెం వెంటకరెడ్డిగారు 12-5-1977 నాడు ప్రారంభోత్సవము చేసినా యంతవరకు ఒక చుక్క నీరు తీసుకున్న పాపానా పోలేదు. దాని గురించి విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను. బడుగువర్గాలకు సహాయం చేస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు మధ్యపాన నిషేధము గురించి చెప్పలేదు. ముఖ్యంగా హరిజనులు, గిరిజనులు ఆర్థికంగా అభివృద్ధికాకుండా పోవడానికి కారణం మధ్యపానం. అందుకని మధ్యపాన నిషేధం గురించి గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో లేకపోవడం విచారకరం. ఇక అంచగొడితనం దేశాన్ని పీల్చి పిప్పి చేస్తున్నది. ఒక రైతు కోర్టుకు డెస్ ట్రిఫికేటు కొరకు అన్వయి చేసుకుంటే కోర్టు సర్టిఫికేటు 38 రోజులలో 19 సార్లు దండయాత్ర చేసి 210 రూపాయలు ఖర్చు పెడితేనే గాని ఆ సర్టిఫికేటు రాలేదని అతని అవస్థ చెబుతుంటే దేశములో అంచగొడితనం ఎంత విలయ తాండ్రం చేస్తున్నది తెలుస్తుంది. వీటి అన్నింటినీ సరిదిద్దడానికి విధానాలు మారినైతే తప్ప దేశము అభివృద్ధి కాదని చెబుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు చెబుతూ నెలవ తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, మైకులు కొన్ని సరిగా పనిచేయడంలేదు. 12-00 నెం. మైకులు కోసం అని మెంబర్లు ఒక చోట నుంచి ఇంకొకచోటకు తరగవలసిందేనా? దీనికి ఇదమిద్దమైన పరిస్థితి ఏమీ లేదా?

శ్రీ ఎస్. ఎస్. ఎస్. రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మహాశయా, మీరు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ప్రవ్రధమంగా మీకు నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఆమ్రజనికి ఏవిధంగా రంగు, రుచి, వాసన ఉండవో అలాగ్ ఈ గవర్నరు గారి ప్రసంగానికి రంగు, రుచి, వాసన లేవని, కొత్తదనం సమస్య పరిష్కార మార్గం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలోని మొట్టమొదటి పేరాలో అక్షా 80 వేల మంది ఉద్యోగస్థులు ఎన్నికల్లో పని చేశారని అన్నారు. కాని ఆ అక్షా 80 వేల మందిలో అక్షా 60 వేల మంది ఓటు చేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. 20 వేల మందికి ఓటు చేయడానికి అధికారం ఇచ్చారు తప్ప మిగిలినవారికి ఓటు వేసే అధికారం లేనట్లుగా ప్రభుత్వ విధానం ఉంది. ఒక పోలీసు సూపరింటెండెంటును అడిగితే 1952 నుంచి ఇప్పటివరకు అటు ఓటు చేయలేదని చెప్పాడు. కాని స్టేబులు

తన జీవితంలో ఎప్పుడూ ఓటు వేయడు. అతను పోలింగు ఆఫీసరు కాదు. కాబట్టి అతను పోలింగులో పాల్గొనవలసినటువంటి అవసరం ఉంది. అలాగే లేదా ఉండడం చాలా పొరపాటైన విధానమని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో వరద బాధితుల గురించి మనవిచేశారు. వరద బాధిత ప్రాంతాలలో అనేక మైనర్ చ్యూండ సంస్థలు పని చేశాయి. తుఫాను ఎలాగ వచ్చిందో మనకందరికీ తెలిసినదే. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక సంఘ సభ్యులు ఒక్క లంధ ప్రదేశ్ లో 80 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. శవాలపై తీయకపోతే పీకవరకు ఉన్న నీటిలో వారు దిగి శవాలను తీసి పాతిపెట్టారు. ఈ విధంగా వారు ఎంతో త్యాగం చేస్తే గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో వారిని ప్రశంసి చకంపోవడం చాలా విచారకరం. ముఖ్యంగా విశాఖపట్టణం జిల్లా అనేక లక్షల ఎకరాల పంట పోయింది. అనేక వేల గృహాలు పడిపోయాయి. అయినా ఆ విషయం గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఎక్కడా మెన్షన్ చేయలేదు. దానికి కావలసిన సహాయం అందించడం జరుగలేదు. నేను విశాఖపట్టణం నుంచి హైదరాబాద్ వస్తూ ఉంటే ఒక విశేషం జరిగింది. మాయంటి దగ్గర ఒక పోరి ఉంది. ఆ మెదిగరకు వెళ్ళి ఏమిటి ఈ వేళ ఇంత ఆనందంగా ఉన్నావు భోగట్టా ఏమిటి అని అడిగితే మా అత్త మాలవలి వెళ్ళి వచ్చేవరకు అంది. నేను అక్కడి నుంచి బయలుదేరి స్టేషనుకు వచ్చాను. అక్కడ ఒక పెద్దమనిషి కనిపించాడు, ఎక్కడికి వెళుతున్నావు అని అన్నాడు. కొత్తగా ఎలక్టు అయ్యానుకదా, రాష్ట్ర శాసన సభకు వెళుతున్నాను అన్నాను. అంటే ఈ భోగట్టా ఆరు నెలలే అన్నాడు. ఏమిటయ్యా 6 సంవత్సరాలు అయితే 6 నెలలే అంటున్నావు ఏమి అంటే చెన్నారెడ్డిగారు జెంటిల్ మాన్ కదా. అగ్రిమెంటు ప్రకారం వారు సక్రమమైన పద్ధతులలో మంత్రిలను వేయలేదు. శ్రీకాకుళం నుంచి కృష్ణా జిల్లా వరకు ఒక క్యాబినెట్ మంత్రి లేడు, ఆ పద్ధతి బాగుండలేదు ప్రజలందరూ ఆలోచిస్తున్నారు, 6 మాసాలే మీ భోగట్టా అని అని అన్నాడు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో మంత్రులు ఎవరు ఉంటారు అంటే కొంతకాలం చేపల మంత్రి, కొంతకాలం అడవి వులు మంత్రి కొంతకాలం గోవురాల మంత్రి ఈ విధంగా ఉంటున్నారు. వెనుక బడిన విశాఖపట్టణం జిల్లాను మాప్ నుంచి తీసివేసే పద్ధతి కనిపిస్తున్నది. ఈనాడు ఉద్యమాలను లేవదీసే పద్ధతి మాకు లేదు, అలోచనా సూక్తు లేదు. రాష్ట్రాన్నంతటినీ ఒకే దృష్టితో చూసే వాతావరణం సృష్టించే అవసరం అధికార పక్షానికి ఉందని, దానిని సరిదిద్దబాధ్యత కూడా అధికార పక్షానికి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత అసీనితిని గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు సేదనాడు లంచం తీసుకుంటే భక్షి అంటారు. అధికారులు పుచ్చుకుంటే మాములు అంటారు మంత్రులు పుచ్చుకుంటే డోనేషను అంటారు. ఏ ఆఫీసుకు పోయినా గోడలు, మెట్లు, బెంచీలు, కుర్చీలు లంచాలు అడుగుతున్నాయి. దానిని మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా అధికార పక్షానికి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు గిరిజనులను ఎంతోమంది దోపిడి చేశారనిచెప్పి ఆ బాధ్యతను ప్రభుత్వమే తీసుకున్నది. కాని ప్రభుత్వమే వారిని దోపిడి చేస్తున్నది. ప్రభుత్వం వారిదగ్గర అడ్డాకలను 40 పైసలకు కొని ఒక రూపాయికి అమ్మిస్తున్నది. బొంగులను 24 పైసలకు కొని 75 పైసలకు, 150 పైసలకు అమ్మిస్తున్నది.

చింతవండు 40 కె. జీలు. తీసుకొని 30 కె.జీలకు డబ్బు ఇస్తున్నది. ఈ రకంగా గిరిజనులకు ప్రభుత్వమే దోపిడి చేస్తున్నది ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వం మార్చారని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ జి. ఓ పాస్ అయినా అందులో ఒక లుకోనా ఉంటుంది. దానిని అనుసరించి ఎంతో అవినీతి పెరిగిపోతున్నది. ఆ లుకోనాలు లేకుండా చేస్తేనే కాని అవినీతి పోదు. కాబట్టి అటువంటు లుకోనాలు లేకుండా చూడాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను అర్బన్ లాండు స్థలింగు విషయంలో ఒక విషయం మనవిచేయాలి, 1972 లో చట్టం పాస్ చేసారు. ఆ చట్టం ప్రకారంగా అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు చైతాంగం ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు, అమృతపట్టా పెట్టారు, అడుక్కొని తిన నివ్వదు. 5 లక్షల ఆస్తి ఉన్నవాడి దగ్గర ఈవేళ భూమి తీసుకున్నారు. ఆ 5 లక్షల ఆస్తిని తీసుకొని 50 వేల రు.లు ఇస్తే వారు చాలా సంతోషిస్తారు. అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణంలో లక్షమంది ఉద్యోగస్తులు ఉన్నారు, 1977 సెన్సస్ ప్రకారం 4 లక్షల జనాభ అని చెప్పారు. ఈనాడు అక్కడ 8 లక్షల జనాభ ఉంది అయినా తానిని 2-2 సిటీ క్రింద మార్చ లేదు, విశాఖపట్టణంలో పన్నులు వివరీతంగా పెంచారు. అది కూడా చాలా అక్రమమై పదతులలో ఉంది. ఆ పన్నుల విధానం మార్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణమును 2-2 సిటీగా మార్చాలి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు ఉక్కు ప్యాక్టరికి ఒక పునాది రాయి వేసారు. ఆమెకు ఎంత వయసు ఉందో అంత ఎత్తు పునాది రాయి వేసారు. దానిని గురించి ఇంతవరకు ఎటువంటి చర్యలూ తీసుకోలేదు. అచ్చట మంచి సిక్లూ లేక ప్రజలు చచ్చిపోతున్నారు, అందుచేత ప్రజలకు మంచినీటిని సరవరా చేయుటకు తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు హరిజన వాడలు స్లమ్ముగా తయారైపోతున్నాయి. నాయకులందరూ హరిజనోద్ధరణ అని చెబుతున్నారు కాని ఏమి కావడం లేదు. వారు మంచి సిక్లూ లేక బాదపడుతున్నారు. రోడ్లు లేవు, లైట్లు లేవు. అందుచే వారికి వాటిని ఏర్పాటు చేయుటకు తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము? మన-ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకసారి మృద్రాసు వెళ్లి కళ్ళ దానిధిగాయ ఖురికివాడలను పరిధంగా శుభివరచినతి ధూసి ఆ రకంగా ఇక్కడ చేస్తే మురికివాడలు లేకుండా చేయడానికి అవకాశం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను పేద వాడి బ్రతుకు పరిధంగా ఉందో మనవిచేస్తాను.

కాంగ్రెసు చెప్పింది పథకం

ఇందిర చూపింది సర్గం

శాలో కట్టింది ఉత్సాహం

నాకు మిగిలింది నరకం అని పేదవాడు ఏడుస్తున్నాడు.

తినడానికి లేదు బత్తె

ఉండడానికి లేదు శృంగం

కట్టుడానికి లేదు పన్ను

గున్నడానికి లేదు శేత్యం

నేను తినేది పూజ్యం

నేను ఉండేది నరకం

నేను పొందేది కూన్యం

నేను చెప్పేది సత్యం

నా బకుకంతా దైవం
 నా భవిష్యత్ అన్యూహ్యం
 నా వినోదం దుఃఖం
 నా దారిద్ర్యం నిత్యం
 నాకు భూమిచ్చే దాక మంత్రం
 నాకు ఇల్లిచ్చే దాక తంత్రం
 నాకు జూబిచ్చే దాక తత్వం
 నాకు చూపేది లాకేత్వం
 నాలో వెల్లిబిడి దీపం
 నాలో వెల్లింది తేజం
 నాలో ఉలికింది ఉత్తేజం
 నాలో మిగిలింది శోకం
 నా ఆకలి తీర్చని సిద్ధాంతం
 నా దాహం తీర్చని రాజ్యం
 నా దరిద్రం తీర్చని ప్రభుత్వం
 నా పాలిటి పెనుభూతం
 చెత్త కుండిలో అన్నం
 ఆకలి తీరే మార్గం
 ప్రగతికి చిహ్నం
 పేదోడికి వైకుంఠం

80 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలనలోని అన్యాయాలు, అక్రమాలు చూస్తే తెలుస్తుంది. పేదవాడికి అనుకూలంగా చట్టాలు మార్చాలని మనవిచేస్తూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పిల్లి అప్పారావు (రామచంద్రాపురం) — అధ్యక్షా, మహాశయా, గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో గ్రామ పంచాయితీలకు త్వరలో ఎలక్షన్లు పెడతామని చెప్పారు. గ్రామపంచాయితీలలో అక్రమాలు, అన్యాయాలు చాలా విపరీతంగా జరుగుతున్నాయి. పేద వర్గాలనుంచి ఎవరైనా నీతివంతుడైనా నాయకుడు వస్తే వారిని బాధలు పెడుతున్నారు. అగ్ర కులాల వారు అటువంటి వారిని భూస్థాపితం చేస్తున్నారు. అందుచేత ముఖ్యమంత్రిగారు విశాలమైన భావాలు ఏర్పాటుచేసి రాబోయే ఎలక్షన్లు నడపాలి. డబ్బు ఇచ్చినవాడిని, పుచ్చుకున్నవాడిని వెంటనే జీపు ఎక్కించేట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. మైనర్ పంచాయితీలకు ఆదాయాలు లేవు. మా పంచాయితీ ఉంది. 10 సంవత్సరాల నుంచి రోడ్లు వేయడానికి అర్హత లేకుండా పోయింది. ఎందుకంటే ఆ ఆదాయం జీతాలకు, ఎలక్ట్రిసిటీకి సరిపోతోంది తప్ప రోడ్లు వేయడానికి ఉండడం లేదు. రోడ్లు చాలా అధ్వన్నంగా ఉన్నాయి గ్రామాలలో వచ్చిన రెవిన్యూ ఎక్కువ భాగం పంచాయితీలకు ఇచ్చి వాటిని భాగా నడిపితే తప్ప ప్రయోజనంలేదు. మైనర్ పంచాయితీలకు అంటే 5 వేలలోపు

ఉన్న పంచాయతీలకు రెవిన్యూ ఆదాయం ఎక్కువ చేయాలి. హవుస్ టేక్సును రద్దుచేయాలి. పేదవాడికి ముఖ్యంగా కావలసింది తిండి, బట్ట, ఎన్నికలు వచ్చి ఇప్పటికి రీ టరమ్స్ అయింది. అంటే 30 సంవత్సరాలయింది, ముందు ఎకరం ఉన్నవాడికి ఇప్పుడు 30 ఎకరాలు ఉన్నాయి. లక్ష ఉన్నవాడికి ఇప్పుడు 10 లక్షలు అయింది. కాని పేదవాడు మాత్రం ఇంకా పేదవాడై పోయాడు. పేదవాడికి కూడా ఓటు ఉంది, ఎన్నికలు వచ్చి రీ టరమ్స్ అయినా కూడా పేదవారి సమస్యలు ఏమీ పరిష్కరం కాలేదు, పేదవాడికి విద్య, వైద్యం అక్కరలేదు. ముఖ్యంగా పేదవాడికి తిండి, బట్ట, ఈ ఇల్లు మూడు కావాలి. అవి వెంటనే సమకూర్చడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి.

(శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి (కమలాపూర్):—అధ్యక్షమహాశయా, గవర్నరు ప్రసంగంపై కొత్త విషయం మాట్లాడేది ఏమీ లేదు. అయినా కొత్త ప్రభుత్వం 12-10 p.m. వచ్చింది. అలా అని కొత్త ప్రభుత్వంలోని మంత్రులు అనుకుంటున్నారు, కాని ఇది 30 ఏళ్లనుంచి పరిపాలన చేస్తున్న పాత ప్రభుత్వమే. ఏవరన్నా కాదంటే అంకెలరూపంలో నిరూపించవచ్చు. ఈ సోషలిజం అనే మాటను 30 సంవత్సరాలనుంచి పాలకులు వినిపిస్తు నే ఉన్నారు. దానినే ఇంకా ఉద్యతంగా చేశారు వారి కుమార్తె ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వానికి వచ్చిన తరువాత, పేదప్రజలు వారిపై పెట్టిన ఆ బరువును, ఆ పెత్తనాన్ని వారు ఎప్పుడూ మోసిగిస్తూనే వచ్చారు. ఈ దేశంలో భూసంస్కరణలు చేస్తాము. ఈ దేశంలో జాతీయం చేస్తాము అనే నినాదాలు చెబుతూ ఉంటారు. భూసంస్కరణల పరిస్థితి చూస్తే 2 లక్షలు కూడా పేదావారికి చెందేట్లు లేదు. 30, 50 లక్షల దాకా చెందవలసివుంది. ఇదంతా నేతిబీరకాయ నోషలిజం. నేతిబీరకాయ ల్యాండు రిఫారమ్స్. జాతీయకరణనుంచి ఎవరు లాభాం పొందారు? నగర్వాల కేసు మీకు తెలుసు, దానికి జుమ్మేదారీ ఎవరిది? ఇందిరా ప్రభుత్వ నికి వచ్చిననుంచి తాతా ధనం 500 కోట్లు నుంచి 900ల కోట్లకు అయింది. బిర్లా ధనం 458 కోట్ల నుంచి 1065 కోట్లకు పోయింది. ఇది సభ్యులు నమ్ముతున్నారా? వారి అమాయకత్వానికి నేను బాధపడుతున్నాను. ఎన్ని రోజులు ఇలా మోసంచేస్తారు? దీని పర్యవసానమే మొన్నటి ఎన్నికలు. మొన్న వారికి 30 శాతం ఓట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. అంటే 1 శాతం తగ్గిపోయింది. ఇది సిగ్గు కాదా? ఓట్లకన్నా దేశం గొప్పదని మరచిపోకండి. రెడ్డి కాంగ్రెసులో గెలిచిన వారంతా ఐ. కాంగ్రెసులోకి మారుతున్నారంటే ఇది కుట్రకాదా? ఇక ఈ మోసాలకు ప్రజలు ఏమాత్రం గురికాకూడదు. ప్రజలు అందుకు సిద్ధంగా లేరు. మంత్రి వర్గాలు మీరు ఏర్పాటు చేసుకున్నంత మాత్రాన ప్రజలకు ఒరిగింది ఏమీ లేదు. బీదప్రజలు హరిజనులు ఇంకా మీ మోసానికి గురికారు. రేపటినుంచి ఉద్యమాలకు సిద్ధం అవుతారు. భూసంస్కరణల పేరుతో ఎంతో బూటకం జరిగింది. భూసంస్కరణలకు టైం తొండు ప్రాగ్రాం అన్నదా? హరిజనులకు ఇళ్ళు కడతామన్నారు. ఎనిమిదిన్నర లక్షల మందికి ఇళ్ళ స్థలాలు పంచామన్నారు. ఇది అంతా వట్టి బూటకం రెండు లక్షలకన్నా ఎక్కువలేదు. హరిజనులకు కట్టించిన ఇళ్లలో

20 వేల మాత్రమే హరిజనులు ఉంటున్నారు. 30 వేల మంది బయటనే ఉన్నారు. వారణం ఆ ఇళ్ళు పూర్తిగా నిరుపయోగంగా ఉన్నారు. ఖర్చు మాత్రం పూర్తిగా వ్రాసారు. ఇది హరిజనులకు, గిరిజనులకు వారు చేసింది. ఈ బడ్జెటులో ఏమీ కొత్తదనం లేదు. 228 కోట్లు ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారి జీతాలకే పోతున్నది, 288 కోట్లు కార్పొరేషన్ల ద్వారా ఇతర సంస్థలద్వారా తినివేస్తున్నారు. ఇక ప్రజాసేవ చేయడానికి ఏమన్నా డబ్బు మిగులుతుందా అంటే ఏమీ మిగలదు. హరిజనులకు, వెనుకబడినవారికి వట్టి కాగితాలు మాత్రం మిగులుతాయి. గ్రామాలలో ఈనాటికి ఇంకా 10 వేల గ్రామాలకు మంచినీటిని ఇవ్వలేక పోతున్నాము. శుభ్రమైన నీరు ఇవ్వలేని పరిపాలన ఇందిరాగాంధీ కాలంలో జరిగింది. 10 సంవత్సరాల క్రిందట మా తాలుకాలో ఒక్కచోటే సారా దొరికేది. ఈ 10 సంవత్సరాల కాలంలో చిన్న పల్లెటూరిలో కూడా సారా, కోకోకోలా, బ్రాంది దొరుకుతున్నది కాని మంచినీరు మాత్రం దొరకడం లేదు. అలాంటివి 10 వేల గ్రామాలు ఉన్నాయి. హుజూరాబాదు సమితి స్పెషల్ అఫీసరుగార్ని సర్ పంచ్ లందరూ గ్రామాలలో ప్రజలకు మంచినీళ్ళు లేవని పోయి అడిగితే అయిన ఏమీ చర్యతీసుకోనందుకొకరి పంచ్ లందరూ బోయ్ కాట్ చేశారు. మీ స్పెషల్ అఫీసర్లు ఏమి చేస్తున్నారు? ఈ కాంగ్రెసు రాజ్యానికి పంచాయితీల మీద, సహకార సంస్థల మీద, ప్రజల మీద సమృద్ధిగా లేరని నేను మనవి చేస్తున్నాను. 11 సంవత్సరాల నుండి పంచాయితీలకు ఎన్నికలు జరుగలేదు. 12 సంవత్సరాల నుంచి సహకార సంస్థలకు ఎన్నికలు జరిపించలేదు. ఇంకా మీకు ప్రజల మీద విశ్వాసము లేకుండా ఒక్కడ ఎందుకు కూర్చుంటున్నారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీకు ఎన్నికలు పెట్టకుండా స్పెషల్ అఫీసర్ల ద్వారా చేయిస్తున్నారు. ఇది ఇక నడవడమేలే మనవి చేస్తున్నాను. మరి ప్రతి గ్రామానికి బస్, రోడ్డు సౌకర్యము, శిల్పిస్తామని గవర్నరుగారి రిపోర్టులో నెలవిచ్చారు. ఎన్ని గ్రామాలకు రోడ్లు ఉన్నాయో చెప్పమని నేను మనవి చేస్తున్నాను మన రిపోర్టు ప్రకారమే 12 వేల గ్రామాలకు ఇంకా మనము మట్టి పని అయినా చేసుకోలేదు. మీరు అటువంటి చోట్ల బస్ ఎట్లా వదులుతారు? బడ్జెట్ లో ఏమయినా కేటాయించారా? గవర్నరుగారి రిపోర్టు చర్చితచరణంగా ప్రతి పంచత్సరము చదువుతున్నదే ఈ సంవత్సరమూ చదివారు.

12.30pm

ఇరిగేషను మీద వందల కోట్ల కొలిది ఖర్చు పెడుతూనే ఉన్నాము; కాని సాధించినది ఏమిటి? కనీసం 38 కాతం ఇరిగేషను పొటన్నియల్ అయినా ఉపయోగించుకోలేదు. కేవలం 38 కాతము అధ్యక్షా. మరి ఈ డబ్బు అంతా ఎక్కడికి వెడుతోంది? ఒక మేజరు ప్రాజెక్టుకు 30 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుకుంటే 10 కోట్ల రూపాయల పని అయినా కాకుండా 30 కోట్లు ఖర్చు అయినట్లు దూరంగా ఖర్చు అయినట్లు వ్రాసుకుంటూ ఉన్నాము. ఆ డబ్బు అంతా ఎన్ని కలకు ఉపయోగించుకుంటూ ఉన్నాము. ఇది ఏమీ మనకు తెలియని కొత్త విషయము కాదు. అవినీతి లేకుండా ప్రభుత్వాన్ని నడిపేలా చూడాలని మనవి చేస్తూ, స్పీకరు గారు కార్పొరేషనుంటున్నారు కాబట్టి నేను తెలివు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. రవీంద్రనాయక్ (చేవరకొండ):— గవర్నరు గారి ప్రసంగానికి నేను ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. నేను ముందుగా మీకు మనవి చేసేది ఏమంటే

ఈ 30 సంవత్సరాల కాలము నుంచి ప్రతి గ్రామములోనూ ఉన్నటువంటి మొత్తము లక్షలాది లంబాడీలను ఇంతవరకు ఓట్ల కొరకే ఉపయోగించుకుంటూ వచ్చారే కాని, వారి గురించి ప్రభుత్వం కాని ప్రతి పక్షాలు గాని అలోచించలేదని తమకు నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 30 సంవత్సరాల కాలములోనూ 30 లక్షల జనాభా ఉన్న ఈ లంబాడీలను మన రాష్ట్రములో యస్. టీలుగా గుర్తించడం జరుగలేదు. మేము ప్రభుత్వాన్ని కోరినప్పుడు మమ్ములను ఎస్. టీలుగా గుర్తించ జాలమని మీకు అర్హత లేదని ఏదో ఒక సాకు చేపుతూ ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఈ సమస్యను మూలంగా ఉంచారు. అయితే పోయిన సంవత్సరం మాత్రమే పార్లమెంటులో బిల్లు పాసయినది. అయితే నేను ఇప్పుడు కేవలం లంబాడీ గిరిజనుల గురించే కాకుండా జనరల్ గా రాష్ట్రములో ఉన్నటు వంటి గిరిజనుల అభివృద్ధి కోసం ఏవయితే కార్యక్రమాలు చేపట్టబడ్డాయో వాటి గురించి మాట్లాడదలుచుకున్నాను. వారికి ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాలు చాలా ఉన్నాయి.

ముందుగా హాస్టల్స్ టీసుకుంటాను. అందుకోసమని నాకు ఒక అయిదు నిమిషాల టయిము ఎక్కువగా ఇమ్మని అధ్యక్షుల వారిని కోరుతున్నాను. 30 సంవత్సరముల తరువాత వీరి గురించి చెప్పడానికి నాకు ఛాన్సు వచ్చింది కాబట్టి నేను ఎక్కువ టయిము ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

చెయిర్మన్ :—పాయింట్స్ మీద చెప్పండి.

శ్రీ డి. రవీంద్రనాయక్ :—పాయింట్స్ మీదనే చెబుతాను. ఈ హాస్టల్స్ గురించి లక్షలాది డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అయితే ఈ హాస్టల్స్ కు పెర్మ నెంటు బిల్డింగు కట్టకుండా కిరాయికి టీసుకున్నాను. అక్కడి డిపార్టుమెంటు అఫీసర్స్ పెట్రోలుకే కేవలం డబ్బు చాలా వరకు వేస్తు చేస్తున్నారు. ఇంక ఎద్యుకేషను విషయము చూస్తే మన దేశములో ప్రతి చోట నిరక్షరాస్యత చాలా పెరిపోతూ ఉంది. గవర్నమెంటు వారు, అపోజిషను వారు దీని గురించి చెబుతూనే ఉన్నారు. కాని ఈ నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించడానికి ఏమి చేయాలన్నది ఎవరూ చేయడం జరకలేదు. ఇప్పటికి కొన్ని గ్రామాలు పాఠశాలలు లేకుండా, ఉన్నా అక్కడ టీచర్లు లేకుండా అథోగతితో ఉన్నాయి. నిరక్ష రాస్యత లేకుండా అక్షరాస్యత అనే చెప్పేదానికి కూడా అర్హత లేకుండా తయి పోయింది. ఈ 30 సంవత్సరాల కాలములో ఇలాగే జరిగిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

లాండా ఎక్విజిషను :—ఇది కేవలం సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం వరకే జరిగింది. ఇది న్యాయముగా అమలుజరుగలేదని నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి లంబాడీలు, ఎరుకల, ఏనాడలను గురించి వారి యొక్క సరయిన జనసంఖ్యను టీసుకొని వచ్చే బడ్జెటులో వీరికి ప్రాతినిధ్యము కల్పించే కార్యక్రమాలను చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనుల అభివృద్ధి గురించి గిరిజన డైరెక్టరేటు, గిరిజన ఫ్లనాన్ను కార్పొరేషను దానికి ఒక మేనేజింగు డైరెక్టరు, తరువాత గిరిజన రీసెర్చి ఇనిస్టిట్యూట్ ఉన్నాయి. ఈ మూడు సంస్థలు మూడు విధాలుగా ఉంటూ ఒకదానికి మరొక దానికి పోతు లేకుండా ఉంది. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి గిరిజన డైరెక్టరు నాన్—ఐ. ఏ. ఏస్

అధీనరు. అయిన క్రింద బి.టి.పి.పి. స్పెషల్ అధీనరు ఏమో ఐ.పి.ఎస్ అధీనరు, ఈ విషయన్ని గమనించమని నేను కోరుతున్నాను.

జరువాన రోడ్డు, ఎలక్ట్రిటీ, మంచినీటి కర్తవ్యము. ఇప్పటికి కూడా ప్రజా ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వ అధికారులు లంబాడి తగిడాలకు వెళ్లి చూడడానికి కనీసం మార్గాలు లేవు. అక్కడ చాలా హీనమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ ఉన్నెలకు నేను అనేక చోట్లకు వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడి గ్రామాలకు వెళ్ళాలంటే నడవడానికి కూడా బిలు లేనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. నేను కంటేస్తు చేసిన దేవరకొండ నియోజక వర్గం పరిస్థితి చూస్తే చాలా బాధగా ఉంది. అక్కడ ఎప్పుడూ అపోజిషను గెలుస్తూ ఉండేది. అక్కడి ఈ అపోజిషను వారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రాలేదా లేక ప్రభుత్వమే కావాలని అన్యాయం చేసిందా అన్న చాలా పెద్ద విషయం ఉంది. అక్కడ రీహేలియేషను పెంటర్లు ఉన్నాయి. అవి పునరావాసం కల్పించడానికి ఉన్నాయి. పునరావాస సౌకర్యాల మాట ఎలా ఉన్నా కనీసం అక్కడి వారికి త్రాగాడానికి మంచినీటి సౌకర్యం కూడా లేదు. వారి భూములు నాగార్జునసాగర్ వల్ల మునిగిపోయాయి. ఆ నాగార్జున సాగర్ నీటితో దున్నుకొని పెద్దవారు బ్రతుకుతున్నారు. అభూములు దున్నేది కోతలు కోసేది మాత్రమే ఈ గిరిజనులే అని నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను. అంతేకాదు, దాములు కట్టేది, రోడ్లు వేసేది, ఎన్ని కట్టడాలు కట్టిన పనిచేసేది ఈ గిరిజనులే నేను ప్రభుత్వాన్ని కాని ప్రతిపక్షాలను కాని దూషించడం లేదు. ఉన్న వాస్తవమును నేను తేలియజేయదలచుతున్నాను. ఈ 30 సంవత్సరాల కాలములో కూడా, అపోజిషను వారు కూడా నిరక్షరాస్యత అలాగే ఉంది. మన నాయకులు అందరూ కూడా, అపోజిషను వారు కూడా స్టేజీలు ఎక్కి మాత్రమే నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించాలని ఉపన్యాసములు చేస్తారు. మనది పెద్ద దేశమని కూడా చెబుతారు. పెద్ద దేశమైనా ఉన్న వనరులను ఏ విధంగా దేశాభివృద్ధికి ఉపయోగించాలి అన్న దానికి ఒక పథకము లేదు. అధ్యక్షా, శ్రమించాలి. ఈ తండాల పరిస్థితి చాలా హీనముగా ఉన్నది. అపోజిషను నాయకులు వారి దగ్గర టిట్లు తీసుకున్నారు కాని వీరి పరిస్థితి గురించి పట్టించుకోలేదని నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆరర్, సర్. గౌరవ సభ్యులు పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ. హి యీజ్ పార్ట్ అండ్ పార్సెల్ ఆఫ్ ది మినిస్ట్రీ. అయితే, అయిన ప్రభుత్వాన్ని దూషించవచ్చునా?

12-30 p.m.

చైర్మన్ :— ప్రభుత్వాన్ని దూషించడంలేదు. సూచనలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— సూచనలు కూడా ఇక్కడ చేయవచ్చునా? పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ యొక్క ఫంక్షన్స్ డ్యూటీస్ మాకు టేబుల్ పై పెట్టించమని నేను కోరుకున్నాను.

చైర్మన్ :— ఆదుద్ధాలో, అన్నిపనులూ చేయించాలనే కుతూహలంతో చెబుతున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :—పార్లమెంటురి సెక్రటరీస్ ఫంక్షన్స్ డ్యూటీస్ ఏమిటో టేబుల్ పైనే పెట్టించమని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. అశ్వార్థ దాస్ (విశాఖపట్టణం) :—అది అపోజిషన్ డ్యూటీ కాదు.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :—వారు మినిస్ట్రీకి సంబంధించిన వాగని అనుకుంటున్నాం. ఆయన తాను మినిస్ట్రీ నుంచి సెవరేట్ అనుకుంటున్నారా ?

శ్రీ ఎస్. అశ్వార్థ దాస్ :— దీనిని బట్టి మా పార్టీ ఎంత డెమోక్రటిక్ గా ఫంక్షన్ చేస్తున్నదో తెలుస్తుంది.

శ్రీ డి. రవీంద్రనాథుక్ :— మినిస్ట్రీను చి ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించవచ్చునా ? అని ప్రతిపక్ష సభ్యులు అడుగుతున్నారు. ము దుగా నేను తుమావణ చెప్పాను. చాలా సంవత్సరాల తర్వాత మాకు రిప్రజెంటేషన్ యివ్వడం జరిగింది. అందువలన, యితరకు జరిగిన విషయాలు మీ ముందు పెట్టాను. కాని, యిది ప్రభుత్వాన్నిగాని ప్రతిపక్షాన్నిగాని ముడిచడం ఎంత మాత్రం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

చివరిగా ఎన్నికల విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఎన్నికలు రాగానే లగతాడి వాళ్ళ గుడిశెలకు వెళ్లి సారాయిగాని, కల్లుగాని తాగించి వారిని మోసగించి వోట్లు వేయించు కోవడం జరుగుతున్నది. వారికి అనుకూలంగా ఓటు చేస్తే ఫర్వాలేదు. లేకపోతే మాత్రం, చిత్తూరు జిల్లాలో భూకా నాగనాయక్ ను వారికి అను కూలంగా లేంని కాళ్ళూ చేతులూ నరికి వేయడం జరిగింది. ఇలాంటి సంఘటనలు యిటువంటి పరిస్థితులు దేవరకొండలో కూడా మొన్న ఎలక్షన్ లో జరిగాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులున్నాయని మీ ముందు పెడుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, ఎన్నికల కాలములో ఎన్నో ఆశలు. ఆశయాలు వోటర్ల ముందు పెట్టి వోట్లు తీసుకున్నారు. కానన సభకు వచ్చి, గవర్నరు ప్రసంగం ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు ఆ ఆశలు ఆశయాలు అందులో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. లేదా అనే ప్రశ్న వేసుకుని పరిశీలించి చూస్తున్నారా, దానిపై మాట్లాడుతున్నారా ? అని నేను సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, దారిద్ర్య నిర్మూలనమన్నారు. నిరుద్యోగ నిర్మూలనమన్నారు. అర్థి - అసమానతల నిర్మూలనమన్నారు. వీటిని నిర్మూలించే పరిష్కారాలు గవర్నరు ప్రసంగంలో ప్రతిబింబిస్తున్నాయా అని నేను నిర్దిష్టంగా అడుగుతున్నాను. దారిద్ర్య నిర్మూలన, ఏమిటి దీనికి మార్గం ? గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చూపించారా ? దున్నుకునే కేదలకు భూమి యిస్తాము అన్నారు కొంతవరకు యిచ్చారు. కాని దున్ను కుంటున్నారా ? దున్నుకోవడానికి వసతులు కల్పించారా ? బ్యాంకు నుంచి రుణాలు కల్పించారా ? బంజర్ల పంచాము పెద్దపత్తన ఆందోళనచేసి, 22 లక్షల ఎకరాల బంజరు. పేదలు ఎంతమంది చేసుకుంటున్నారు ? చేసుకోకుండా వుంటే దానికి కారణం ఏమిటి ? వారికి తగిన ఆర్థికవ్యతి లేదుగా, అది కల్పించారా ? ఇచ్చిన బండ్లకు, యిచ్చిన మిగులు భూములకు మీరు ఏమైనా సహకార కో అవరేటివ్స్ తెరిచి తద్వారా వారు వాటిని చేసుకుని, తమ

జీవితాలను బాగుచేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పించారా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇదే మౌలిక సమస్య అని మిత్రులకు చెబుతున్నాను. మౌలిక సమస్య అంటే ఏమిటి? ప్రతివారికి కూడా తినడానికి తిండి, పుండడానికి ఇల్లు, కట్టుకోడానికి బట్ట ముఖ్యంగా కావాలి. కావాలంటే, అతనికి ఏమి పుండాలి? ఉత్పత్తి సాధనాలు అతని చేతులో పుండాలి. ఆ సాధనాలు అతను వుపయోగించుకుని అతని జీవితాన్ని బాగు చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అందుకు అనుగుణంగా గవర్నరు ప్రసంగం వుందా? ఆలోచించమని అడుగుతున్నాను. అంతే కాదు, నిరుద్యోగ నిర్మూలనం అన్నారు, ఎలా నిరుద్యోగాన్ని నిర్మూలిస్తున్నారు? వాస్తవంగా రీ లక్షలమందికి పైగా లైఫ్ రిజిస్ట్రేషన్లో చదువుకున్నవారు వున్నారు. అంతేగాని, లక్షోపలక్షల వ్యవసాయ కూలీలు వున్నారు. వారి పరిస్థితి ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. మీరు నిరుద్యోగాన్ని నిర్మూలించాలంటే విశాఖ ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ విషయం ఏమైనా మీ ప్రయత్నంలో పోస్తావన చేశారా? భారీ పరిశ్రమలు నెలకొల్పకుండా మీరు నిరుద్యోగాన్ని పరిష్కరిస్తామనడం ఎంతవరకు సబబు? కేవలం యిది మీరు మళ్ళీ చెట్టడం కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను.

మూడవది-ఆర్థిక అ మానత, రాయలసీమ విషయం తీసుకుందాం. కరువు కాటకాలతో నిత్యం బాధపడే రాయలసీమ కృష్ణా జిల్లాల మల్లంపుగురించి గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగంలో ఏమైనా చెప్పారా? దానికి సంబంధించి నిర్దుష్టమైన పతక మేదయినా సూచించారా? ఎలా మీరు అసమానత వల్ల నే మన రాష్ట్రం యొక్క అభివృద్ధి కుంటాబడిందని వనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికయినా సరి. యీ ప్రభుత్వ మయినా సరి రాష్ట్ర అభివృద్ధి జాలెన్స్ డ్ గా వుండాలనుకుంటే తప్పకుండా కరువు ప్రాంతాన్ని అన్ని విధాలుగానూ అదుకోవడానికి పూనుకోవాలి. అదుకోవా లంటే, రాయలసీమకు నీటిని సత్వరమే కేటాయించి రీ లక్షల ఎకరాలకు నీరు పంపిస్తున్నామన్నారు. ఎలా పంపిస్తున్నారు? దానికి పథకాలేమిటి? దానికి మీ కేటాయించులేవి? అని నేను అడుగుతున్నాను. సమాధానంలేదు. గవర్నరు ప్రసంగములో దీని ప్రస్తావనలేదు. అలాంటప్పుడు ఆర్థిక అ మానతలకు ఎట్లా మీరు వైచారిక జేయదలచుకున్నారు అని నేను సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అసమానతలను వైచారికంగా అంటే తప్పకుండా కరువు ప్రాంతా లకు యితోధికంగా సహాయం చేయాలి. ఎట్లా? నీటి వనరులు కల్పించాలి. పరిశ్రమలను నెలకొల్పాలి. ఇవి రెండూ లేకుండా మీరు ఆ ప్రాంతాలను ఏవిధంగా అభివృద్ధిపరచగలరు? దీనికి సమాధానం చెప్పాలి. అంతేకాదు, తెలం గాడా వున్నది. అట్లాగే శ్రీకాకుళం. విశాఖ వెనుకబడిన ప్రాంతాలు వున్నాయి. వీటి అభివృద్ధి గురించి మీరు ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నారు? వాటి అభివృద్ధి చేసిన పథకాలేమిటి? సమానతలను తొలగించడానికి మీరు చేసిన నిర్దుష్టమైన పథకాలేమిటి? గవర్నరు గారి ప్రసంగములో యీ విషయాలకు ఏమీ పరిష్కారాలు సూచించకుండా పూరుకున్నప్పుడు అంతా బాగా వున్నదని చెప్పడం, అటునుంచి

చేస్తున్న ప్రాంగాలు వింటుంటే చాలా ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. ఇప్పుడే ఒక గౌరవ సభ్యుడు మాట్లాడుతూ అన్నారు వారు ఒక విషయం గుర్తు పెట్టుకోవాలి. తాను అధికార పక్షంలో వున్నారు. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలకు లేవనెత్తిన వాటికి వాలికపక్షం సమాధానంగా ఎనులు చేసి చూపించాలిగాని వారు కూడా విమర్శించడం అనేది వికృతమైన ప్రజాస్వామ్యం అవుతుందని సవరించుకున్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో అధికారపక్షం పలుకులు చేసి చూపించాలి. ప్రతిపక్షం ప్రతి యొక్క సమస్యలను లేవదీయడం జరుగుతుంది మీరై వున్నాడే గానా ప్రజల సమస్యలకు నిర్దిష్టమైన సూచనలు వుండాలని మనవిజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఎలక్షన్లు జరిగినవి. ఎలక్షన్లు క్రమంగా జరిగినవి వ్రాసుకున్నారు, అట్లా జరిగాయా? జరగలేదు. కానీ వ్రాసుకున్నారు అసలు ఎన్నికల సిస్టమ్లోనే పొరపాటువున్నదని గమనించాలి, వానిని సవరించాలి, తమకు సెల విచ్చినట్లుగా ఇంపర్సనల్ జరిగిపోయింది, అది పోవాలంటే ఇండెంటికార్డు ఇంటిడ్యూస్ చేయాలి. ప్రతి ఓటరుకు ఇండెంటికార్డు వుంటే యింపర్సనల్ తగిపోతుందని మనవిజేస్తున్నాను. అంతేకాదు. కుల మతం యింకా యితర కనీసీడరేషన్స్ పైమై కాకుండా ఉండేదానికి దామాషా ఓటింగు పద్ధతి ఎందుకు ప్రవేశపెట్టారు? ప్రజాస్వామ్యం అంటున్నారు. ఈ ప్రజాస్వామ్యం పరిధివిల్లాలంటే ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి ఓక్కరు హక్కు కాపాడడాలంటే తాను స్వేచ్ఛగా ఓటు చేసుకొనే హక్కు, తాను పోటీ చేసే గౌరవ వసిన అవకాశాన్ని కలిగిస్తున్నారా? లేదు. ఆ విధమైన విధానాలు తెస్తున్నారా? లేదు. ఈ హాస్ నుంచి ప్రపోజర్స్ రిప్రజెంటేషన్ అనే దానికి తీర్మానం చేయాలి. ఎన్నికల ఓట్టాన్ని సవరించి యింపర్సనల్ లేకుండా చేయాలి. ఇది ప్రధానమైన విషయ మని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక విషయం మాత్రం చేస్తున్నాను. వీరికి రైతులు ఎడల శ్రద్ధ ఉన్నరా? రిజిట్రేషన్ పొగాకు రైతులు దాదాపు 5 లక్షల ఎకరాల్లో పొగాకు వేస్తున్నారు. ఆ పొగాకు మీద వచ్చే ఆదాయంలో కేంద్రప్రభుత్వానికి, దేశానికి మన రాష్ట్రానికి దానిలో వాటా వున్నది. 350 కోట్ల రూపాయలు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ వస్తున్నది. 100 కోట్ల రూపాయలు ఫారెన్ ఎక్స్చేంజ్ వస్తున్నది. 72 శేల కుటుంబాలు అందులో వున్నాయి. లక్షల కార్మికులు ఈ పొగాకు పరిశ్రమలో వున్నారు. వారి యొక్క దీనస్థితి ఈ సంవత్సరం ఏమైనా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినదా? ఆలోచన చేసి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో గాని యితర గ్రామాని ఈ విషయాలు అసెంబ్లీలో పెట్టారా? దానికి నిర్దిష్టమైన జాబు యిచ్చారా ఇది చాలా ప్రధానమైనది? కేంద్ర ప్రభుత్వం గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని, కొనుగోలు కానటువంటి పొగాకు వెంటనే కొనుగోలు చేయాలి చేయకపోతే రైతు యొక్క దుస్థితి చాల పెద్ద ఎత్తున ఉంటుంది. పరిశ్రమ చాల ప్రమాదంలో పడే పరిస్థితి వున్నదని పాచ్చి రిస్తున్నాను. వెంటనే కదిలి ఈ విషయంలో ఎని చేయాలని కోరుకున్నాను వ్యవసాయ కార్మికుల విషయంలో మి మమ్ వేజెస్ యిన్ ఫ్లిమెంట్ చేస్తాము అన్నారు. దానికి ఏదెన్ని ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. వాళ్ళకు యెక్స్లెంట్లు ఉన్నాయి. ఇళ్ల స్థలాల విషయంలో జరుగుతున్న అక్రమాల గురించి ఒకే ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తాను. మార్కెట్ పురం నియోజకవర్గంలో యాచవరం అనే గ్రామం వున్నది అక్కడ జిల్లా కలెక్టరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు వెళ్లి అక్కడ

12-40 p.m.

ఉండి యిళ్ళ స్థలాలు హరిజనులకు అప్పగించి వచ్చారు. అయినా ఆ హరిజనులు వాటిలోకి వెళ్ళడానికి వీలు లేకుండా పోతే పోలీసు కు చెప్పుకొన్నారు. తానీ జ్ఞానకు చెప్పుకొన్నారు ఎవరికి చెప్పినా చెవిటివాడికి శంఖు ఊగనట్లు ఉన్నది. ఆ తాబూకాలోనే కాదు రాష్ట్రం మొత్తంగా యిళ్ళ స్థలాలు యిచ్చిన హరిజనులకు యిళ్ళు వేసుకొనే హక్కు లివ్వించాలి ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చిన పేదలు దానిని అనుభవించే విధంగా చేయాలి. అవిధంగా ప్రభుత్వ సిబ్బంది మూవ్ కావాలి. కానీ పోతేవారిపైన చర్య తీసుకోవాని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గిరిజనుల విషయంలో అన్ని విషయాలు చెబుతున్నారు. చేస్తున్నది ఏమిటి? ఏమీ చేయడం లేదు. — ఏవో కొన్ని కేటా యింపులు చేస్తున్నారు. ఆ కేటాయింపులు కూడ సక్రమంగా అందిడం లేదు. మీరికి వ్యవసాయం మీద మోజు వున్నది. భూమి యివ్వాలి వ్యవసాయ పరికరాలు యివ్వాలి. చెంచులు ఉన్నారు. వారు ఆదిమవాసులు, వారికి భూములు యిచ్చి వ్యవసాయం మీదకు మళ్ళించి వారి దీనావస్థను తొలగించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్ జగన్నాథం (వర్ధన్న పేట) : — అధ్యక్షా, గవర్నరు ప్రసంగంలో తెలంగాణ జిల్లాలలో ఈ సంవత్సరం అనావృష్టి వల్ల ఏర్పడిన కరువు పరిస్థితి గురించిన ప్రస్తావన లేకపోవడం చాల విచారకరం. ఆంధ్రప్రాంతంలో తుఫాను వల్ల చాల నష్టాలు కలిగినాయి. అక్కడ సహాయ చర్యలు నై నికులకు అప్పగించినట్లయితే ఈ నాడు ఈ విధంగా ప్రభుత్వం విమర్శలకు గురి అయ్యే పరిస్థితి లేకుండా ఉండేది. అక్కడ జరగాల్సిన సహకారం జరగడం లేదు. సక్రమంగా జరగలేదు అని చాల మంది భుజులు చెప్పారు. అధ్యక్షా! తెలంగాణ ప్రజలు కరువును అనుభవిస్తూ కూడ కావలసిన విరాళాలు వస్తు రూపంగా, యితర రూపాలుగా అందించడం జరిగింది తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఈ సంవత్సరం అనావృష్టి పరిస్థితి గురించి ఆయా జిల్లా కలెక్టరులు ప్రభుత్వానికి నివేదికలు పంపారు. కరువు ప్రాంతాలుగా కూడ ప్రకటించారు. శిస్తు మాఫీగా, యితర సహాయ చర్యలు గాని ఏమీ చేయకపోగా గవర్నరు ప్రసంగంలో తెలంగాణ జిల్లాలకు సహకారం అందించడం లో ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనుకాడుతున్నది. ఇది ప్రభుత్వ పెద్దల లోపమా? ఉన్నతాధికారుల లోపమా? పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కరువు అనే ప్రతి మూడు నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి తెలంగాణ జిల్లాలకు వస్తున్నది. అదేవిధంగా ఆంధ్ర జిల్లాలలో కూడ ఏదో ఒక మూల తుఫానుకు గురి అవుతున్నది. అటువంటి పరిస్థితులలో శాశ్వత పథకాలు యింతవరకు ఆలోచించారా అని అడుగుతున్నాను. గత 20, 30 ఏళ్ళ నుంచి ఆంధ్రప్రాంతంలో తుఫాను, తెలంగాణ ప్రాంతంలో కరువు సంభవించుతూ ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం చేపట్టాలని ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా! ఎన్నికలు చాల సక్రమంగా న్యాయంగా జరిగినాయని అంటున్నారు. వరంగల్ జిల్లాలలో వర్ధన్న పేట నియోజకవర్గంలో పురుషోత్తమరావు అనే అభ్యర్థి నిలిచాడు. ఆ జిల్లాలో అయినకు అక్కడి ముఖ్యమంత్రి అనే పేరు వున్నది. అతను స్పెషల్ పోలీస్, రైఫిల్స్ సహాయంతో మా కార్యకర్తల మీద, జనతాపార్టీ సింజల్ పెట్టుకొన్న చారి మీద దాడులు జరిపించాడు. ఇప్పటికీ జరగుతున్నాయి. ఇది ఎన్నికలు న్యాయంగా

జరిగినాయని ఎట్లా ప్రస్తావిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను అధ్యక్షా : ఇప్పుడు ఇందిరా గాంధీ పేరులో ఏదో రూపంగా ప్రభుత్వం ఏర్పడి తెలంగాణ ప్రజలకు తెలంగాణ ఉద్యోగులకు తెలంగాణలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు దీక్ష వహించి పని చేయాలని నేను ఈ సందర్భంలో వాదని కోరుతున్నాను. తెలంగాణ ప్రజలలో అప్పుడప్పుడు వేర్పాటు ఉద్యమాలు, వేర్పాటు అభిప్రాయాలు రావడానికి కారణం ఏమిటి ? అని పరిశీలించవలసిన అవసరం వున్నది. ఇక్కడ జరుగవలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిర్దిష్టంగా చేస్తున్నారనేటువంటి అభిప్రాయాల వల్ల వేర్పాటు వాదం వస్తున్నది. అటువంటిది రాకుండా ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—తెలంగాణ వారికి చేయాలి. తెలంగాణను చూడాలి అని నభ్యుడు సంభావించడం మంచిది కాదు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఎక్కడ ఉన్నా వారికి చేయాలని చెప్పడం మంచిది.

శ్రీ ఎమ్. జగన్నాథం :—తెలంగాణలో జరుగవలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయలేదు అంటున్నాను. తెలంగాణలోగాని, ఆంధ్రలోగాని ఎక్కడైనా చేయవలసిందే అక్కడక్కడ వినబడున్నట్లు, యిక్కడ కాబినెట్ మంత్రులు ఎక్కువ ఉన్నారు. అక్కడ తక్కువ ఉన్నారు అనేది ప్రజలకు సమస్య కాదు. సమగ్రంగా పథకాలు ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంలో కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. శేషారెడ్డి (నర్సేపల్లి) :—అధ్యక్షా. గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని నెను అభినందిస్తున్నాను. ఈ ప్రసంగం ఎంతో విప్లవాత్మకమైనదిగాను, విమోచనమైనదిగాను ఉంది. రెండున్నర ఎకరాల లోపల మాగాణికి ఐదేకరాల లోపల మెట్టకు శిస్తు లేకుండా చేయడం ఏ ప్రభుత్వమూ గతంలో చేయని అభివృద్ధి కార్యక్రమం. ఆదేవిధంగా నిరుద్యోగ భృతి అని ప్రభుత్వమూ ఇంత సంచలనాత్మకంగా చేయలేదు. హరిజనులకు గిరిజనులకు వెనుకబడిన వర్గాలకు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు అన్నింటికి ఇది వర్తిస్తుందని గవర్నరుగారి ప్రసంగంతోనే స్పష్టంగా ఉన్నప్పటికీ దీనిని అధారంగా చేసుకుని ఆస్కారంగా చేసుకుని కులాల ప్రమేయం తీసుకురావడం మంచిదికాదని ప్రతిపక్ష నాయకులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారసునికి ఉందని స్పష్టంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలోనే ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి గతంలో ఎన్నడూ లేనంతగా 1800 గ్రామాలకు ఈ సంవత్సరం విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేస్తామని ఉంది. ఇది ఎంతో అభివృద్ధికరమైన చర్య. ఇటువంటి ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఉండడంవల్ల మేము దానిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాము. గతంలో సి. వి. నరసింహారావుగారి ప్రభుత్వం ఎన్నో అభివృద్ధికరమైన విప్లవాత్మకమైన భూసంస్కరణలు అమలుచేసినప్పుడు అభివృద్ధి నిరోధకులు వేర్పాటు ధోరణిని తెచ్చి ఆంధ్ర దేశాన్ని అల్లకల్లోలంచేసి ఆంధ్రదేశం అభివృద్ధిచే ఎన్నో సంవత్సరాలు వెనుకబడిన విషయం ఆంధ్ర ప్రజానీకం మరచిపోలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మా నాయకుడు చెన్నారెడ్డిగారు ఆనేక పర్యాయాలు చెప్పారు సమైక్యతను సాధిస్తామని రక్షిస్తామని. ఐనప్పటికీ ప్రతిపక్ష

12-50 p.m.

నాయకులు మంత్రివర్గంలో తికమకలున్నాయని మంత్రి పదవులలో నిష్పత్తి లేదని మా పార్టీ విషయాలలోనికి చొరబడి ఉందే: ఉపన్యాసాలు చేస్తే అంధ్ర ప్రజానీకం ఊమించరని మనవిచేస్తున్నాను.

(అధ్యక్షులవారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

విద్యుచ్ఛక్తి 1600 గ్రామాలకు ఈ సంవత్సరం ఇస్తామని చెప్పినప్పటికీ మా జిల్లాలో మాకు అనుచితం ఎట్లా ఉందంటే — మెయిన్ గ్రామాలకు ఇస్తారు కాని ప్రక్క ఉండే కుగ్రామాలకు సప్లయ జరగడంలేదు. అదేవిధంగా హరిజన వాడలకు అరుంధతీ పాలెములకు గిరిజనుల పాలెములకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ జరగడం లేదు. ఇటువంటి పద్ధతి కాకుండా ప్రస్తుతంగా ఫలానా తేదీలోపల ప్రక్క ఉండే కుగ్రామాలకు హరిజనవాడలకు అరుంధతీ పాలెములకు గిరిజన పాలెములకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేస్తామని నిర్దిష్టమైన ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇదేవిధంగా హరిజనులకు గిరిజనులకు ఇండ స్థలాల విషయంలో నిర్దిష్టమైన తేదీ నిర్ణయించి ఆలోచన పూర్తిచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని ఆభినందిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

* శ్రీ వడ్డే రంగారావు (బందరు):—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ఆభినందనలు తెలుపు తీర్మానాన్ని సమర్థించ లేక పోతున్నందుకు విచారపడు తున్నాను. గవర్నరుగారు మొట్టమొదట పేరాలోనే ఉపసంహరించి ప్రస్తావించారు కాని ఆ ప్రాంతానికి ప్రజలకు ఏ విధంగా సహాయ పడతారో నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమం ఏది ఇందులో ఏ విధంగాను చూపించలేదు. బందరు ఫిర్యాలో 150 కిలో మీటర్లు కాలి నడికను తిరిగి ఆయా గ్రామాలలో సేకరించిన విషయాలను బట్టి నేను మనవిచేస్తున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు పేపర్లు కూడా బందరు ఫిర్యా వట్ల చిన్న చూపు చూపానుని మనివి చేస్తున్నాను. రంగ నాయకమ్మ పేట, క్రాసుపేట, మరియుమ్మపేట, నెలిడిప్ప, బుల్లోడుడిబ్బ వంటి గ్రామాలు స్వరూపాలు లేకుండా పోయాయి. అక్కడ బృలు మినహాయిస్తే ఏమీ లేదు బందరులో 30 ఎకరాల స్థలం తీసుకుని హరిజనులను ప్రవేశపెట్టారు. వారికి ఈ రోజువరకు ఏ విధమైన ఏర్పాటు జరుగలేదు. వాలో చాలా మంది చిన్న చిన్న రైతులు. పశువులు, కోళ్ళు పెట్టుకున్న వారు. వారికి మూడు సెంట్లు స్థలం ఇచ్చారు. వారు ఐదు సెంట్లు కావాలని కోరారు. అది అట్లా ఉండగా, వర్షాకాలం రాబోతున్నది: గృహాల నిర్మాణం గురించి ఏ విధమైన ఏర్పాటు జరుగలేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కూడా ఏమీ చెప్పలేదు అసం దర్భం కాదు అనుకుంటాను బడ్జెటు ప్రసంగంలో కూడా లేదు. ఇది మా స్థితి. వర్షా కాలం వచ్చే లోపల వారికి వర్షసెంటుగా ఇండ్లు కట్టించే ఏర్పాట్లు చేయండి. లేని పక్షంలో కనీసం పాకలై నా ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. రైతులు పశువులు, ఇండ్లు సమస్తం కోల్పోయారు. వారికి ఏ విధమైన సహాయ కార్య క్రమం ఈ రోజు వరకు నిర్మాణయుతంగా జరుగలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కాపి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని ఎకరానికి ఇంత ఇస్తామని సూచన ప్రాయంగానై పా చెప్పలేదు. చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. రైతుల వద్ద ఉపసంహరి కొట్టు కొనిపోగా మిగిలిన ధాన్యం తడిసింది కొంత మిగిలింది. దానిని మిల్లర్లు ఎవరూ

తీసుకోడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఆలోచన చేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ ధాన్యం తీసుకుని అమ్మే మార్గం ఏర్పాటు చేయాలని సూచిస్తున్నాను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం నుండి స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత 80 సంవత్సరాలు పరిపాలనచేసారు. ఎన్నో ఉపన్యాసాలు చెబుతూనే ఉన్నారు ఈ రోజువరకు గ్రామాలలో త్రాగడానికి నీళ్ళు ఏర్పాటు చేయలేకపోయాం. చివర ప్రాంతాల్లో ఊళ్ళకు రోడ్లు ఏర్పాటు చేయలేకపోయాం. ఈ దుస్థితి నుంచి చెన్నా రెడ్డిగారు మార్పు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను అక్కడ రోడ్లకు పాతకాలలక. కొంత గ్రాంట్లు ఏర్పాటు చేసారు. మార్చి లోపల ఖర్చు చేయాలంటే పనులు జరుగవు. మే, జూన్ నెల వరకు పొడిగించి తప్పనిసరిగా పాతకాలలు రోడ్లు పని పూర్తి చేయాలని సునవి చేస్తున్నాను. మిగిలిన సజ్జెకులు బడ్జెటు చక్రలో ముగ్గుడుతాను. నెలవు.

ANNOUNCEMENT

re : Election of Deputy Speaker.

Mr. Speaker :—I am to announce that under Rule 8 of the Rules of Procedure and Conduct of Business of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the election of the Deputy Speaker will be held on Tuesday, the 28th March 1978. The nomination papers for the election of the Deputy Speaker shall be delivered to the Secretary, Legislature at any time between 10-10 A.M. to 5 P.M. on the 27th March 1978 either by the proposer or the candidate nominated.

OATH OR AFFIRMATION

Mr. Speaker :—Now Sri Venkata Stirama Rao will take his oath.

Member sworn : Sri Venkata Srinama Rao, P.
Amalapuram Constituency.

Motion on Address by the Governor (contd.)

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, నా ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించక ముందు ఒక మాట మాత్రము మనవి చేయవలసివుంది. ఇది మొదటి సమావేశము. గవర్నరుగారి ప్రసంగముతో ప్రారంభమైంది. కొత్తగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికయినారు. ఈ చర్యకు సమాధానము యివ్వవలసినది కూడా వచ్చింది. కాని వారు ఒక్క ఉపన్యాసమును కూడా వివరించా వుండే సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పితే అది మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను తక్కిన సభ్యులు వుండవచ్చును. ప్రైవేటి బెంచ్చెస్లో. వారినుంచి ముఖ్యమంత్రిగారికి సమాచారము వెళ్ళవచ్చును లేక అధికారులనుంచి నోట్ వెళ్ళవచ్చును కాని ఆ రకముగా శాసనసభా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తామనుకొంటే అది మంచిది కాదని. సరియైన సంప్రదాయము కాదని, ఇదే మాదిరిగా చెప్పాలంటే ఇది మొదటి సమావేశము కాబట్టి గట్టిగా చెప్పడం మంచిది కాదు. సభకు అగౌరవమని మనవి చేస్తున్నాను. డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు సమర్థుడు, ప్రతిభావంతుడు, అనుభవజ్ఞుడు నాకు అయితే ఇందులో ఏమీ సందేహములేదు. వారు ప్రభుత్వములో

1-00 p.m.

వచ్చిన తరువాత గవర్నరుగారి ప్రసంగము మీరే వారి ముద్ర వడింది లాండ్ రెవెన్యూను రద్దు చేశారు. 2½ ఎకరాల మాగాణి, 5 ఎకరాల మెట్టపైన వున్న భూమి శిస్తును రద్దు చేశామన్నారు. సంగీతము ఇందుపైన కొన్ని వివరాలు కావాలి. రాయల సీమ ప్రాంతము తీసుకొదాము, మెట్టకు ఎకరానికి ఎంత శిస్తు వుంది? కేవలం లాండ్ రెవెన్యూ అంటున్నారు. ఒక రూపాయి వుంది. 2 రూపాయలు వుంటే ఎక్కువ. అదే రకముగా తెలంగాణా ప్రాంతము తీసుకుందాము. ఎట్రేట్ ప్రాంతము మినహాయిస్తే మిగతా ప్రాంతాలలో రూపాయిన్నర వుంది. 2 రూపాయలకంటే ఎక్కువ లేదు. రెండున్నర ఎకరముల మాగాణి, లేక 5 ఎకరాల మెట్టపైన లాండ్ రెవెన్యూ తీసివేశాము అంటే 10 లు పోతుంది. రు. 1 శిస్తు ఎప్పుడో రద్దు చేశారు కాబట్టి ఇప్పుడు కొత్తగా పోయింది ఏమిటో, లాభము ఎవరికి వచ్చినదో నాకు అర్థము కావడము లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు జనాబు చెప్పేటప్పుడు ఈ చర్యవల్ల ఎవరికి లాభము వచ్చింది? ఏ ప్రాంతము వారికి వచ్చింది? ఎంతమందికి వచ్చింది? వివరించాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక విషయము చెప్పాలి. రాయలసీమ ప్రాంతములో మెట్టకు ఎకరానికి రూపాయి కడుతూ వుంటే 5 ఎకరాలకు 5 రూపాయి చెల్లిస్తారు. 10 రు. 1 లోపు శిస్తు తీసివేశామన్నారు. వారు చెప్పినదాని ప్రకారం 5 ఎకరాలకు రు. 5 ల మినహాయింపు వుంది. వారు మిగతా రు. 5 లు కట్టవలసివుంటుందా? ఇది కూడ స్పష్టపరిస్తే సంతోషించడానికి అవకాశము వుంటుంది. ప్రాతెప్ప వీరి యాన్ లో ఫరవాలేదు. మెట్ట రేటు వుంది. దానికి వెట్ రేటు కలిపారు. అంటే వీటి తీరువా కలిపారు. వీటి తీరువా వేరు చేయవచ్చు. అప్పుడు మెట్ట భూమి రేటు తెలుస్తుంది. ఎంతవరకు రద్దు అవుతుందో స్పష్టముగా వుంటుంది. వెట్ రేటు అంటే తక్కిన అన్ని జిల్లాల్లో వెట్ రేటు కాంపౌనెంటు సెవరోట్ గా లేదు. కన్సాలిడేటెడ్ గా వుంది. రెండూ కలిపి వున్నాయి. లాండ్ రెవెన్యూ మాత్రమే మినహాయిస్తామ అంటే వెట్ రేటు కలిపివున్న ప్రాంతాలలో ఏమి చేస్తారు? ఇప్పటివరకు దీని విషయము తెలియదు, స్పష్టం కాలేదు అనంతరామన్ రే కమిటీ వారు ఈ విషయంలో ఆలోచించారు. ఇతర కమిటీ వారు ఈ విషయములో ఆలోచించారు ఇతర కమిటీలు సిఫార్సులు చేశారు. మొత్తమంతా చైర్మన్ రేటు కావాలి. నీరు యిచ్చినప్పుడు వెట్ కావాలి. దీనికి ఒక లెజిస్లేషన్ కావాలనే ఆలోచన వుండేది. ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్న లాండ్ రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ప్రకారము జరుగుతోంది. వేరే లెజిస్లేషన్ ఏమీ లేదు, ఇదమిద్దమని తేలడము లేదు. కన్సాలిడేటెడ్ గా వెట్ రేటు విధించిన ప్రదేశాలలో కేవలము లాండ్ రెవెన్యూ మినహాయింపు ఏ విధంగా ఇస్తారు? ఏ రకముగా ఆలోచన చేస్తున్నారు? అనేది స్పష్టం చేస్తే బాగుంటుంది. దాదాపు 2 కోట్ల రూపాయలవరకు వుంటుందని చెప్పారు. లాండ్ రెవెన్యూ 40 కోట్ల వరకు వచ్చేది. ఇప్పుడు వాణిజ్యపు వంటల వస్తువు తీసివేశారు. 29 కోట్లు వస్తుంది. ఏ మాత్రము ఇది. ఎక్సైజ్ మీద 90, 100 కోట్ల వరకు వస్తుంది. కన్సల్టేషన్ ట్యాక్సేషన్ మీద 150 నుంచి 200 కోట్ల వరకు పెరిగిన పరిస్థితి వుంది. ఇది వరకు లాండ్ రెవెన్యూ అంటే గొప్ప. మేజర్ సోర్స్ ఇన్ కమ్. ఇప్పుడు అది కాదు. అది ఇప్పుడు ఇన్ సిగ్నిఫికెంట్.

ఎదో ఘన కార్యముగా తీసుకుని చెబితే మేము చూడడానికి తయారుగా లేము. ఉద్దేశ్యము మంచిదే. ఆలోచన బాగానే వుంది కాబట్టి వారికి ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఏ ప్రాంతములో వున్నా అన్ ఎకనామిక్ హోల్డింగ్స్ పైన పన్ను తీసివేయాలి. ఒక వేళ అది ప్రభుత్వానికి నచ్చకపోతే ఇంకొక సూచన. వారు అనుకొన్నారు. 5/ లకే కన్ పైన్ గావాలంటే మొత్తము సెస్ ల్ తీసివేయాలి. కొంత బెనిఫిట్ యిచ్చినట్లు అవుతుంది. ఇదేమీ చేయకపోతే కేవలము ఇది స్టంట్ అవునేంది. ఇంతకుమించి బెనిఫిట్ ఎమీ వుండదు. అన్ ఎకనామిక్ హోల్డింగ్స్ మీద మొత్తము మీద తగ్గించడానికి ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుంది. అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ రిలిఫ్. బాగానే వుంది. సంతోషము దీన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినది. చేయాలనే కోరిక వారికి కలిగినది. ఎవరికి చేస్తారు? వారికి కల్గినది. ధన్యవాదాలు. ఏ రకముగా చేస్తారు. ఏ మేరకు చేస్తారు? ఎంత కాలము చేస్తారు? ఇవేమీ స్పష్టముగా లేవు. ఇంకా స్కీము తయారు చేయబోతున్నారు. దానిపైన అభిప్రాయము స్పష్టముగా చెప్పడం కష్టము. ఆ స్కీము బయట పెట్టిన తరువాత దానిపై అభిప్రాయము చెప్పవచ్చును. ఇవ్వ దానికి ప్రయత్నము చేసినపుడు కొందరికి మానిషేయడం తగదు. దానిని ప్రజలు వహించరు. ఈ విషయాన్ని స్పష్టము చేయాలి. నిరుద్యోగులుగా వున్నవారు ఎవరు కాని, ఏ ప్రాంతము వారు కాని ఏ కులము వారు కాని ఒకరికి యిచ్చి రెండవ వారికి యివ్వడములో ఆపడానికి ప్రయత్నము చేస్తే సాధ్యము కాదు. కొంత కాలము యివ్వాలని అనుకొన్నారా 2 మాసాలా, 3 మాసాలా, 4 మాసాలా ఎన్ని మాసాలు ఇవ్వాలనుకొన్నారో నాకు తెలియదు. కొంత కాలము యిస్తే అది కూడ జరగదు, సాగదు, ఒక సారి యిచ్చినది ఉద్యోగము వచ్చేవరకు అపుదామనుకొంటే అది సాగదు అని మనవి చేస్తాను. ప్రతి ఒక్కరికి ఉద్యోగము కల్పించే దారి తీయడానికి ఉపయోగించాలి. నిరుద్యోగ భృతితో సంతృప్తి పడాలి, పడతారని భావిస్తే చాల పొరపాటు అని మనవి చేస్తున్నాను. అది సరియైన విషయము కాదు. సెమల్ టేనియన్ గా వృత్తి ఉపాధులు కల్పించడానికి ఆపకాళ్లు కల్పించడానికి వేరే పథకము కావాలి. ప్రత్యేకము నిరుద్యోగులుగా వున్నవారికి భృతి: రేపు ఉద్యోగము యిచ్చే దాని పథకము. ఈ రెండింటిని కలుపుతాము అంటే సంతృప్తి వుంటుంది. సంతోషంగా వుంటుంది. సోసుగ్రాడ్యుయేట్స్ వున్నారు. మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్స్ వున్నారు. ఇంజనీరింగ్ పాస్ అయినవారు ఉన్నారు. ఎవరికి ఎంత యిస్తారో తెలియదు. కాని ఒక ప్రయత్నము చేశారు కాబట్టి చివరి వరకు చేయండి. బాగా చేయాలి. సంతృప్తికరముగా చేయాలి. అట్లా చేస్తే వారి కీర్తి కాశ్యతంగా వుంటుంది, దీనిలో పొరపాటు పడితే, దాని వల్ల పెద్ద నష్టం వుంటుందని, ఆపారమైన నష్టం వుంటుందని, లేనిపోని ఆశలు కల్పించి ఆఖరుకు నష్టబాటు అయ్యే పరిస్థితి వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నిరుద్యోగం అనేదే ఒకటే కాదు, అండర్ ఎంప్లాయిమెంట్ వుంది. గ్రామాలలో ప్రజలు ఏమీ అడుగుతున్నారో గ్రహించండి. మాకు పని కల్పించే పూచీ ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి, అది ప్రభుత్వ బాధ్యత. మేము కష్ట పడతాము, మాకు దానం అక్కరలేదు, మాకు పని చూపండి, వేతనాలు

1-10 p. m

ఇవ్వండి అని వారు అడుగుతున్నారు. ఎటువంటి ఆర్థిక వనరులు చూపించి, ఎటువంటి డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలు చూపించి వనులు కల్పిస్తారో అది చెప్పండి. అటువంటి విషయాలు కూడా ఆలోచించి, క్రమేపి అటువంటి పద్ధతులు బయట పెడితే దానివల్ల మంచి వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. వంచాయతి ఎన్నికలు మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు, ఇంకేవో ఎన్నికలు అంటూ వాటి గురించి ఒక ప్రకటన చేశారు. మంచిదే, ఎన్నికలు బాగా ఆలస్యం అయ్యాయి. చాలాకాలం నుండి జరగలేదు. తొందరగా జరపాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. సంతోషమే. తొందరగా జరిపిస్తే చాలా బాగుంటుంది. వేడిలో వేడో, లేక ప్రజాస్వామ్యం మీద నమ్మకమో, లేక ప్రజాస్వామిక సంస్థలు ఈ విధంగా మరుగున పడ్డాయి, మూలపడ్డాయి అని బాధో లేకపోతే మొన్నటి గాలి వంటి గాలి వస్తుందనే ఆశో ఈ ప్రయత్నం ప్రారంభిద్దామని అనుకున్నారు. అంతవరకూ సంతోషమే. దీనికి సంబంధించి ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. డైరెక్టు ఎన్నికలు తీసేసి ఇన్ డైరెక్టు ఎన్నికలు స్వేచ్ఛ తొందరగా ఎన్నికలు జరిపించాలనే ఆలోచన వుంటే అది సరైనది కాదు. రెండు రోజుల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పొజిషన్ పార్టీ లీడర్స్ ను పిలుస్తున్నారు. ఆ రోజు వివరాలు తెలుస్తాయి. కనుక ఇప్పుడు వాటిగురించి ఎక్కువ మాట్లాడటం మంచిది కాదు. ఇండైరెక్టు ఎన్నికలు పెడితే మాత్రం అది డబ్బు వున్నవారికి, ధనికులకు, గ్రామాలలో పెట్టుబడి పెత్తనం వున్న మనుష్యుల చేతుల్లో ఆ సంస్థలను పెట్టటానికి వనికి వస్తుంది కనుక ఇన్ డైరెక్టు పద్ధతి అనుసరించే ప్రయత్నం అభివృద్ధి నిరోధకం అవుతుందని, దానిని ఎవరూ హర్షించరని, ఆమోదించదని మనవిచేస్తున్నాను. ఏమి చేయబోతున్నారో తెలియకుండా ఇప్పుడు ఇంతకు మించి పొచ్చుగా మాట్లాడటం మంచిది కాదు. కొద్దో, గొప్పో పత్రికల్లో వచ్చినది కాబట్టి దానిని అనుసరించి ఈ విషయం చెప్పాను.

ఎన్నికలలో 175 మంది గెలిచారు, సంతోషమే, ఎన్నికలలో ఏవరో ఒకరు గెలుస్తారు, మరొకరు ఓడిపోతారు. అందరకూ గెలవాలనే వుంటుంది కాని ఎవరో ఒకరు ఓడిపోవాలి. ఇవాళ కాంగ్రెసు ఐ గెలిచింది. 175 మంది గెలిచారు. బ్రహ్మాండమైన గాలి వచ్చింది. ఎంతో బ్రహ్మాండమైన గాలి వస్తే గెలిచింది 175 మంది. అంతకుముందు జరిగిన జనరల్ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారు దాదాపు 280 మంది వరకూ గెలిచారు. ఇవే బ్రహ్మాండమైన గాలి వస్తే 175 మంది గెలిచారు. ఇది ఘనమైన, అపూర్వమైన, చారిత్రాత్మకమైన మార్పు అని చేసుకోవించడం లేదు. అదృష్టం. ఇది కూడా వస్తుందని అనుకోలేదు, ఏ మాత్రం అనుకోలేదు. అయినా వచ్చింది. ఎన్నికల ఫలితాలు గురించి చెప్పాలంటే అది అద్భుతం. ఆశ్చర్యం. అదో మ్యాజిక్. గెలిచిన వారికి తెలియదు. వోటు వేసిన వారికి తెలియదు. వీకెంటును కూడా పంపని పరిస్థితిలో ఆ పునిషి గెలిచాడని మనిషికి ఓటు వేయలేదు, చేయికి వేశారు. చేయి గెలిచింది కాని మనుష్యులు గెలవలేదు. ఏ గాలి ఎటు ఎప్పుడు వీస్తుందో చెప్పలేము. ఆ విధంగా వచ్చినా, గాలితో వచ్చినా నాకు కషం లేదు. ఏ ప్రభుత్వం అయినా బాగానే వుండాలి. ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్ళాలి. ఏ పేద ప్రజలు, ఏ అనాయక ప్రజలు ఆశ పెట్టుకొని వోటు వేశారో వారి కోర్కెలు తీర్చటానికి ప్రయత్నం చేస్తే మా సహాయ సహకారాలు సూటికి నూరుపొక్కు వుంటాయని మనవిచేస్తున్నాను. అది కాకుండా

దానికి వ్యతిరేకంగా కార్యక్రమాలు జరిగితే మాత్రం విమర్శించదలచుకున్నాము. వ్యతిరేకించదలచుకున్నాము, ప్రతిఘటించదలచుకున్నాము అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలు అమాయకులు కావచ్చు, నమ్మి ఓటు చేశారు. ఆశలు పెట్టుకున్నారు. ముందు ప్రజల కొరకు పని చేయాలి, వారికి పాటుపడాలి. వారి ఆఖిమానం పొందాలి. కాని ఇప్పుడు అలా జరగలేదు ఎప్పుడో రిగిజన్ పనికీ, ఈ పార్టీ చేసిన పనికి ఫలితం మొత్తం ఆ పార్టీ ఖాతాలో పడింది. పేదవారికి ఇండ్లు కట్టిస్తే, పేదవారికి స్థలాలు ఇస్తే, పేదవారికి రోడ్లు వేస్తే ఆ పనులు చేసింది ఒకరు, ఓటు పుచ్చుకున్నది మరొకరు. అమ్మగారు పుచ్చుకున్నారు. అయితే ఓట్లు ఎవరి నుండి పుచ్చుకున్నారో ఆ పేదలకు సంబంధం లేకుండా పున్నవారే ఎదవులన్నీ పంచుకున్నారన్న సంగతి మర్చిపోరాదు. ఆ రకంగా చేసేందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఎవరెవరికి ఇచ్చారు, ఏమి ఇచ్చారు అనేవి ఒకరుపు పెట్టి ఎవరినో కించపరచాలని, బాధపెట్టాలని నేను ప్రయత్నించడం లేదు. నేను హరిజన శాఖామంత్రిగా అనేక సంవత్సరాలు పని చేశాను. వెంగళరావుగారికి ఒకరోజు నాపై దయ గలిగి నన్ను ఆ శాఖ నుండి తప్పించారు. అంతవరకూ చాలా కష్టపడి పని చేశాను. రాష్ట్రంలో హరిజన శాఖను నిర్వహించిన అనేక మంది కన్నా అనేక కార్యాలూ నా ట్రైమ్ లో జరిగాయని చెప్పటానికి గర్వపడుతున్నాను. అయినా హరిజనులు నాకు ఓటు వేయలేదు. జరిగిన సని ఇటు అయితే ఫలితం ఖాతా అటు పడింది. అయిదుగురి హరిజనులకు మంత్రివర్గంలో స్థానము ఇచ్చారు. ఒకరికి సూర్యటింగ్, మరొకరికి లేబర్ అండ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మరొకరికి పుగర్ ఇవన్నీ కలిపి మొత్తంగా చూసినా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఏ పోర్ట్ ఫోలియో ఇచ్చినా కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ వుంటుంది కదా.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ లేదని నేను చెప్పానా.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఏ పోర్ట్ ఫోలియో తీసుకున్నా ఆర్ కలెక్టివ్ లీ రెస్పాన్సిబిలిటీ ఫర్ ది గవర్నమెంట్

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కాదని నేను చెప్పానా? ఏరికి ఇచ్చినా శాఖ గాక మిగిలిన వాటికి ఎంత బాధ్యత వుంటుందో నేను అది చెప్పడం లేదు. మొత్తం హరిజనుల కాలూకా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న వారి పోర్ట్ ఫోలియోల మొత్తం అంతా కలిపి ఒక్క ఎడ్యుకేషన్ లో పదో వంతు లేదని సునవిచేస్తున్నాను. ఏదో హరిజనులకు ఒరగబెట్టారనుకుంటే మాత్రం.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు శక్తివంతులు అయినప్పటికీ హరిజనులకు సంబంధించిన చిన్న పోర్ట్ ఫోలియోనే ఇచ్చారు కదా.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి:—మీరప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా వుండి వుంటే పెద్ద పోర్ట్ ఫోలియో ఇచ్చి వుండేవారు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (గరసంపేట):—ఒకసారి స్పీకర్ స్థానాన్ని అలంకరించిన తరువాత ఒక పార్టీ తరపున వ్యవహరించకూడదు. మంత్రివర్గం తరపున కమరు సమీధానం చెప్పే బాధ్యత తీసుకోకూడదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Hon. Member has mistaken, నేను వారిని డిఫెండ్ చేస్తున్నానని కాదు. క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను. ది క్యాబినెట్ కలెక్టివ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ అయినప్పుడు ఏ పోరుపోలియో ఇచ్చినా ఫరవాలేదుకదా అని అంటున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi) :—Allotment of business to various Ministers the Chief Minister is a public event. It is, therefore, meant for public comment. I do not know how the business allotment cannot be commented on by the Members.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను కామెంట్ చేయడం కాదు.

శ్రీ బి. శ్రీరామ్మూర్తి :—మీరు చెప్పిన దానిని నేను misunderstand చేసుకోవడం లేదు. ఈ రూపంలో వారిని సంతృప్తిపరచటానికి మీరు ప్రయత్నం చేస్తున్నారేమోనని నేను అభిప్రాయ వడుతున్నాను. అదే వారికి సంతృప్తి అయితే నాకు అభ్యంతరం లేదు. పోతే ఒకమాట చెబుతాను,, వేజి 18 లో 1978-79 వ సంవత్సరంలో హరిజనులకు, వెనుకబడిన వర్గాలకు గిరిజనులకు కేటాయించింది 8 కోట్ల 92 లక్షలు. 1978-79 వ సంవత్సరములో మొత్తం రెవెన్యూ ఖాతా క్రింద 808 కోట్లు 61 లక్షలు ఖర్చు పెడుతుంటే వెనుకబడిన వర్గాలకు, హరిజను గిరిజను సంక్షేమానికి 8 కోట్ల 92 లక్షలు కేటాయించారు. ఇది పున్నటువంటి పరిస్థితి. ఎవరిని విమర్శ చేయడానికి చెప్పడం లేదు. ఎందుకంటే చేసినటువంటి పనికి విలువ లేదు. ఎవరు ఎంత పని చేశారో గుర్తించడం లేదు. మేము చేసిన పనిని గుర్తించకుండా యింకొకరి వెనుకాల పడితే నీవు చేసినటువంటి పనిని గుర్తించకుండా వ్యవహారం చేస్తారని మేము జనానికి చెబుతాము. చేసినటువంటి పనిమీద నమ్మకం వుండాలి. ఎవరైనా రావచ్చు, పోవచ్చు. అది వేరే విషయం. గెలిచినవాడు ఘనుడు, ఓడిపోయినవాడు పనికిరాని వాడు అనడం లేదు. అదృష్టవశాత్తు యివాళ యీ కుర్చీలోకి వచ్చాను, లేకపోతే పోయేవారము. ఎం ఎల్ ఎ అయితేనే మంచి అని చెప్పడం లేదు. ఇవాళ విషయం, హరిజనులకు న్యాయం జరుగాలి, గిరిజనులకు న్యాయం జరుగాలి, సమతా సమాజం నిర్మాణం కావాలి. పాచుతగ్గులు పోవాలి. దోపిడి విధానము పోవాలి. సరసమైనటువంటి ధరలకు నిత్యావసర వస్తువులు అందుబాటులో వుండాలి. ఈ లక్ష్యాన్ని చేరడానికి నిద్ర లేకుండా పని చేస్తామని చెబుతున్నాను. 21 సంవత్సరాల క్రింద 1957 వ సంవత్సరములో మొట్టమొదటి సారిగా నేను ఎసెంబ్లీకి ఎన్నిక అయ్యాను. ఈ జెంచీలోనే కూర్చున్నాను. ఆ పాత పాతాలు మరిచాను. మీ దయవుంటే మళ్ళీ కొత్తగా నేర్చుకుంటాను. మీరు తొందరపడవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ రోజున పూజ్యులు అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు స్పీకరు. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి. బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు ఫ్రై నాన్స్ మినిస్టరు. కళా వెంకటరావుగారు రెవెన్యూ మినిస్టరు, మందుముల నర్సింగరావు, కె.వి. రంగారెడ్డిగార్లు, యిలాంటి పెద్ద లంతా కూర్చునేవారు. ఆ రోజులలో కూడ అపోజిషనులో వున్నాము. అపోజిషను పనికిరాదనడం లేదు. ప్రతివాడు అధికారములోకి పోవాలి ఎవరు గెలిస్తే వారి వెంట పోవాలి అనే దురాచారం యిప్పుడు తయారు అయింది. ఒక పార్టీని ఒక

1-20 p.m.

వ్యక్తిని నేను అనడం లేదు. లేక రూలింగు పార్టీని కించపరిచి ఎవరినో నిందించడం లేదు. ఎందుకుగాను పదవులువున్న మనుష్యుల వెనుకాల పరిగెత్తే ధోరణి వచ్చింది. ఇది వున్నటువంటి పరిస్థితి. నిన్న మొన్నటి వరకు పదవినుండి దిగిపోయేవరకు ముఖ్యమంత్రికి కుడి భుజంగా వున్న మనుష్యులు యీ రోజు యీ ముఖ్యమంత్రిగారి చేతులు పట్టుకొని మొట్టమొదట దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు మళ్ళీ చేరాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఎందుకు మనవి చేస్తున్నాను అంటే ప్రజాస్వామ్యం మిగులదు, కేవలం అధికార తృప్తి పదవి వాంఛతో రాజకీయ బిడ్డగాళ్ళు పదవి బిడ్డగాళ్ళు బయలుదేరి రాజకీయాలు నడిపిస్తామంటే పనికిరాదు. రేపోమాపో రాజకీయ పార్టీల మధ్య అభిప్రాయం కుదిరి కలుస్తాయో మానుతాయో సిద్ధాంత రీత్యా కలుస్తాయో మానుతాయో ఏమైనా అది వేరే విషయం. కాని యిప్పుడు గెలిచినంత మాత్రాన బేరం పెట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మంచి పద్ధతి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కొంతమంది అప్పుడే లిప్టు పంపించారు. ఇంట్లో చుట్టు తిరుగుతు అటువంటి లిప్టు పంపించినవారు బయటపడడం లేదు. దయచేసి ఆ లిప్టు బయట పెడితే మొట్టమొదట మా పార్టీ నుండి సస్పెండు చేస్తాము. ఒక రాజకీయ విధానము వుండాలి, సిద్ధాంతం వుండాలి, ఎన్నికలు జరిగాయి. ఒక ప్రణాళిక గలుస్తుంది, యింకొక ప్రణాళిక పోతుంది. ప్రజలు ఒక కార్యక్రమాన్ని పరిస్తారు, యింకొక దానిని తిరస్కరిస్తారు. గెలిచిన పార్టీకి ఏ సిద్ధాంతాన్ని వరించి ప్రజలు ఓటు చేశారనేది ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చెప్పేటప్పుడు చెప్పాలని అడుగుతున్నాను. సిద్ధాంతం కాదు, కార్యక్రమం కాదు, ఐడియాలోజీ కాదు. ఒక వ్యక్తికి ఓటు వేశారు ఇందిరా గాంధీకి ఓటు వేశారు. అది నిజం. ఒక వ్యక్తికి ఓటు వేశారు. యింతమంది గెలిచారు. అమ్మగారికి ఓటు వేశారు అయ్యగారు యిక్కడకువచ్చి కూర్చున్నారు. ఇది జరిగినటువంటి విషయం. గ్రామాలలోకి వెడితే జనం అడుగుతున్నారు అమ్మగారు పదవిలోకి వచ్చిందా అని. సరే ఆమె పేరుతో వచ్చినా తప్పులేదు. దానివల్ల నష్టం లేదు. ఆమెనుగాని యింకొకరినిగాని వినుర్పించే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. అంతమాత్రంచేత మీ ఐడియాలోజీ తప్పు అనడం లేదు. మీరు ప్రజలకు కల్పించిన ఆశలకు కార్యక్రమాలకు త్రికరణ శుద్ధిగా రూపకల్పన చేయండి. అట్లా చేయడానికి చిత్తశుద్ధి, శక్తి సామర్థ్యాలు భగవంతుడు మీకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. మీకు వున్న బలం చాలు, కావాలంటే మాబోటివారి సహాయం యిస్తాము. కాని ప్రజాస్వామ్య హక్కుల విషయములో ప్రజల విషయములో వెనుకాడితే మాత్రం పూరుకోము, ప్రతిఘటిస్తాం అని చెబుతున్నాను. ఆ రకంగా పని జరుగాలి, యింకొక రకంగా కక్కుర్తి రాజకీయాలకు పోతే లాభం లేదు. గౌరవనీయులు అనేకమంది కొత్తవారు వచ్చారు. ఇవాళ యీ రాజకీయ అవకాశవార అంటు రోగముతో కళంకితమై మలినపడి యిక్కడనుండి వెళ్ళవద్దు. ఎవరైనా తప్పుడు ధోరణితో వచ్చి మీకు వున్నటువంటి కుర్చీలను కాజేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు వారిని కంటితో కనిపెట్టి వుండాలని మీకు కూడ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. డిఫెన్స్ గురించి యింతకంటే చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. ఒకటి మాత్రం మనవి చేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు వుంటే జాగుండేది. వారు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన తరువాత అంటున్నటువంటి విషయం. అయితే నా వరకు సంబంధించి చెప్పాలంటే, వారు ఎంతైనా చేస్తారు, చేయగలిగినటువంటి

సామర్థ్యం వారికి వుందని నాకు నమ్మకం వుంది. ఆయన పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగా పున్నప్పుడు ఆనేక సంగర్భాలలో ఆయన దై నమిజం చూచిన మనిషిని. అపోజిషనులో పున్నప్పుడు నేనుకూడ ఛీఫ్ విప్ గా ఆయన నాయకత్వములో పని చేసిన రోజులు మరిచిపోలేదు. ఆయన శక్తి సామర్థ్యాల మీద సంపూర్ణ విశ్వాసం వుందని మనవి చేస్తున్నాను కాని ప్రజలు మీరు చేసినటువంటి ప గురించి ఏమి అనుకుంటున్నారనేది కొంత ఆలోచన చేయాలని జాధతో మన చేస్తున్నాను. అయితే ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం మంత్రివర్గాన్ని నిర్మాణం చేయడం ముఖ్యమంత్రిగారి యిష్టం. ఎవరు ప్రశ్నించడానికి వీలు లేదు. కాని మంచిచెడ్డలు విమర్శించడం ప్రజలు చేస్తారు. చేయకుండా వుండుమంటారా? వారిని కండ్లు మూసుకోవ్వంటారా? వారి అభిప్రాయం ప్రకటించవద్దు అంటారా? ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారో కాస్త జబార్లోకి వెళ్లి గ్రామార్లోకి వెళ్లి చూస్తే తెలుస్తుంది. అందులో యింకొక ప్రమాదం వుంది. విభజన వాయిదా నాయకుడు డాక్టరు చెన్నారెడ్డి సెవరేటిస్ లీడరు. కనుక నేయి కళ్ళతో చూస్తున్నారు. కొంపలు మునుగుతాయా? మొత్తము మన ప్రాంతం ఏమి అయిపోతుంది. తెలంగాణ ఉద్యమం తీసిన నాయకుడు యీ రోజు అధికారములో పున్న తర్వాత మన ప్రాంతం నీటిలో కలిసిపోతుందా మనము బ్రతుకుతామా లేదా అనే ఆదుర్దాతో చూస్తున్నారు. పోర్టుఫోలియోస్ యిచ్చినటువంటి వద్దతి చూస్తే మాత్రం ఆంధ్రులకు అన్యాయం జరిగిందని చాలా మంది నోట వివరిస్తుంది. అది మరిచిపోవద్దు. కొంత పరైనా పొరపాటు జరగవచ్చు. సవరించడానికి వీలైతే ముందు ప్రయత్నం చేయండి. ఆంధ్ర సెంటిమెంటును చెబ్బి గొట్టవద్దు. ఒక ప్రాంతీయ వాదిగా ఎప్పుడు కూడ నేను ప్రాంతీయ తత్వాన్ని కంట్రీబ్యూట్ చేయలేదు. ఆ పని చేస్తానని అనుమానపడవలసిన అవసరంలేదు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు యివాళ సమగ్రమైనటువంటి రాష్ట్రం కావాలని అన్నారు. మొన్న ఎన్నికల ముందు ఏమి అన్నారు? స్కాలర్ స్టేటు మీద నాకు నమ్మకం వుందని ఎన్నికల మధ్యలో చెప్పిన విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. అంటే ఏమి అన్న మాట. మొన్నటి వరకు ముఖ్యమంత్రి అయ్యేంతవరకు, స్కాలర్ స్టేటు మీద నమ్మకం వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆయన తరువాత సమగ్ర స్టేటు మీద నమ్మకం వుంది. దీనిని ఎంతవరకు నమ్మమంటారు? నేను అయితే నమ్ముతాను. జనం ఏమి అనుకుంటారు? ఆంధ్రులకు అన్యాయం జరుగ లేదనే మాట వారికి సరైన రామాషలో, పదవులు యివ్వడం జరిగిందనే మాట వచ్చేట్లు చేసుకుంటే బాగుంటుంది. పది కాలాలపాటు నడుస్తుంది. సుఖంగా తీసుకొని వెళ్ళండి. ఇది భగవంతుడు ఇచ్చినటువంటి అవకాశం యు. పి.లో గవర్నరుగా పని చేసారు. ఇక్కడికి వచ్చి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. అక్కడికి ఎలాగ వెళ్ళారో, ఇక్కడికి ఎలాగ వచ్చారో ఇవి రెండూ కూడా భగవంతుడు వారికి ఇచ్చినటువంటి అవకాశం. ఈ అవకాశాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు సద్వినియోగం చేసుకోవాలని. ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకొని రావాలని, ఈ రాష్ట్ర ప్రగతి అన్ని విధాలా దోహదం చేయాలని కోరుకున్నాను. రాష్ట్ర ప్రగతి, దోహదం చేసేదటువంటి ప్రతి ప్రభుత్వ

చర్యకూ సంపూర్ణమైన మద్దతు మా దగ్గర నుంచి ఉంటుందని, వచ్చి తీరుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. నేను చెప్పినటువంటి భావాలు ఏ ఒక్కరిని దూషించేందుకూ గాని, నిందించేందుకు గాని, విమర్శించేందుకు గాని కాదని, ఉన్న యదార్థ పరిస్థితిని గురించి చెప్పడం మంచిదని, అది ప్రభుత్వ పార్టీకి మంచిదని నేను మనవిచేస్తున్నాను తప్ప ఇంకొకటి కాదు అని మనవిచేస్తూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

OATH OR AFFIRMATION

మిస్టర్ స్పీకరు :—గౌరవసభ్యులు ప్రమాణస్వీకారం చేస్తారు.

1. శ్రీ సిపాచ్. వెంకటరావు, మైలవరం
2. శ్రీ సి. కోటేశ్వరరావు. ముదినేపల్లి
ప్రమాణ స్వీకారం చేసారు.

మిస్టర్ స్పీకరు :—ఈ సభను రేపు ఉదయం 8.30 గంటలవరకు 1-33 p. m. వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a-m- on Tuesday the 21st March 1978)